

ქ. ნანობაშვილი

საბუღალტრო აღრიცხვის
ავტომატიზებული სისტემა

მეთოდური მითითებები

ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

„ტექნიკური უნივერსიტეტი“

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

ქ. ნანობაშვილი

საბუნებისმეტყველო ადრინკვის
ავტომატიზებული სისტემა

მეთოდური მითითებები
ლაბორატორიული სამუშაოების შესასრულებლად

რეკომენდებულია სტუ-ის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს
მიერ. 04.03.2011, ოქმი №1

თბილისი
2011

რეკომენდებულია დამხმარე სახელმძღვანელოდ ინფორმატიკის ფაკულტეტის პროფესიული და ბაკალავრიატის სტუდენტებისთვის. შეიძლება გამოყენებულ იქნეს აგრეთვე საბუღალტრო დარგში მომუშავე პრაქტიკოსებისა და შესატყვისი სპეციალობის სტუდენტებისათვის.

მეთოდური მითითებები განკუთვნილია ლაბორატორიული სამუშაოების ჩასატარებლად საგანში – „საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემა“. აგებულია საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზებულ პროგრამაზე – „ORIS-ბუღალტერია.“

რეცენზენტები: სრული პროფესორი გ. ჩაჩანიძე,

სრული პროფესორი თ. შეროზია

© საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2011

ISBN 978-9941-14-921-4

<http://www.gtu.ge/publishinghouse/>

ყველა უფლება დაცულია. ამ წიგნის არც ერთი ნაწილი (იქნება ეს ტექსტი, ფოტო, ილუსტრაცია თუ სხვა) არანაირი ფორმით და საშუალებით (იქნება ეს ელექტრონული თუ მექანიკური), არ შეიძლება გამოყენებულ იქნას გამომცემლის წერილობითი ნებართვის გარეშე.

საავტორო უფლებების დარღვევა ისჯება კანონით.

შინაარსი
I ტაში
საბუღალტრო აღრიცხვის
ავტომატიზებული სისტემების
მიმოხილვა

1.1	საბუღალტრო აღრიცხვის საყოველთაო კომპიუტერიზაციის ტენდენცია.	8
1.2	საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზების ეტაპები.	12
1.3	პროგრამული საშუალებების შერჩევა.	13
1.4	საბუღალტრო აღრიცხვის ტექნიკური უზრუნველყოფის საკითხები.	16
1.5	საბუღალტრო აღრიცხვაში კომპიუტერული სისტემების დანერგვის პროცესი.	17
1.6	საბუღალტრო აღრიცხვიანობის კომპიუტერული სისტემების შედარება არაკომპიუტერულ აღრიცხვიანობასთან.	20

II ტაში
ლაბორატორიული სამუშაოები

2.1	ლაბორატორიული სამუშაო №1 ORIS-ბუღალტერიის პროგრამის ინსტალაცია და ახალი ორგანიზაციის შექმნა.	23
2.2	ლაბორატორიული სამუშაო №2 ანგარიშთა გეგმა. ფინანსური სახეობის ანგარიშის გახსნა.	33
2.3	ლაბორატორიული სამუშაო №3 სასაქონლო და ბანკის სახეობის ანგარიშების გახსნა.	39
2.4	ლაბორატორიული სამუშაო №4 სასტარტო ნაშთების შეტანა.	48
2.5	ლაბორატორიული სამუშაო №5 საბუღალტრო გატარებები. ანალიზური და საოპერაციო პერიოდები.	53
2.6	ლაბორატორიული სამუშაო №6 თანამშრომლის სახეობის ანგარიშები.	67

2.7	ლაბორატორიული სამუშაო №7	
	სასაქონლო გატარება საქონლის თვითღირებულების გამოთვლა. ორგანიზაციის სახეობის ანგარიშების გახსნა. .	76
2.8	ლაბორატორიული სამუშაო №8	
	პირველადი დოკუმენტები. საგადასახადო დავალების შედგენა.	82
2.9	ლაბორატორიული სამუშაო №9	
	პირველადი დოკუმენტები. ანგარიშ-ფაქტურის შევსება. სასაქონლო ზედნადების შევსება.	90
2.10	ლაბორატორიული სამუშაო №10	
	საცდელი ბალანსი. მოგება-ზარალის ავტომატურად მიღების საშუალება.	100
2.11	ლაბორატორიული სამუშაო №11	
	ძირითადი საშუალებები. ცვეთის დარიცხვა.	103
2.12	ლაბორატორიული სამუშაო №12	
	პროექტები..	111
2.13	ლაბორატორიული სამუშაო №13	
	სამეურნეო ოპერაციები.	121
2.14	ლაბორატორიული სამუშაო №14	
	ხელფასის დარიცხვა.	126
2.15	ლაბორატორიული სამუშაო №15	
	ხელფასების პლასტიკურ ბარათზე გაგზავნა; არქივი. . . .	139

შესავალი

დღეს წარმოუდგენელია ადამიანის მოღვაწეობის ისეთი სფეროს მოძიება, სადაც გამოყენებული არ არის თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიები და პერსონალური კომპიუტერი. მართვის ავტომატიზებული სისტემა თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების ძირითადი მიმართულებაა და გულისხმობს ადამიანისა და პერსონალური კომპიუტერის მჭიდრო კავშირს ორგანიზაციულ-ტექნოლოგიური საქმიანობის სფეროში. სრულიად ბუნებრივია, ისეთ სფეროში, როგორცაა საბუღალტრო აღრიცხვის პროცესის წარმართვა, ძალზე ეფექტურად და წარმატებით იქნეს გამოყენებული ასეთი ტექნოლოგიები.

კომპიუტერული ბუღალტერიის პაკეტის დანერგვის შემთხვევაში, არა მარტო საბუღალტრო აღრიცხვიანობის მოწესრიგების საშუალება, არამედ სხვა საწარმო პროცესების დარეგულირებაცაა შესაძლებელი. მაგალითად, პროგრამული პაკეტი საშუალებას იძლევა მოწესრიგდეს სასაწყობო მეურნეობა, პროდუქციის მომარაგებისა და გასაღების პროცესები, კონტროლის ქვეშ იყოს სხვადასხვა ხელშეკრულებები და მისი შესრულების მიმდინარეობები, თავის დროზე ჩაბარდეს ანგარიშები და ა.შ. ყოველივე ამის გარეშე, შესაძლებელია ბიზნესი არა მარტო დაზარალდეს, არამედ სრული კრახიც კი განიცადოს. ამის მაგალითები, საკმაოდ მრავლად შეიძლება მოიძებნოს.

ცხადია, კომპიუტერი ვერ შეცვლის გამოცდილ და მცოდნე ბუღალტერს. უფრო მეტიც, ბუღალტრის გარეშე კომპიუტერის გამოყენებას საბუღალტრო აღრიცხვაში აზრი არა აქვს. კომპიუტერი ბუღალტერს საშუალებას მისცემს აწარმოოს საბუღალტრო აღრიცხვა უფრო მოწესრიგებული ფორმით, არ შეიზღუდოს მიღებული და დასამუშავებელი ინფორმაციის რაოდენობით, გაზარდოს საბუღალტრო აღრიცხვის ოპერატიულობა, შეამციროს და მთლიანადაც აღმოფხვრას

ართომეტიკული შეცდომები, გაანალიზოს და შეაფასოს საწარმოოს მიმდინარე ფინანსური მდგომარეობა, დასახოს პერსპექტიული გეგმები.

ბუღალტერიას თანამედროვე საკომუნიკაციო საშუალებებისა და კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენებით გაუზრდავ შესაძლებლობა, უბრალო ფულადი ანგარიშებიდან გადასულიყო, ნებისმიერი ობიექტისა და იქ მიმდინარე ოპერაციების აღრიცხვიანობის წარმოებაზე ფულად ერთეულებში.

დღეისათვის, ცხადია, აღრიცხვიანობის წარმოების გარეშე ვერც ერთი მეურნეობა განვითარდება, რადგან აღრიცხვიანობა, ეს არის სამეურნეო საქმიანობის ქვაკუთხედი, ბიზნესის განვითარების მძლავრი საფუძველი. ბუღალტერიის წარმოების ისტორია, ერთიანი ისტორიაა მწყობრი სისტემური აღრიცხვიანობის ჩამოყალიბების, რომელიც უზრუნველყოფს ეროვნული ღირებულებების შენახვის კონტროლს, ახორციელებს ობიექტზე მიმდინარე პროცესების ეფექტურ მართვას.

მოცემული მეთოდური მითითებები შედგება ორი თავისაგან.

I თავში განხილულია საბუღალტრო აღრიცხვის საყოველთაო კომპიუტერიზაციის ტენდენცია; საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზების ეტაპები; პროგრამული საშუალებების შერჩევა; საბუღალტრო აღრიცხვის ტექნიკური უზრუნველყოფის საკითხები; საბუღალტრო აღრიცხვაში კომპიუტერული სისტემების დანერგვის პროცესი; საბუღალტრო აღრიცხვიანობის კომპიუტერული სისტემების შედარება არაკომპიუტერულ აღრიცხვიანობასთან.

II თავი შედგება 15 ლაბორატორიული სამუშაოსაგან. აგებულია საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზებულ პროგრამაზე – „ORIS-ბუღალტერია“.

ლაბორატორიული სამუშაოები შედგენილია შემდეგი თანამიმდევრობით: მოცემულია თემის დასახელება,

ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება, მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად, სადაც დეტალურადაა აღწერილი თემის შესრულების თანამიმდევრობა. დასასრულს მოცემულია ამოცანა, რომელიც სტუდენტმა დამოუკიდებლად უნდა შეასრულოს.

სახელმძღვანელო დაწერილია იმ ლექციის კურსის სილაბუსის მიხედვით, რომელიც შედგენილია ავტორის მიერ.

შეტანილი მასალა მოძიებულია საიტზე – www.oris.ge და გადამუშავებულია ჩვენ მიერ წარმოდგენილი ფორმით, სტუდენტისათვის ლაბორატორიული სამუშაოს ჩატარების მიზნით.

საბუღალტრო აღრიცხვის საყოველთაო კომპიუტერიზაციის ტენდენცია

როგორც საბუღალტრო აღრიცხვის პროცესებიდან ჩანს, ბუღალტერმა თვალყური უნდა ადევნოს იმ მრავალრიცხოვან ცვლილებას, როგორც საკანონმდებლო, ისე საწესდებო საქმიანობაში, რომელიც რეგლამენტს უწევს საბუღალტრო და საგადასახადო საქმის წარმოებას. ხშირ შემთხვევაში საჭიროა, ოპერატიულად იქნეს მიღებული შესაბამისი შესწორებებიც. გარდა ამისა, ბუღალტერს თავის ყოველდღიურ საქმიანობაში უწევს უამრავი ცნობისა და ანგარიშის შედგენა-გაფორმება როგორც შიგა, ისე გარე ინსტანციების მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. ყველასთვის ცხადია აგრეთვე, თუ რა ძნელია კვარტალური და წლიური ბალანსების შედგენა, მით უმეტეს, როდესაც საქმე ეხება საგადასახადო ორგანოებთან ურთიერთობას, სადაც უმნიშვნელო შეცდომაც კი დაუშვებელია. აქედან გამომდინარე, კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენების გარეშე, აღნიშნული პრობლემების მოგვარება შეუძლებელია. სწორედ ამიტომ, ნებისმიერ სფეროში მომუშავე ბუღალტერი ან უკვე იყენებს, ან ცდილობს შეიძინოს სპეციალური საბუღალტრო აღრიცხვის კომპიუტერული სისტემები.

ამ ბოლო დროს, თითქმის აღარ არსებობს სფერო, სადაც საბუღალტრო აღრიცხვიანობის წარმოება მიმდინარეობდეს კომპიუტერის გამოყენების გარეშე. ეს ტენდენცია ადვილი ასახსნელია, რადგან კომპიუტერი გაცილებით სწრაფად აკეთებს გამოთვლებს და აადვილებს რთული ოპერაციების წარმოებას. კომპიუტერიზაცია ფართოდ შეიჭრა ადამიანის საფინანსო-ეკონომიკური მოღვაწეობის სფეროშიც. საწარმოს საფინანსო

ეკონომიკური ანალიზი ძალზე მარტივდება ახალი კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენებით. კომპიუტერის მეშვეობით შესაძლებელია მომხმარებელს მივაწოდოთ ინფორმაცია იმ სახით, როგორც მისგან იქნება მოთხოვნილი კონკრეტულ მომენტში. ამასთან, ინფორმაცია ხდება გამჭვირვალე, საანგარიშო დოკუმენტებს აქვს მარტივი და სრულყოფილი სახე. ჯერ კიდევ 10-15 წლის წინ, თუ საბუღალტრო ანგარიშებისა და ანალიზისათვის ძირითადი ინსტრუმენტი იყო კალკულატორი, ახლა არც ერთი წარმოება-დაწესებულების საბუღალტრო აღრიცხვის სექტორს კომპიუტერის გარეშე არსებობა ვერ წარმოუდგენია. კომპიუტერის დანერგვით წარმოიშვა სპეციალური პროგრამული საშუალებები, რომლებიც უზრუნველყოფს როგორც საბუღალტრო, ისე სხვა ფინანსური ოპერაციების წარმართვას. კომპიუტერი გახდა მთავარი დამხმარე საშუალება მენეჯერისა და ფინანსური დირექტორებისთვის.

დღეს ფართოდ გავრცელებული ბიზნეს-საქმიანობის სფეროში, კერძოდ, მსხვილ კომპანიებში, თავს იყრის დიდი მოცულობის ინფორმაცია შემკვეთებზე, გასაღების ბაზარზე, ფინანსებზე, კონკურენტებზე და ა.შ. ადრე ასეთი სახის ინფორმაცია ინახებოდა ჩვეულებრივ ქაღალდებზე, ახლა კი ინახება ელექტრონული ფორმით ანუ ქმნის მონაცემთა კომპიუტერულ ბაზებს. უნდა აღინიშნოს, რომ ინფორმაციის ღირებულება განისაზღვრება არა მისი მოცულობის მიხედვით, არამედ, როგორი ხელსაყრელი სახით იქნება იგი წარმოდგენილი მომხმარებლისთვის. საბუღალტრო აღრიცხვის წარმოება მსხვილ კომპანიებში ხორციელდება მრავალრიცხოვანი მომსახურე პერსონალის მიერ, რომლებიც ზოგჯერ ასრულებენ ისეთ „ზედმეტ“ ოპერაციებსაც კი, რაც შეიძლება შეასრულოს კომპიუტერმა. პატარა ბიზნეს-ჯგუფებსა და ფირმებში, სადაც

მომსახურე პერსონალის შტატი მცირეა, ბუღალტერი ასრულებს როგორც საბუღალტრო აღრიცხვიანობის ოპერაციებს, ისე საფინანსო ანალიზსაც. ამას კი მივყავართ კომპიუტერის გამოყენების აუცილებელ მოთხოვნამდე.

ცხადია, იმ პოტენციურ შესაძლებლობათა გამოვლენა, რასაც იძლევა კომპიუტერის გამოყენება, მიიღწევა მხოლოდ მაშინ, თუ კომპლექსურად იქნება სისტემაში ჩაფლული ყველა ის პროგრამული და აპარატული საშუალება, რომლებიც მაქსიმალურად შეესაბამება გადასაწყვეტ ამოცანის მოთხოვნებს. ამიტომ, დღეს კომერციული კომპანიების მხრიდან დიდი მოთხოვნაა ისეთ კომპიუტერულ პროგრამებზე, რომლებიც ხელს შეუწყობს კომპანიის მმართველი რგოლის მუშაობას და კომპანიის კუთვნილი კომპიუტერული სიმძლავრის ოპტიმალურ გამოყენებას.

საბუღალტრო აღრიცხვის კომპიუტერიზაციის დონე და მოცულობა განისაზღვრება იმ ორგანიზაციის მასშტაბებით, რომლისთვისაც ეს სისტემა კეთდება. მცირე საწარმოებისათვის კომპიუტერიზაციის მოცულობა, რა თქმა უნდა, მცირეა. რაც შეეხება მსხვილ ორგანიზაციებს, მათი თავისებურებებიდან გამომდინარე, საჭიროა გადაწყდეს:

1. ორგანიზაციის რომელი ქვედანაყოფისთვისაა საჭირო კომპიუტერიზაცია და რომლისთვის არაა. რა თქმა უნდა, ყველაზე საუკეთესო ვარიანტია, თუ ყველა ქვედანაყოფილება იქნება კომპიუტერიზებული, მაგრამ ხშირ შემთხვევაში ეს ძნელად განსახორციელებელია კომპიუტერული ტექნიკის შეძენისათვის საჭირო თანხების სიმცირის ან შეიძლება სულაც არქონის გამო.
2. როგორი თანამიმდევრობით მოხდეს ქვედანაყოფების კომპიუტერიზაცია. უმრავლეს შემთხვევაში, კომპიუტერიზაციის დაწყება მიზანშეწონილია

საბუღალტრო აღრიცხვის მთავარი წიგნიდან, შემდეგ სამეურნეო ოპერაციის ჟურნალიდან, საგადასახადო ანგარიშებიდან და ა.შ.

იმის შემდეგ, რაც გაირკვევა 1 და 2 პუნქტში მოცემული საკითხები, განისაზღვრება რა შეიცვლება კომპიუტერიზაციის საფუძველზე საბუღალტრო აღრიცხვიანობაში. მკაცრად უნდა განისაზღვროს, რა ინფორმაცია უნდა შევიტანოთ კომპიუტერში და რა უნდა მოგვაწოდოს კომპიუტერმა თავის გამოსასვლელზე. სტანდარტულ შემთხვევაში, კომპიუტერის გამოსასვლელზე მიიღება საბუღალტრო აღრიცხვიანობის შემდეგი დოკუმენტები:

1. პირველადი დოკუმენტები;
2. სააღრიცხვო დოკუმენტები;
3. ორგანიზაციის შიგა სტრუქტურებისათვის საჭირო ინფორმაცია;
4. საგადასახადო და სხვა ტიპის შენატანების საბუღალტრო აღრიცხვები და ანგარიშები.

როგორც ხედავთ, ამოცანა ისაა, რომ ფიქსირდება ორგანიზაციის ყველა იმ დოკუმენტის კონკრეტული ჩამონათვალი და მოთხოვნები, რომლებიც მიიღება კომპიუტერული საბუღალტრო აღრიცხვიანობის გამოსასვლელზე. თუ არ იქნება წინასწარ ამოცანა ზუსტად დაყენებული, მაშინ სისტემის გამოსასვლელზე ვერ მივიღებთ იმ საჭირო დოკუმენტებს, რომლებიც მოითხოვება ორგანიზაციის საფინანსო მენეჯმენტის განხორციელებისათვის.

საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზების მტაკები

ანალიზის საფუძველზე დადგინდა, რომ დღეისათვის მსოფლიოში არსებობს ათასზე მეტი, სხვადასხვა სიმძლავრისა და ღირებულების საბუღალტრო აღრიცხვის მზა პროგრამული პაკეტი.

თითოეული მათგანის შექმნა რამდენიმე ძირითადი ეტაპისაგან შედგება.

პირველი ეტაპია საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემის პროგრამის დამუშავება. ეს ეტაპი დაემთხვა ქვეყანაში მიმდინარე სოციალურ და ეკონომიკურ გარდაქმნებს, როდესაც რეალურად შეიქმნა ასეთი სახის პროგრამული პროდუქტების გამოყენების აუცილებლობა, იმ დროს მომრავლებული კოოპერატივებსა და მცირე საწარმოებში. პროგრამები ემსახურებოდა შრომითი კოლექტივებისა და სხვა მრავალ ახალ შექმნილ სუბიექტის საბუღალტრო აღრიცხვიანობის წარმოებას. ეს პერიოდი ასევე ხასიათდებოდა პერსონალური კომპიუტერების, თუ შეიძლება ითქვას, „ფეთქებად“ ეპოქად. პერსონალური კომპიუტერები კი წარმოადგენდა ასეთი სახის პროგრამების რეალიზების ტექნიკურ პლატფორმას. უფრო მეტიც, პროგრამათა დიდი ნაწილი სპეციალურად იქმნებოდა ავტონომიურ პერსონალურ კომპიუტერზე რეალიზებისათვის.

მეორე ეტაპი დაკავშირებული იყო ქვეყანაში კომერციული სტრუქტურების განვითარებასთან. ასობით ასეთი სტრუქტურა საჭიროებდა საბუღალტრო აღრიცხვას. ადრე არსებული კოოპერატივები და დროებითი შრომითი კოლექტივები შეცვალა პროფესიულმა გაერთიანებებმა და კერძო კომპანიებმა, რომლებისთვისაც საჭირო გახდა არა მარტო არსებული

საბუღალტრო პაკეტი, არამედ სპეციალური პროგრამები, რომლებიც შეკვეთების სახით სრულდება.

მესამე ეტაპი საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემის განვითარებისა, ხასიათდება ინტეგრირებული პროგრამული საშუალებების შექმნით. პროგრამული სისტემები ერთიანდებოდნენ ავტომატიზაციის რამდენიმე სასაგნო არეზე და ქმნიდნენ ინტეგრირებულ პროგრამულ კომპლექსს.

პროგრამული საშუალებების შერჩევა

იმის შემდეგ, რაც გადაწყდება საბუღალტრო აღრიცხვიანობის ოპტიმიზების ამოცანა, მისი მასშტაბები და მოწესრიგდება კომპიუტერიზაციის თანამიმდევრობის რიგითიანობა, შეიძლება გადავიდეთ პროგრამული საშუალებების შერჩევაზე. თუ არ დავიცავთ ასეთ თანამიმდევრობას და წინასწარ შევიძინთ „იაფფასიან“ პროგრამებს, შეიძლება აღვმოვჩინდეთ განსაკუთრებული პრობლემების წინაშე. კერძოდ, შეძენილ პროგრამას შეიძლება არ აღმოაჩნდეს იმ ამოცანის გადაწყვეტის სიმძლავრეები, რაც დგას მომხმარებლის წინაშე. ასეთ შემთხვევაში იძულებული ვიქნებით შევიძინოთ სხვა პროგრამული პროდუქტი, რაც ორმაგ დანახარჯამდე მიგვიყვანს.

იმისათვის, რომ არსებული პროგრამული პროდუქტების ვერსიებისა და მისი მწარმოებლების სიმრავლიდან (მათი რიცხვი ათობით ათასსაც კი აღწევს) შეირჩეს კონკრეტული მომხმარებლისთვის ოპტიმალური ვარიანტი, უნდა გვახსოვდეს მთავარი: ყველაზე კარგი ან ცუდი პროგრამა არ არსებობს, შესაბამისად, საუკეთესო პროგრამის შერჩევა შეუძლებელია. ყველა პროგრამული პროდუქტი, რომელსაც უწევს რეკლამას და ყიდვან, ყველა კარგია, რაც დამტკიცებულია კიდევ მათი ექსპლუატაციის

შედეგად. მაშ, რაშია საქმე? საქმე იმაშია, რომ ესა თუ ის პროგრამა ერთმანეთისგან განსხვავდება იმით, თუ რომელი, როგორი მომხმარებლისთვისაა გამოსადეგი და რომელი არა. ამგვარად, ამოცანა მდგომარეობს იმაში, რომ შეირჩეს პროგრამული პროდუქტების სიმრავლიდან ისეთი, რომელიც წარმატებით გადაჭრის კონკრეტული მომხმარებლისთვის საჭირო საბუღალტრო აღრიცხვიანობისთვის შედეგენილ ამოცანებს.

როგორ მოვახერხოთ ეს? ზემოხსენებული ეტაპების გავლის შემდეგ, უკვე თვალნათლივ ვიცით, თუ რა გვინდა პროგრამისგან, რა მოთხოვნები წაყენება მას, ამიტომ, პროგრამის შერჩევა აღარ გაგვიჭირდება. მართებული გადაწყვეტილების მისაღებად საჭიროა:

1. როგორი პროგრამის შექმნა გვინდა, მცირე სიმძლავრის თუ დიდის?
2. როგორი ოპერაციული სისტემის საშუალებით იმუშავებს პროგრამა?
3. პროგრამა ქსელური უნდა იყოს თუ არა?

პირველი საკითხის გადაწყვეტა დამოკიდებულია იმ საწარმოს სიმძლავრეზე, რომლისთვისაც ვიძენთ პროგრამას, საერთოდ კი, არსებულ პროგრამათა სიმრავლე იყოფა ორ ჯგუფად: მცირე ბუღალტერიის პროგრამები და პროგრამები მსხვილი ბუღალტერიისათვის. რა თქმა უნდა, მცირე ბუღალტერიის პროგრამები გაცილებით მარტივია მომხმარებლისათვის ასათვისებლად, მაგრამ მას არ აქვს ყველა ის სიმძლავრე და ავტომატური ფუნქცია, რაც საშუალებას მოგვცემს ჩავატაროთ საბუღალტრო საქმიანობა ყველა ნიუანსის გათვალისწინებით. მცირე საწარმოებში, სადაც ოპერაციათა რაოდენობა მცირეა, ზოგიერთი ნიუანსი შეიძლება ვაწარმოოთ ხელით, რაც მსხვილი ბუღალტერიისათვის, რა თქმა უნდა, მიღებულია. მსხვილი ბუღალტერიის კომპიუტერული პროგრამები

საშუალებას იძლევა ვაწარმოოთ ნებისმიერი საბუღალტრო ოპერაცია. შესაბამისად, ასეთი პროგრამები რთულია და მათი დანერგვაც გაცილებით შრომატევადია, ასეთი პროგრამული საშუალებები შედგება არა ცალკეული პროგრამებისგან, არამედ ერთიანი მოდულის ნაკრებებისგან, რომელთაგან, თითოეული განკუთვნილია კონკრეტული საბუღალტრო საქმიანობის საწარმოებლად.

მეორე საკითხის შესახებ შეიძლება ითქვას, რომ არსებულ პროგრამათა უმრავლესობას აქვს DOS-ის და Windows ვერსია. ცალსახად შეიძლება ითქვას, რომ, თუ სასურველ პროგრამას აქვს ორივე ვერსია, უმჯობესია შევარჩიოთ Windows, რადგან ეს უკანასკნელი უფრო თანამედროვე ოპერატიული სისტემაა. მიუხედავდ იმისა, რომ Windows ვერსიის პროგრამა უფრო ძვირია, იგი ამ დანახარჯს ადვილად ანაზღაურებს თავისი მოქნილობის წყალობით.

მესამე საკითხი მარტივი გადასაწყვეტია. ჯერ ერთი, მსხვილი ბუღალტერიის კომპიუტერიზაცია არაქსელურ რეჟიმში უაზრობაა, რადგან ბუღალტერიაში მომუშავე ყოველ პერსონას აქვს თავისი კომპიუტერი და თუ ეს კომპიუტერები ერთმანეთთან არ იქნება ქსელით დაკავშირებული საერთო (ძირითად) კომპიუტერთან (და ერთმანეთთან), მაშინ ვერ მოხერხდება საჭირო ინფორმაციის გაცვლა-გამოცვლა და ვერც საბუღალტრო საქმიანობა წარიმართება ოპტიმალურ რეჟიმში. მეორეც, თანამედროვე ყველა საბუღალტრო კომპიუტერულ სისტემას აქვს ქსელური უზრუნველყოფა და ამით, ეს პრობლემაც გადაჭრილია.

საბუღალტრო აღრიცხვის ტექნიკური უზრუნველყოფის უზრუნველყოფის საკითხები

საბუღალტრო აღრიცხვის ტექნიკური უზრუნველყოფის ძირითადი კომპონენტია კომპიუტერი და მისი კონფიგურაცია. თუ როგორი კონფიგურაციის კომპიუტერია საჭირო შერჩეული პროგრამის რეალიზებისათვის, ეს ძირითადად დამოკიდებულია ორ ფაქტორზე:

1. პროგრამაზე, რომელიც დაყენებულია კომპიუტერზე;
2. იმ ოპერაციების რაოდენობაზე, რომლებიც შეყვანილია პროგრამაში.

ზოგიერთი პროგრამა კომიუტერისაგან მოითხოვს მძლავრ რესურსებს, ზოგიერთი მცირეს, და თუ შევარჩევთ Windows – სისტემას, მაშინ კომპიუტერიც უნდა შევარჩიოთ მძლავრი. თუ ვმუშაობთ ქსელური პროგრამით, მაშინ საჭიროა უფრო დიდი რესურსები, ვიდრე არაქსელურისათვის. რადგან რეკომენდებულია Windows სისტემა და ქსელური ბუღალტერია, შესაბამისად, კომპიუტერიც უნდა შევარჩიოთ მაღალი დონის კონფიგურაციის და საკმარისი რესურსებით.

რაც შეეხება ოპერაციების რაოდენობას დაყენებულ პროგრამაში, რაც მეტია მისი რაოდენობა, მით მეტი რესურსებია საჭირო მის დასამუშავებლად. საჭიროა ითქვას, რომ კომპიუტერის შესარჩევად, თუ შესაძლებელია, უმჯობესია კონსულტაცია ავილოთ მისგან, ვინც უკვე გამოსცადა თავის ორგანიზაციაში საბუღალტრო აღრიცხვის სისტემა, შეიძინა პროგრამული კომპლექსიც და შესაბამისი კომპიუტერიც.

გარდა კომპიუტერის შერჩევისა, ტექნიკური უზრუნველყოფის საკითხებში დიდი მნიშვნელობა აქვს კომპიუტერული ქსელის დაყენებას, თუ ვმუშაობთ ქსელურ

რეჟიმში. დღეისათვის ასეთი სახის ქსელები მრავლად არის დამუშავებული, რომლებიც ერთმანეთისაგან ძალზე განსხვავდება როგორც ღირებულებით, ისე აპარატურული და პროგრამული საშუალებით. მცირე ბუღალტერიის (5-6 კომპიუტერი) შემთხვევაში, ქსელის ღირებულება თავისი აპარატურული და პროგრამული უზრუნველყოფით, მცირეა და მისი დაყენებაც მარტივია. მსხვილი ქსელების შემთხვევაში, ადგილი აქვს სერიოზულ დამატებით ფინანსურ დანახარჯებს და ქსელის დაყენებაც შესაბამისად რთულ პროცესებთან არის დაკავშირებული.

საბუღალტრო აღრიცხვაში კომპიუტერული სისტემების დანერგვის პროცესი

იმის შემდეგ, როდესაც უკვე განსაზღვრულია კომპიუტერიზაციის მიზნები, მისი მასშტაბები, თანამიმდევრობა, დაყენებულია ამოცანა, არჩეული და შეძენილია საწარმოსათვის ოპტიმალური ვარიანტის პროგრამა და გადაწყვეტილია ტექნიკური საკითხები, შეიძლება შევუდგეთ პროგრამასთან მუშაობას. რა თქმა უნდა, ეს პროცესი რთული და შრომატევადია მით უმეტეს მაშინ, თუ მისი გადაწყვეტა საკუთარი ძალებით გვინდა, არ გვაქვს შესაბამისი გამოცდილება და არ გვსურს სხვა ორგანიზაციას შევუკვეთოთ სისტემის ამუშავება. ეს უკანასკნელი, რა თქმა უნდა, მოითხოვს დამატებით ფინანსებს.

პროგრამის დანერგვის პროცესი შეიძლება ორ ძირითად ეტაპად დავეყოთ: პროგრამის დაყენების და გამართვის ეტაპი, სწავლების ეტაპი.

პროგრამის დაყენებისა და გამართვის ეტაპებში შედის:

- საწარმოს თავისებურებებიდან გამომდინარე, საბუღალტრო აღრიცხვის ოპტიმიზაციის გეგმის შედგენა და ამოცანის დაყენება;
- საბუღალტრო აღრიცხვის ოპტიმიზაციისათვის და დაყენებული ამოცანისათვის საჭირო, საწარმოს შესატყვისი ტიპური ამოცანების გამართვა;
- პირველადი დოკუმენტების ფორმების შედგენა და გამართვა, რომლის შესაბამისად ჩანაწერები, საანგარიშო მონაცემები და ა.შ. იწარმოებს ავტომატურად;
- საგადასახადო ანგარიშებისა და სხვა შემოსავალ-გასავლის ფორმების გამართვა. სწავლის ეტაპებში, რომლებიც იწყება პროგრამის დაყენებისა და გამართვის შემდეგ, შედის:

მომსახურე პერსონალის პირველი დონის სწავლება. იგი მოიცავს: სამეურნეო ოპერაციის კომპიუტერულ წარმოებას, პირველადი დოკუმენტების გამობეჭდვას, ყოველდღიური აღრიცხვისა და ანგარიშების დოკუმენტების წარმოებას. პროგრამასთან მუშაობა უნდა შეეძლოს ყველას, ვინც საბუღალტრო საქმიანობას ეწევა და მუშაობს „რეალური დროის რეჟიმში“. სწორედ „რეალური დროის რეჟიმში“ მუშაობის შესწავლას ითვალისწინებს სწავლების პირველი დონე.

სწავლების მეორე დონე. უნდა აღინიშნოს, რომ კომპიუტერულ სისტემებს, მით უმეტეს, თუ ეს სისტემა ემსახურება ისეთ ოპერაციებს, როგორც საბუღალტრო აღრიცხვიანობა, ახასიათებს დროის გარკვეულ პერიოდში ცვლილებები. ეს ცვლილებები შეიძლება იყოს, როგორც სამეურნეო ხასიათის – შეცვლა ორგანიზაციის მოღვაწეობის სფეროში; ასევე საბუღალტრო აღრიცხვის სფეროში – შეიცვალა საგადასახადო სისტემის მოთხოვნები, ფორმები, საკანონმდებლო აქტები და ა.შ.

როგორც პირველ, ისე მეორე შემთხვევაში, მომსახურე პერსონალმა უნდა შეძლოს გადაეწყოს ახალი მოთხოვნების შესაბამისად; დოკუმენტების ფორმებში შეიტანოს შესაბამისი ცვლილებები შეტანა და გაითავისოს პროგრამა, რადგან პროგრამის შემქმნელებს არ შეუძლიათ დაუკავშირდნენ მათი პროდუქტის მომხმარებლებს და დაეხმარონ ამ ცვლილებებში.

ასეთ შემთხვევაში საჭიროა, პროგრამის უფრო ღრმა ცოდნა, რომელიც საშუალებას მისცემს მომხმარებელს ადვილად გაუმკლავდეს ახალ მოთხოვნებს და შეიტანოს სათანადო ცვლილებები. სწორედ ამას ითვალისწინებს სწავლების დონე. აქვე აღვნიშნავთ, რომ პროგრამულ პროდუქტს აქვს ასეთ სიტუაციებში გადაწყობის უმარტივესი საშუალება, რომელიც გათვლილია ბუღალტერზე და არა პროგრამისტზე. ყველა პროგრამას თან ერთვის ელექტრული ვერსია, რომელშიც დაწვრილებითაა აღწერილი საჭირო ცვლილებების შეტანის პროცედურა; მისი შესწავლა დიდ სიძნელებებთან არ არის დაკავშირებული.

საბუღალტრო აღრიცხვიანობის კომპიუტერული სისტემების უმდარემა არაკომპიუტერულ აღრიცხვიანობასთან

კომერციულ სტრუქტურებში მიმდინარე სამეურნეო ოპერაციების კომპიუტერული საბუღალტრო სისტემის გამოყენებით დამუშავება არსებით გავლენას ახდენს ფირმის ორგანიზაციულ მხარეებზე, შიგა კონტროლის მეთოდებსა და პროცედურაზე.

აღნიშნული პროცედურებისა და პირობების კონტროლის შეფასებისას აუცილებელია გათვალისწინებულ იქნეს ის რიგი თავისებურებები, რითაც ხასიათდება კომპიუტერული ტექნოლოგიები.

საბუღალტრო აღრიცხვის მონაცემთა დამუშავების კომპიუტერული ტექნოლოგიები მკვეთრად განსხვავდება არაკომპიუტერისაგან, კერძოდ:

- კომპიუტერული ტექნოლოგია ახორციელებს ოპერაციათა ცალსახა შესრულებას. ეს ნიშნავს, რომ ინფორმაციის დამუშავების პროცესში იდენტური ოპერაციების შესრულებისას იყენებს ერთსა და იმავე ბრძანებებს, რაც პრაქტიკულად გამორიცხავს შემთხვევითი შეცდომების დაშვებას. ეს კი ჩვეულებრივ, არაკომპიუტერული დამუშავებისას თითქმის შეუძლებელია.
- ფუნქციათა დანაწილება. კომპიუტერულ სისტემას შეუძლია შეასრულოს შიგა კონტროლის პროცედურათა ნებისმიერი სიმრავლე, რასაც არაკომპიუტერული დამუშავებისას ასრულებს სპეციალისტთა სხვადასხვა ჯგუფები.

- კომპიუტერულ სისტემას შეუძლია გაატაროს დამატებითი ღონისძიებები, კონფედენციალური ინფორმაციის დაცვის მიზნით, რაღაც, წინასწარ დადგენილ დონეზე; მაგალითად, გამოიყენოს ისეთი პაროლები, რომლებიც არ მისცემს საშუალებას კონფედენციალური ინფორმაცია მოიპოვოს იმ პირმა, ვისაც არა აქვს ამის უფლება.
- კომპიუტერულ სისტემას აქვს პოტენციური შესაძლებლობა, არ დაუშვას შეცდომები და უზუსტობები საბუღალტრო დოკუმენტების წარმოებისას.
- კომპიუტერული სისტემა მძლავრი საშუალებაა ადმინისტრაციისათვის, გაძლიერებული კონტროლი აწარმოოს საფინანსო საქმიანობის სფეროში; გამოიყენოს ანალიზური საშუალებების ფართო სპექტრი, რომელიც ხელს შეუწყობს ფირმის საქმიანობის კონტროლსა და შეფასებას, მისი არაეფექტიანობის რისკის შემცირებას. ეს პროცესი უზრუნველყოფილია იმით, რომ კომპიუტერს დროის ნებისმიერ მომენტში შეუძლია მონაცემთა საინფორმაციო ბაზიდან მოძებნოს შესაბამისი სტატისტიკური მონაცემები და სისტემებში გამოყენებული პროგრამების საშუალებით მომხმარებელს მიაწოდოს ფაქტიური ინფორმაცია საბუღალტრო აღრიცხვის მიმდინარე მდგომარეობის შესახებ, რაც აუცილებელია ადმინისტრაციისათვის ოპერატიული კონტროლისა და შესაბამისი ქმედებების განსახორციელებლად.
- კომპიუტერულ სისტემას აქვს პროგრამული პროდუქტის ფართო ფუნქციური და ინტეგრირებული შესაძლებლობა, მომსახურების ეფექტური მეთოდები პერსონალის

სწავლებაში, კონსალტინგში და ა.შ., რაც ფაქტიურად მძლავრი ინსტრუმენტია ნებისმიერი წარმოების, განსაკუთრებით კი ბიზნესის მენეჯმენტისათვის.

საბოლოოდ შეიძლება ითქვას, რომ თანამედროვე კომპიუტერულ სისტემებს აქვს ოპერატიული, სტატისტიკური და საბუღალტრო ანგარიშის შესაძლებლობა; საცალო და საბითუმო ვაჭრობის აღრიცხვის, სასაწყობო აღრიცხვის წარმოების, პერსონალის აღრიცხვის და სხვა მრავალი, რაც ცხადია, არაკომპიუტერული სისტემისათვის ძნელად განსახორციელებელია.

ლაბორატორიული სამუშაო №1

ORIS-ბულალტერიის პროგრამასთან მუშაობის დაწყება და ახალი ორგანიზაციის შექმნა

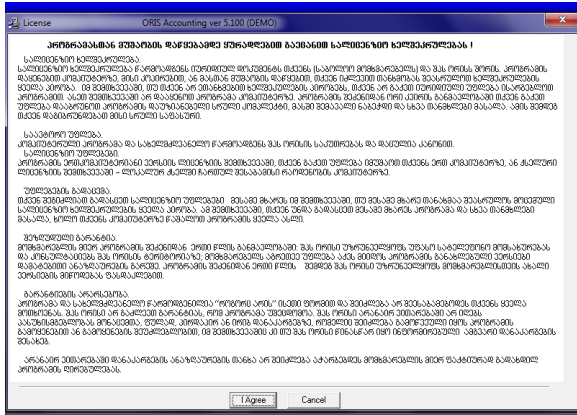
1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

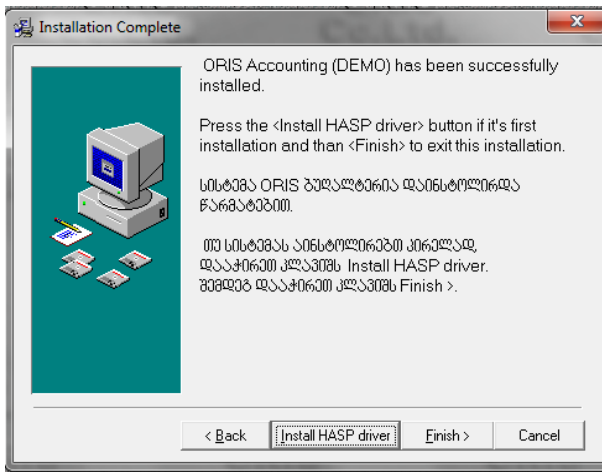
- ✓ ORIS-ბულალტერიის პროგრამის დაინსტალირება;
- ✓ კლავიატურის დრაივერის (შრიფტების გადამრთველის) დაყენება.
- ✓ ახალი ორგანიზაციის შექმნა;
- ✓ არსებული ორგანიზაციის გახსნა;
- ✓ ორგანიზაციის წაშლა;
- ✓ ბანკში ანგარიშების გახსნა;
- ✓ ბანკების სიაში ახალი ბანკის დამატება;
- ✓ ბრძანების შესრულების მეთოდები.

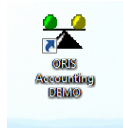
2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

პროგრამის დასაინსტალირებლად ვირჩევთ პროგრამას – „ORIS-ბულალტერია“ და ვაწკაპუნებთ თავის მარცხენა ღილაკს ორჯერ. მონიტორზე ვიხილავთ შემდეგ სურათს:

ეს შეტყობინება ეხება სალიცენზიო შეთანხმებას, რომელიც უნდა დადასტურდეს I Agree (თანახმა ვარ) ღილაკზე დაჭერით. შემდეგი შეტყობინებები შეეხება იმ დისკისა და საქალაქის არჩევას, რომელშიც უნდა ჩაიწეროს პროგრამა (სისტემა თვითონ გვთავაზობს). ყოველ შემდეგ შეტყობინებაზე საკმარისია Next ღილაკზე დაჭერა. საბოლოოდ, მიუთითეთ ბრძანება Finish და ამით დასრულდება პროგრამის ინსტალაცია.

პროგრამის იარლიყი სახელწოდებით ORIS Accounting Demo გამოჩნდება

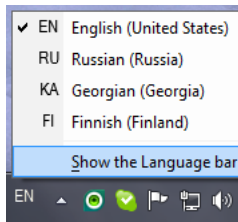
ეკრანზე და ასევე, შეიტანება ოპერაციული სისტემის სასტარტო მენიუს Programs ჯგუფში.

პროგრამა მუშაობაში იყენებს ქართულ სტანდარტულ შრიფტებს, რომლებიც ავტომატურად დაყენდება პროგრამის ინსტალაციის დროს. საჭიროა მხოლოდ კლავიატურის დრაივერის (შრიფტების გადამრთველის) დაყენება. ამისათვის, დისკიდან ვირჩევთ ბრძანებას – „ქართული კლავიატურა“. ამის შემდეგ, ეკრანზე მივიღებთ შეტყობინებას.

დავდასტუროთ ინსტალაციის დაწყების პროცესი Install ბრძანებით. ოპერაციის შესრულების შემდეგ, სისტემა მოითხოვს გადატვირთვას და დადასტურებთ Yes ბრძანებით.

სისტემის ახლიდან ჩატვირთვის შემდეგ, თუ გახსნით ეკრანის ქვედა, მარჯვენა კუთხეში მოთავსებულ ინდიკატორს, მასში ჩართული იქნება ქართული ენაც, რომლის ასარჩევად პროგრამის ბოლო ვერსიებში გამოყენებულია გადამრთველი FI-Finish.

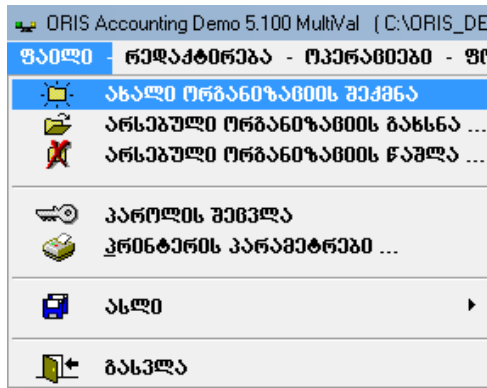

ახალი ორგანიზაციის შექმნა

ყოველი ახალი ორგანიზაციის ბუღალტერიის საწარმოებლად პროგრამაში უნდა „გაიხსნას“ (შექმნას) მისი ბაზა. თითოეული ორგანიზაციის მონაცემები შედგება რამდენიმე ათეული ფაილისაგან. პროგრამა ცალ-ცალკე ფაილებში ინახავს ორგანიზაციის ანგარიშთა გეგმას, ნაშთებს, გატარებებს და ა.შ. ამიტომ, ყოველ ორგანიზაციას შეესაბამება თავისი საქალაქი, რომელშიც მოთავსდება აღნიშნული ფაილები.

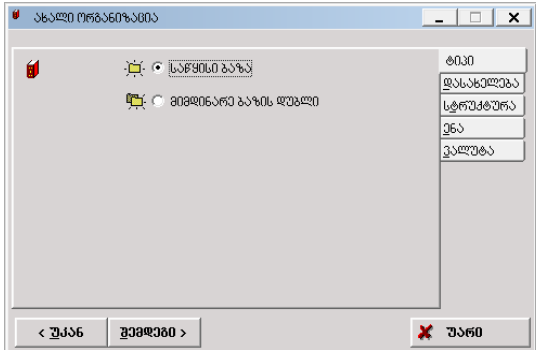
ახალი ორგანიზაციის შესაქმნელად გამოიყენეთ ბრძანებათა შემდეგი თანამიმდევრობა:

ფაილი → ახალი ორგანიზაციის შექმნა

ამის შემდეგ, დიალოგის რეჟიმში პროგრამას მივყვებით ნაბიჯ-ნაბიჯ:

- შესაქმნელი ბაზის ტიპი (საწყისი ბაზა თუ მიმდინარე ბაზის დუბლი (ეს გამოიყენება არსებული ორგანიზაციის შემთხვევაში));

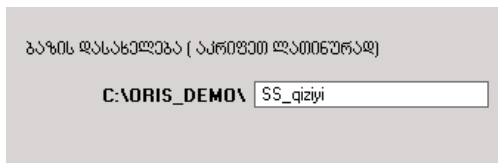

- ანგარიშთა სისტემის სტრუქტურა (ძველი, ახალი თუ საბიუჯეტო);
- მენიუს ენა (ქართული, რუსული თუ ინგლისური);
- დასასრულ, ძირითადი ვალუტა.

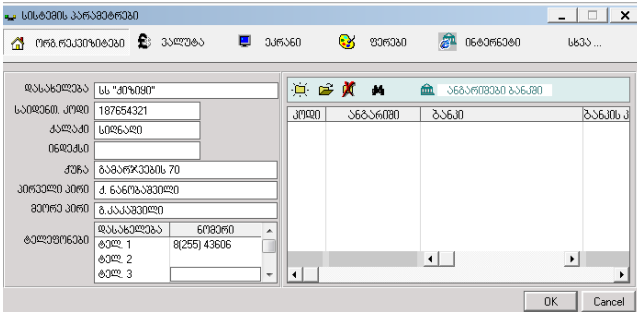
ყოველ მომდევნო ნაბიჯზე გადასვლა ხდება ღილაკზე

– „შემდეგი“, დაჭერით.

- ორგანიზაციის შესაბამისი საქალაქის სახელი. გასათვალისწინებელია ის, რომ ორგანიზაციის სახელი უნდა შედგებოდეს ლათინური ასოებისა და ციფრების კომბინაციისაგან. დაუშვებელია ყველანაირი სიმბოლო, გარდა „_“ (ქვედა ტირე) სიმბოლოსი (მაგალითად, SS_qiziyi);

საბოლოოდ, ეკრანზე გამოჩნდება ფანჯარა, რომელშიც უნდა შევიდეს ორგანიზაციის შესახებ ინფორმაცია (რეკვიზიტები).

რაც შეეხება მოცემული ფანჯრის მარჯვენა ნაწილს, მასში მიეთითება იმ ბანკების რეკვიზიტები (დასახელება, საიდენტიფიკაციო კოდი და ანგარიშის ნომერი), სადაც ჩვენს ორგანიზაციას გახსნილი აქვს ლარის და ვალუტის ანგარიშები.

ფანჯრის ამ ნაწილში განლაგებული ღილაკების ფუნქციები ასეთია:

— დამატება;

— კორექტირება;

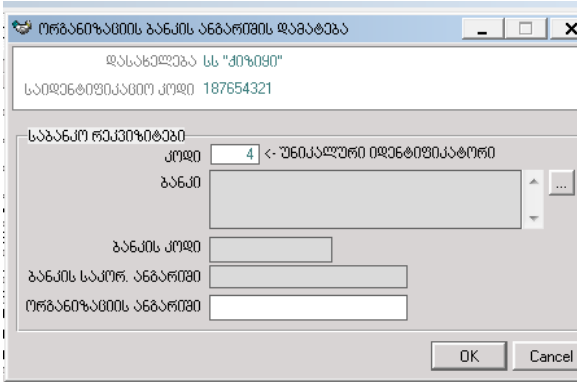

— წაშლა.

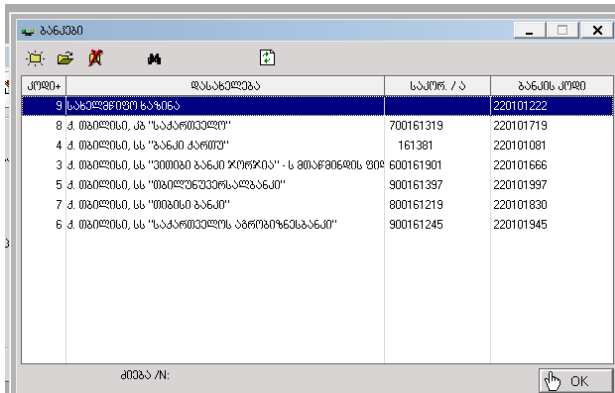
დაეუშვათ, ჩვენს ორგანიზაციას ლარის ანგარიში აქვს გახსნილი ორ ადგილობრივ (რეზიდენტ) ბანკში — თიბისი ბანკი და ბანკი ქართუ.

დავამატოთ ამ ფანჯარაში ბანკების მონაცემები.

ამისათვის, ღილაკის გამოყენებით მივცეთ დამატების ბრძანება. ეკრანზე ვიხილავთ ფანჯარას

ბანკის დასახელების არჩევა უნდა მოხდეს ბანკების სიიდან, რომლის გახსნაც შეიძლება ბანკის ველის გვერდით მოთავსებულ ღილაკით.

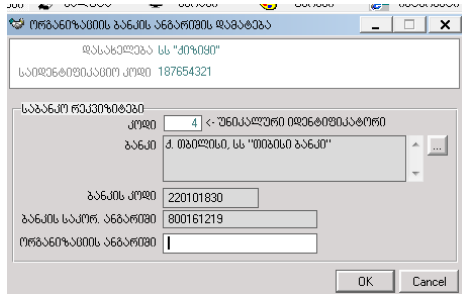
კოდი	დასახელება	საკორ. / ა	ბანკის კოდი
9	სახელმწიფო საბანკო		220101222
8	ქ. თბილისი, კმ "საქართველო"	700161319	220101719
4	ქ. თბილისი, სს "ბანკი ქართლ"	161381	220101081
3	ქ. თბილისი, სს "უიტივი ბანკი ჯორჯია" - ს. შიამშიდის ფილი	600161901	220101666
5	ქ. თბილისი, სს "თბილენაწიანაბანკი"	900161397	220101997
7	ქ. თბილისი, სს "თბილისი ბანკი"	800161219	220101830
6	ქ. თბილისი, სს "საქართველოს აგროინვესტბანკი"	900161245	220101945

თუ სიაში ჩვენი ბანკი არ არის, შეიძლება მისი

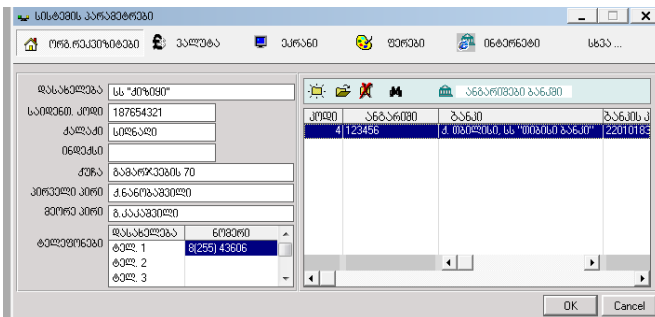
დამატება ისევე ლილაკით.

ამჯერად ავირჩიოთ ბანკი „თიბისი“. ამისათვის მოვნიშნოთ და დავაჭიროთ ლილაკს.

ეკრანზე გამოჩნდება ფანჯარა

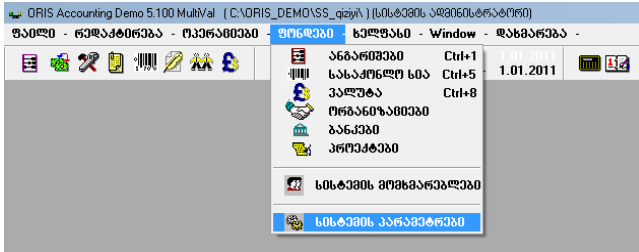
ახლა კი, დასამატებელი გვრჩება მხოლოდ „თიბისი“ ბანკში ჩვენი ორგანიზაციის ანგარიშის ნომერი. მაგალითად, შევიტანოთ 123456 და დავხუროთ OK ლილაკის საშუალებით. ამით პირველი ბანკის მონაცემები დამთავრებულია.

ანალოგიურად შევიტანოთ მეორესაც.

ყურადღება მივაქციოთ იმ ფანჯრის დასახელებას, სადაც ჩვენ შევიტანეთ მონაცემები. ფანჯრის დასახელებაა „სისტემის პარამეტრები“. ეს დასახელება შემდგომში შეიძლება დაგვჭირდეს მონაცემების ცვლილებისთვის, რომელსაც გავხსნით შემდეგნაირად:

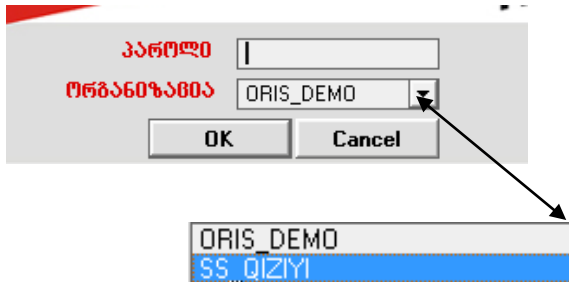
ფონდები → სისტემის პარამეტრები

არსებული ორგანიზაციის გახსნა

პროგრამაში არსებული ორგანიზაციის გახსნა შეგვიძლია შემდეგნაირად:

პროგრამის გაშვების დასაწყისში ჩამოვშალოთ ორგანიზაციების სიის ფანჯარა, რომელშიც თავიდან ავტომატურად მოცემულია ORIS DEMO. ვიზილავთ ორგანიზაციების ჩამონათვალს

ავირჩევთ ჩვენთვის სასურველ ორგანიზაციას და დაგადასტურებთ OK ლილაკის საშუალებით.

ორგანიზაციის წაშლა

თუ რომელიმე ორგანიზაცია აღარ არის საჭირო, შეგვიძლია პროგრამიდან წავშალოთ. ამისათვის უნდა გავხსნათ მენიუ „ფაილი“ და მასში ავირჩიოთ ბრძანება – არსებული ორგანიზაციის წაშლა, ეკრანზე გამოვა გახსნილი ორგანიზაციების სია, სასურველს მოვნიშნავთ და გამოვიყენებთ წაშლა ლილაკს.

3. დავალება

1. დააინსტალირეთ პროგრამა;
2. დააყენეთ კლავიატურის დრაივერი;

წაშალეთ პროგრამა სისტემიდან და ხელახლა დააინსტალირეთ.

3. შექმენით ახალი ორგანიზაცია, სახელით Kolxeti და შეიტანეთ შემდეგი მონაცემები:

სახელი: შპს „კოლხეთი“

საიდენტიფიკაციო კოდი: 220230240

ქალაქი: თბილისი

ქუჩა: ბახტრიონის 80

4. ორგანიზაციის ანგარიში გახსენით ორ ბანკში: თბილუნევერსალ ბანკში და საქართველოს ბანკში.
5. დაამატეთ ბანკების სიას ახალი ბანკი.
6. დახურეთ პროგრამა.
7. ხელახლა შედით პროგრამაში და შექმენით კიდევ ერთი ორგანიზაცია Orbi. შეიტანეთ მის შესახებ რაიმე ინფორმაცია.

ლაბორატორიული სამუშაო №2

ანგარიშთა გეგმა ფინანსური სახეობის ანგარიშის გახსნა

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

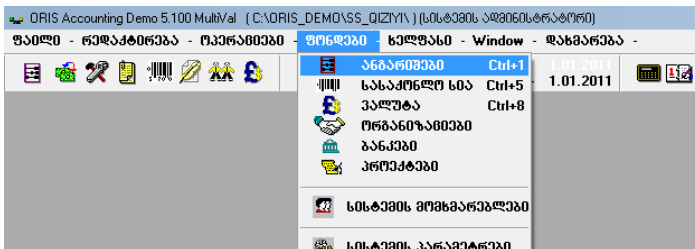
სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ ანგარიშთა გეგმის სტრუქტურა;
- ✓ ანგარიშთა გეგმის სტრუქტურის დაპროექტება;
- ✓ ქვეანგარიშები;
- ✓ ფინანსური სახეობის ანგარიშების დამატება;
- ✓ ანგარიშთა ხე.

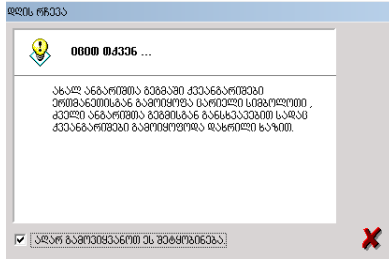
2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

გავხსნათ ჩვენ მიერ შექმნილი ორგანიზაცია SS_Qiziyi.

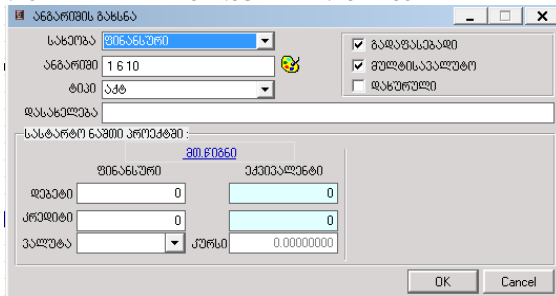
მასში გავხსნათ ანგარიშთა გეგმა შემდეგნაირად:
ფონდები → ანგარიშები

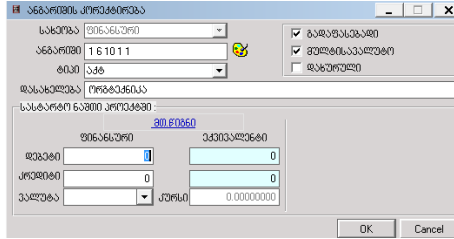
ეკრანზე გამოჩნდება შემდეგი ფანჯარა

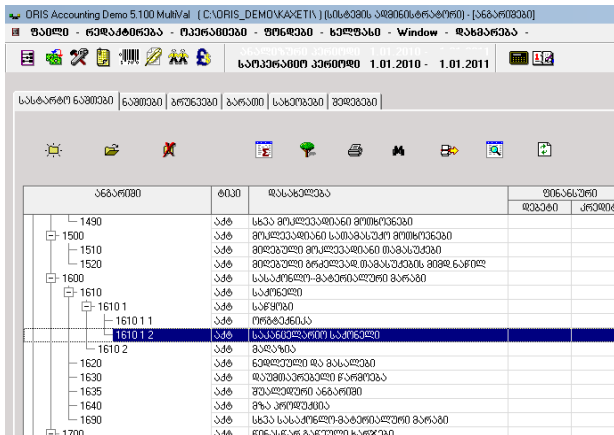
თუ გინდათ, რომ მომავალში ეს ფანჯარა აღარ გამოვიდეს, მონიშნეთ ველი – „აღარ გამოვიყვანო ეს შეფერხება“ და დააჭირეთ ღილაკს – **X**. შემდეგ იხილავთ ეკრანს

სადაც, როგორც ხედავთ ველში – „სახეობა“ არჩეულია „ფინანსური“ და რადგანაც ჯერ უნდა გახსნათ ფინანსური ანგარიში 1610 1 - „საწყობი“, ამიტომ დატოვებთ არჩეული სახეობა. შემდეგ ველში „ანგარიში“ 1610-ის შემდეგ აკრიფებთ 1, ხოლო ველში „დასახელება“ – საწყობი. უნდა მიიღოთ შემდეგი ეკრანი:

დაჭირეთ OK-ს და დაინახავთ, რომ ანგარიშთა გეგმაში ჩაემატება თქვენ მიერ გახსნილი ანგარიში.

იმევე წესით გახსენით ანგარიში 1610 2 – მაღაზია.

როგორც გვახსოვს საწყობში არის ორი ტიპის საქონელი: ორგტექნიკა და საკანცელარიო საქონელი. ამ ანგარიშების გასახსნელად მონიშნეთ (დადებით კურსორით) ანგარიში – 1610 1 და დაჭირეთ დამატების ღილაკს – . იხილავთ ნაცნობ ეკრანს, რომელიც შემდეგნაირად შეაგსეთ:

ანგარიშის კონფიგურაცია

სახელი: ფინანსური

ანგარიში: 1 610 1 1

ტიპი: აბი

დასახელება: ორგანიზაცია

სასტარტი ნაბიჯი: ორგანიზაცია

ფინანსური: მიწოდება

დაემატა: 0

კრედიტი: 0

ვალება: კონსი 0.00000000

გამოყენება

ფუნქციონალური

დახურული

OK Cancel

დააჭირეთ OK-ს. შემდეგ ზუსტად იმავე წესით გახსენით ანგარიში 1610 1 2 – საკანცელარიო საქონელი. ანგარიშთა გეგმას ექნება შემდეგი სახე:

1440	აბი	მითხ, ხელშეკრულება და სავაჭრო ორგანიზაციის მიხედვით
1450	აბი	მითხ, პარტნიორებზე გათვალისწინებული სასტიკი
1460	აბი	კაპიტ. გრანტი, პარტნიორებზე მითხ, მიხედვით ნაწილი
1470	აბი	გრანტი, მითხ, მიხედვით, მიხედვით ნაწილი
1480	აბი	მიხედვით გრანტი, მიხედვით ნაწილი
1485	აბი	საბაჟო-ტარიფის გადასახდელი ავანსები
1490	აბი	სხვა მოკლევადიანი მითხ, მიხედვით
1500	აბი	მოკლევადიანი სათავსო-საპროცენტო მითხ, მიხედვით
1510	აბი	მიღებული მოკლევადიანი თავსებადი
1520	აბი	მიღებული გრანტი, თავსებადი მიხედვით ნაწილი
1600	აბი	სასაქონლო-მომარაგებელი ხარჯი
1610	აბი	საქონელი
1610 1	აბი	საწვავი
1610 1 1	აბი	ორგანიზაცია
1610 1 2	აბი	საკანცელარიო საქონელი
1610 2	აბი	გადასახდელი
1620	აბი	წელიწადური და მასალები
1630	აბი	დაუმთავრებელი წარმოება
1635	აბი	შოკოლეტი ანგარიში

ამით დასრულდა ფინანსური სახეობის ანგარიშების დამატება.

დავლება 1

დავუშვათ, ორგანიზაცია kveba-ს აქვს საწვავი, სადაც შემოაქვს კვების პროდუქტები: ფქვილი, შაქარი, კარაქი და ბურღულეული: ჰერკულესი, წიწიბურა, რომლებიც შემდეგ გადააქვს მალაზიაში.

შექმენით ზემოთ აღნიშნული ორგანიზაცია, დააპროექტეთ და შეადგინეთ ანგარიშთა გეგმა.

დავალბა 2

შექმენით სამშენებლო ორგანიზაცია, რომელსაც აქვს სამშენებლო მასალები: ცემენტი, გაჯვი, საღებავები, პარკეტი, ლაქი, ქალაღდი. დააპროექტეთ და შეადგინეთ ანგარიშთა გეგმა.

დავალბა 3

ვთქვათ, ორგანიზაციას ჰყავს მყიდველები: შპს. „მეღეა“; შპს, „წიგნის სამყარო“; შპს, „პრომეთე“. გახსენით მათი ქვეანგარიშები.

დავალბა 4

ფირმა „ნიკალა“-ს შემოაქვს მზა პროდუქცია: ძეხვი, დაკონსერვებული: სოკო, თევზი, ლობიო, კიტრის მწნილი, ბარდა, სიმინდი. შექმენით ზემოთ აღნიშნული ორგანიზაცია, დააპროექტეთ და შეადგინეთ ანგარიშთა გეგმა.

ლაბორატორიული სამუშაო №3

სასაქონლო და ბანკის სახეობის ანგარიშების გახსნა

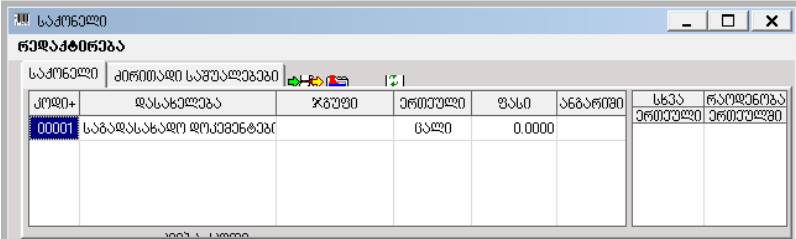
1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ სასაქონლო სახეობის ანგარიშების გახსნა;
- ✓ ბანკის სახეობის ანგარიშების გახსნა.

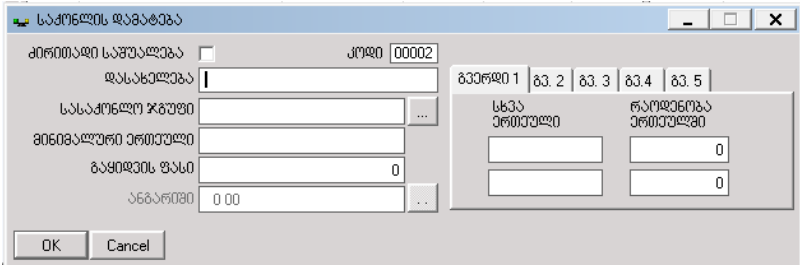
2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

როგორც ამოცანიდან ვიცით, ორგანიზაციას საწყობში შემოაქვს კომპიუტერი, ფაქსი და ფაქსის ქალაღი, ე.ი. საჭიროა შესაბამისი სასაქონლო სახეობის ანგარიშების გახსნა. რადგან კომპიუტერი და ფაქსი ეკუთვნის ორგტექნიკას, ამიტომ, ჯერ მონიშნეთ ანგარიში 1610 1 –ორგტექნიკა და დააჭირეთ დამატების ღილაკს – . იხილავთ თქვენთვის ნაცნობ ეკრანს, სადაც ველში „სახეობა“ – ღილაკის მეშვეობით აირჩიეთ – „სასაქონლო“. რის შემდეგაც სისტემა გაგიყვანთ პროგრამაში არსებულ სასაქონლო სიაზე:

კოდი+	დასახელება	ჯგუფი	ერთეული	ფასი	ანგარიში	სხვა ერთეული	რაოდენობა ერთეულში
00001	საბადასახაღო მოკეხინებანი		მალი	0.0000			

ამ ფანჯარაში უნდა ჩავამატოთ საქონელი დასახელებით – კომპიუტერი. ამისათვის, კვლავ ისარგებლოთ დამატების ღილაკით და იხილავთ ეკრანს

რომლის ველებიც უნდა შევავსოთ შემდეგნაირად:

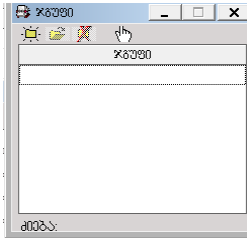
„ძირითადი საშუალება“ – თუ საქონელი ძირითადი საშუალებაა, მაშინ უნდა მოვნიშნოთ ეს ველი. მოცემულ შემთხვევაში კი არ გვჭირდება და უძვობესია არ შევვსოთ.

„კოდი“ – გასახსნელ საქონელს კოდს ანიჭებს პროგრამა ავტომატურად. კოდები საქონელს ენიჭება თანამიმდევრობით ანუ ბოლო გახსნილი საქონლის კოდი +1. თუმცა, პროგრამა საქონლის დამატების დროს გაძლევთ კოდის ცვლილების საშუალებას. მაგრამ არ შეიძლება ორ სხვადასხვა საქონელს ჰქონდეს ერთი და იგივე კოდი.

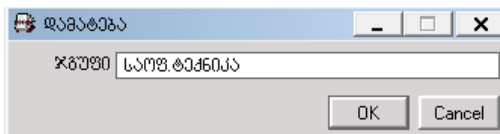
„დასახელება“ – აქ ვწერთ საქონლის ზუსტ დასახელებას, ჩვენს შემთხვევაში – კომპიუტერი.

„სასაქონლო ჯგუფი“ – ამ ველის შევსება არ არის აუცილებელი, მაგრამ თუ ორგანიზაციას აქვს დიდი რაოდენობის და სხვადასხვა ასორტიმენტის საქონელი, მაშინ სასარგებლო იქნებოდა მათი გაერთიანება ჯგუფებში, რათა შემდგომში გამარტივდეს სასაქონლო სიის გაფილტვრა, დალაგება და ა. შ. ჯგუფების დასახელება და მათი რაოდენობა დამოკიდებულია კონკრეტული ორგანიზაციის საქმიანობაზე და ეს მომხმარებლის გადასაწყვეტია. ახალი ჯგუფის დასამატებლად უნდა დააჭიროთ

შესაბამისი ველის გასწვრივ მოთავსებულ ღილაკს - ...
იხილავთ ეკრანს:

სადაც ისარგებლეთ დამატების ღილაკით და მოცემული ეკრანი შეავსეთ შემდეგნაირად:

დააჭირეთ OK-ს. დაინახავთ, რომ ჯგუფების სიაში დაემატება ახლად შექმნილი სასაქონლო ჯგუფი და დააჭირეთ შემდეგ ღილაკს .

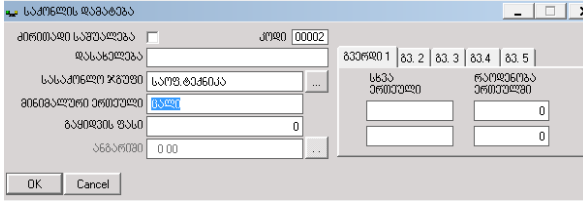
„მინიმალური ერთეული“ – ამ ველში უნდა აკრიფოთ საქონლის მინიმალური საზომი ერთეული, ჩვენს შემთხვევაში – ცალი.

„გაყიდვის ფასი“ – ამ ველში ჩვენს შემთხვევაში არაფერს შევიტანთ (ამ საკითხს განვიხილავთ „სასაქონლო გატარებაში“).

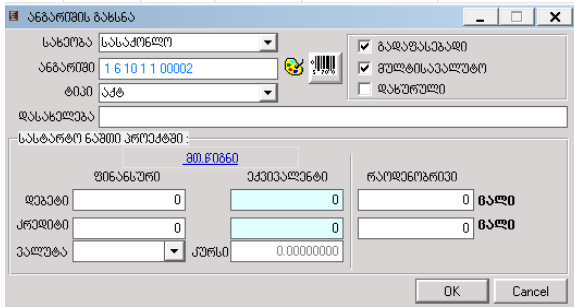
„ანგარიში“ – აქ შეიძლება მითითებული იქნეს ის ანგარიში, რომლის ქვეანგარიშადაც გაიხსნება ეს საქონელი. ამ

ანგარიშის არჩევა შეიძლება ანგარიშთა გეგმიდან ღილაკის - ...
მეშვეობით. ჩვენს შემთხვევაში ეს არ არის საჭირო იმიტომ, რომ უკვე ანგარიშთა გეგმიდან ვუხსნით 1610 1-ს სასაქონლო ანგარიშს.

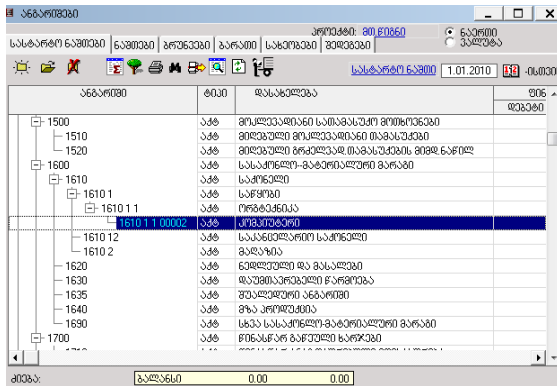
საბოლოოდ ეკრანი მიიღებს შემდეგ სახეს:

OK-ს დაჭერის შემთხვევაში, სასაქონლო სიაში დაემატება ახლად შექმნილი საქონელი, რომელიც უნდა აირჩიოს დილაკით და დაბრუნდებით ანგარიშის გახსნის ეკრანზე:

ანგარიშთა გეგმაში შეეხედავთ, რომ დაემატება ახლად გახსნილი სასაქონლო ანგარიში:

დაგვრჩა კიდევ ორი სასაქონლო ანგარიში: ფაქსი და ფაქსის ქალაღი. გაუხსენით 1610 1 1-ს სასაქონლო ანგარიში დასახელებით – ფაქსი, ზუსტად იმავე წესით, როგორც კომპიუტერის შემთხვევაში.

„ფაქსის ქალაღი“ ეკუთვნის საკანცელარიო საქონელს, ამიტომ, ანგარიშთა გეგმაში მონიშნეთ ანგარიში 1610 1 2 და დაამატეთ სასაქონლო სახეობის ანგარიში დასახელებით – ფაქსის ქალაღი. ამასთან, განვიხილოთ საქონლის დამატების დროს, როგორ დაემატება სხვა ერთეული, როდესაც 1 ყუთში ეტევა 10 ცალი ფაქსის ქალაღი. ასეთ შემთხვევაში, საქონლის დამატების ეკრანი შეავსეთ შემდეგნაირად:

OK-ს დაჭერის შემდეგ, სასაქონლო სიას ექნება სახე

კოდი	დასახელება	ჯგუფი	ერთეული	ფასი	ანაწილი	სხვა ერთეული	რაოდენობა ერთეულში
00001	საბადასახლო მოქმედება		ცალი	0.0000			
00002	კომპიუტერი	საოფ. ტექნიკა	ცალი	0.0000			
00003	ფაქსი	საოფ. ტექნიკა	ცალი	0.0000			
00004	ფაქსის ქალაღი	საკანც. საოფნო	ცალი	0.0000		10,000	

დასრულდა ანგარიშის გახსნა, რის შემდეგაც ანგარიშთა გეგმას ექნება სახე

ანგარიში	ტიპი	დასახელება	შენიშვნა
1500	ატბ	მთელეაღიანი სათვასაყოფო მოთხოვნები	
1510	ატბ	მიღებული მთელეაღიანი თვასუბები	
1520	ატბ	მიღებული ბრკალვად თვასუბების მიმდ ნაწილ	
1600	ატბ	სასაქონლო-გაბიძილაური მარანი	
1610	ატბ	საქონელი	
1610 1	ატბ	საწყოები	
1610 1 1	ატბ	ორობაქინა	
1610 1 1 00002	ატბ	კომპიუტერი	
1610 1 1 00003	ატბ	ფაქსი	
1610 12	ატბ	საქანდელაური საქონელი	
1610 12 00004	ატბ	ფაქსის კალაღი	
1610 2	ატბ	მაღაზია	
1620	ატბ	ნედლეული და მასალები	
1630	ატბ	დაუთმარებული წარმოება	
1635	ატბ	შუალედური ანგარიში	
1640	ატბ	გზა პროდუქცია	

ბანკის სახეობის ანგარიშების გახსნა

განვიხილოთ, როგორ შეიძლება ბანკის სახეობის ქვეანგარიშის დამატება.

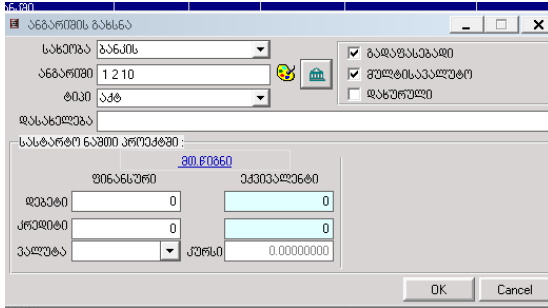
ვთქვათ, ორგანიზაციას აქვს ორი საბანკო ანგარიში ეროვნული ვალუტისათვის ბანკებში „თიბისი ბანკი“ და „ქართუ“ (ამ ბანკების მონაცემები ჩვენ უკვე შევიტანეთ).

იმისათვის, რომ ცალ-ცალკე ვხედავდეთ თითოეული ბანკის მონაცემებს, სასურველია ეს ბანკები ანგარიშთა გეგმაში დაემატოს

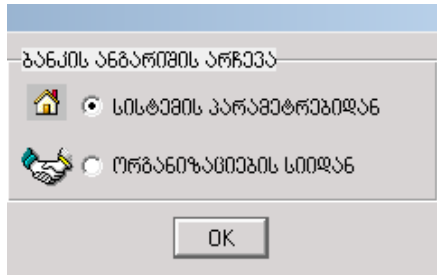
ქვეანგარიშების სახით. ამისათვის, ღილაკის გამოყენებით გავხსნათ ანგარიშთა გეგმა, მოვნიშნოთ 1210 ანგარიში და

გამოვიყენოთ ანგარიშის დამატების ბრძანების ღილაკი . ამის შემდეგ, ეკრანზე გამოვა ფანჯარა, სადაც სახეობაში ვირჩევთ

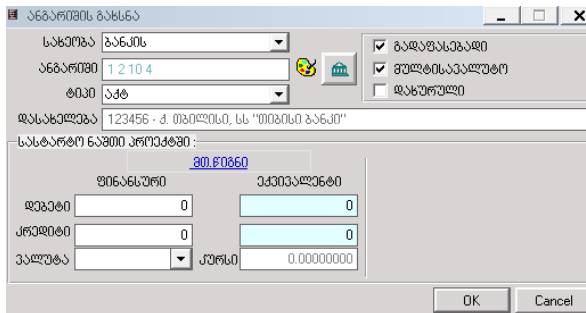
ბანკს:

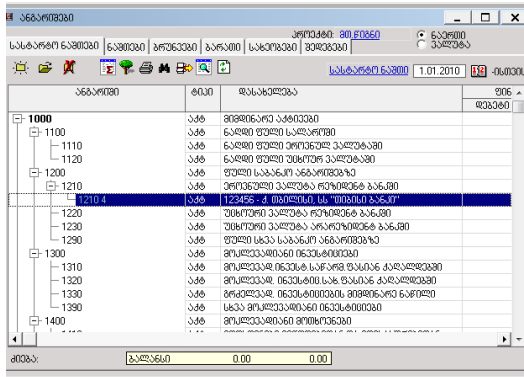
ამის შემდეგ, ეკრანზე ვიხილავთ მოძვენო ფანჯარას, სადაც ვირჩევთ პარამეტრებიდან:

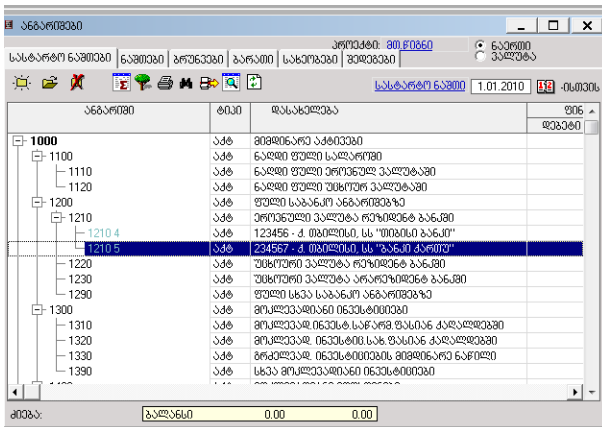
მოენიშნოთ „თიბისი ბანკი“ და დაეკვიროთ OK-ს. ეკრანზე გამოჩნდება შემდეგი ფანჯარა:

აქაც ბრძანება OK-ს შემდეგ, 1210 ანგარიშზე გაიხსნება ქვეანგარიში:

ამის შემდეგ ზუსტად იმავე თანამიმდევრობით დავამატოთ „ბანკი ქართუს“ ანგარიში. საბოლოოდ 1210 ანგარიშზე გვექნება ორი ქვეანგარიში, რომელიც ასე გამოიყურება:

დავალბა 1

შექმენით მრავალპროფილიანი ფირმა „ოცნება“, რომლისთვისაც გახსენით შემდეგი სახის ორგანიზაციული და სასაქონლო ანგარიშები:

1610-ზე საოფისე ავეჯი (ორგანიზაციული), სადაც მოთავსებული იქნება შემდეგი ქვეანგარიშები: კარადა, საწერი მაგიდა, სკამი (სასაქონლო);

1620-ზე ცემენტი, ქვიშა, გაჯი (სასაქონლო);

1630-ზე ჟურნალი, წიგნი (სასაქონლო);

1640-ზე სამშენებლო მასალები (ორგანიზაციული), სადაც მოთავსებული იქნება ბლოკი, აგური, შპალერი, მეტლახი, თაბაშირ-მუყაოს პარკეტი (სასაქონლო).

რაოდენობები მიუთითეთ თქვენი სურვილისამებრ.

დავალბა 2

ზემთ აღნიშნული ფირმისთვის 1210-ზე შექმენით შემდეგი საბანკო სახეობის ანგარიშები:

„თიბისი“ ბანკი, „აგრო ბიზნეს ბანკი“, „საქართველოს ბანკი“.

ლაბორატორიული სამუშაო №4

სასტარტო ნაშთების შეტანა

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ სასტარტო ნაშთების შეტანა.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

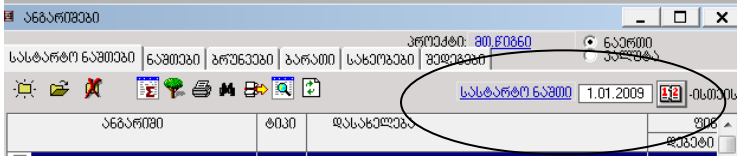
თუ ორგანიზაცია ახალი დაარსებულია და პროგრამის გამოყენებით აპირებს თავისი ყველა საბუღალტრო ოპერაციის აღრიცხვას, ამ შემთხვევაში სასტარტო ნაშთები არ იქნება.

უქვით, ორგანიზაცია დოკუმენტაციას აწარმოებდა ხელით, შესრულებულია საკმაოდ დიდი მოცულობის სამუშაო და გადაწყვიტა, რომ პროგრამულად გააგრძელოს საქმიანობა. ამისათვის არ არის აუცილებელი ყველა ინფორმაციის შეტანა კომპიუტერში. ასეთ შემთხვევაში, უნდა ავირჩიოთ რაიმე თარიღი (უმჯობესია, წლის დასაწყისი იყოს), გამოვვალთ ანგარიშებზე საბოლოო ნაშთები (ფული საბანკო ანგარიშებზე, მოთხოვნები, კრედიტორული დავალიანებები, მარაგი ძირითადი საშუალებები და ა.შ.) და ეს რიცხვები პროგრამაში შევიდეს, როგორც სასტარტო ნაშთები. იმ რიცხვიდან მოყოლებული კი, ოპერაციებს ვაწარმოებთ უკვე პროგრამის საშუალებით.

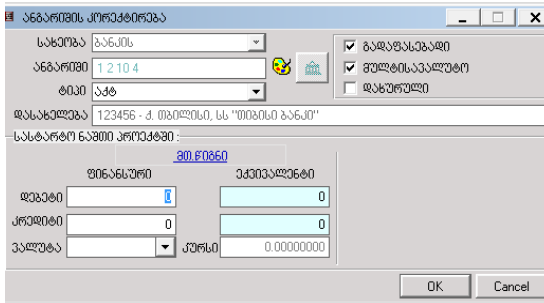
განვიხილოთ კონკრეტული მაგალითი. დავუშვათ, ორგანიზაციას სს „ქიზიყი“ 2009 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აქვს შემდეგი ნაშთები:

თიბისი ბანკში	4000 ლარი
ქართუში	6000 ლარი
ბანკის გრძელვადიანი სესხი	10000 ლარი

ნაშთების დასაფიქსირებლად პირველ რიგში შეგვაქვს თარიღი, შემდეგი ღილაკის გამოყენებით .

ამის შემდეგ, დავიწყოთ სასტარტო ნაშთების შეტანა. ამისათვის მოვნიშნოთ ანგარიში 1210 4 – თიბისი ბანკი და დავაჭიროთ ღილაკზე . გაიხსნება ჩვენთვის ნაცნობი ფანჯარა:

სადაც დებეტში შევიტანთ 4000. ვალუტის გრაფაში თუ არაფერი წერია, მაშინ ვირჩევთ შესაბამის ვალუტას. ჩვენ შემთხვევაში GEL.

ანგარიში	თიბი	დასახელება	ფინანსური	
			დებიტი	კრედიტი
1000	აქბ	809ფინანს აკტივები	4,000.00	
1100	აქბ	ნაღდი ფული საღარიბო		
1110	აქბ	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში		
1120	აქბ	ნაღდი ფული უცხოურ ვალუტაში		
1200	აქბ	ფული საბანკო ანგარიშებზე	4,000.00	
1210	აქბ	ეროვნული ვალუტა რეზიდენტ ბანკში	4,000.00	
1210 4	აქბ	123456 - ქ. თბილისი, სს "თიბისი ბანკი"	4,000.00	
1210 5	აქბ	234567 - ქ. თბილისი, სს "ზანკი ქართუ"		
1220	აქბ	უცხოური ვალუტა რეზიდენტ ბანკში		

როგორც ვხედავთ, პროგრამამ ავტომატურად გადაიტანა იგივე თანხა ზედა ღონის ანგარიშებზე, რადგან მხოლოდ ეს რიცხვი არის შეტანილი. ანალოგიურად შევიტანოთ 1210 5 ანგარიშზე რიცხვი 6000. მიღებული შედეგები იქნება

ანგარიში	ტიპი	დასახელება	ფინანსური	
			ფუნდები	კრედიტი
1000	აქტ	მიმდინარე აქტივები		
1100	აქტ	ნაღდი ფული სალაროში	10,000.00	
1110	აქტ	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში		
1120	აქტ	ნაღდი ფული უცხოურ ვალუტაში		
1200	აქტ	ფული საბანკო ანგარიშებზე	10,000.00	
1210	აქტ	ეროვნული ვალუტა რეზიდენტ ბანკში	10,000.00	
1210 4	აქტ	123456 - 4 თბილისი, სს "თიბისი ბანკი"	4,000.00	
1210 5	აქტ	234567 - 4 თბილისი, სს "ზანსი ქართუ"	6,000.00	

პროგრამამ ზედა ღონის ანგარიშებზე – 1210, 1200 1000-ზე ავტომატურად შეცვალა მონაცემები და გახდა 10000. ფანჯრის ქვედა ნაწილში გამოჩნდება ბალანსი, რომელიც დაგვეხმარება ნაშთების გაკონტროლებაში. ამ ეტაპზე ბალანსი დარღვეულია.

ბალანსი	10,000.00	0.00
---------	-----------	------

ანალოგიურად, გრძელვადიანი სესხის სასტარტო ნაშთი ავსახოთ ანგარიშზე 4140. ამ ანგარიშებზე ქვეანგარიშების გახსნა არ არის აუცილებელი.

თუ სასტარტო ნაშთი დებეტის ნაცვლად კრედიტის უჯრაში აღმოჩნდება (ან პირიქით), ეს რიცხვი წითელი ფერით აისახება, რაც დაგვეხმარება შეცლომის აღმოჩენაში. ამავდროულად, ბალანსიც დამახინჯდება.

თუ შემდგომში მუშაობის პროცესში აღმოვაჩინოთ, რომ ბალანსი დარღვეულია, ეს არის არასწორად შეტანილი სასტარტო ნაშთების გამო.

დავიმახსოვროთ, საბუღალტრო ოპერაცია, თუნდაც არასწორი თანხით იყოს გატარებული, ბალანსს არ დაარღვევს!

როდესაც დავასრულებთ სასტარტო ნაშთების დასმას, უკვე შეგვიძლია დავიწყოთ ყოველდღიური საბუღალტრო ოპერაციების შეტანა.

3. დავალება

1. გახსენით ორგანიზაცია „ვაკე“;
2. საოპერაციო პერიოდის დასაწყისად (სასტარტო ნაშთების დასმის თარიღი) დააყენეთ 2010 წლის 1 იანვარი;
3. აირჩიეთ ვალუტა GEL;
4. 1210 ანგარიშზე (ეროვნული ვალუტა რეზიდენტ ბანკში) შექმენით ბანკის სახეობის ოთხი ქვეანგარიში.

1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია	
1210 2 თბილუნივერსალბანკი	
1210 3 ინტელექტბანკი	
1210 4 საფოსტო ბანკი	
5. შეიტანეთ სასტარტო ნაშთები

ვითიბი ბანკი ჯორჯია	20 000 ლარი
თბილუნივერსალბანკი	10 000 ლარი
ინტელექტბანკი	15 000 ლარი
საფოსტო ბანკი	5 000 ლარი
გრძელვადიანი სესხი	50 000 ლარი

(ანგარიში 4140)
6. გადააკეთეთ 20 000 ლარის ნაშთი 10 000 ლარად.

7. შესაბამისად შეცვალეთ 4140 ანგარიშის სასტარტო ნაშთი, რომ გასწორდეს ბალანსი.
თქვენი საბოლოო ნაშთები ასეთი უნდა იყოს:

კოდი	დასახელება	ნაშთი	
		დებიტი	კრედიტი
1210 1	ვითიბი ბანკი ჯორჯია	10 000	
1210 2	თბილუნევერსალბანკი	10 000	
1210 3	ინტელექტბანკი	15 000	
1210 4	საფოსტო ბანკი	5 000	
4140	გრძელვადიანი სესხი		40 000
	სულ	40 000	40 000

ლაბორატორიული სამუშაო №5

საბუღალტრო გატარებები

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ ანალიზური და საოპერაციო პერიოდები;
- ✓ საბუღალტრო გატარებები.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

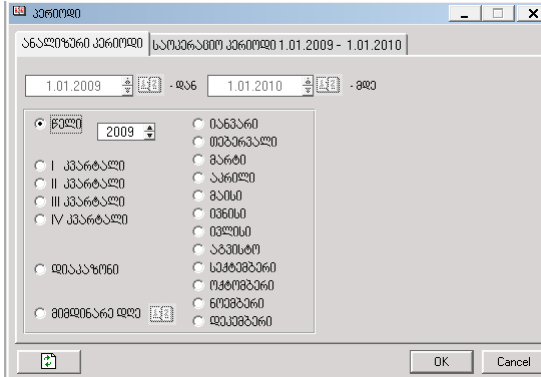
პროგრამაში არსებობს საოპერაციო და ანალიზური პერიოდები, რომელთა დაყენებაც აუცილებელია საბუღალტრო ოპერაციების დაწყებამდე. განვიხილოთ ისინი ცალ-ცალკე.

საოპერაციო პერიოდი არის ის პერიოდი, რომელშიც უშუალოდ გვინდა საბუღალტრო ოპერაციების შესრულება ანუ საბუღალტრო ოპერაციის (გატარების) თარიღი უნდა სვდებოდეს საოპერაციო პერიოდის დიაპაზონში.

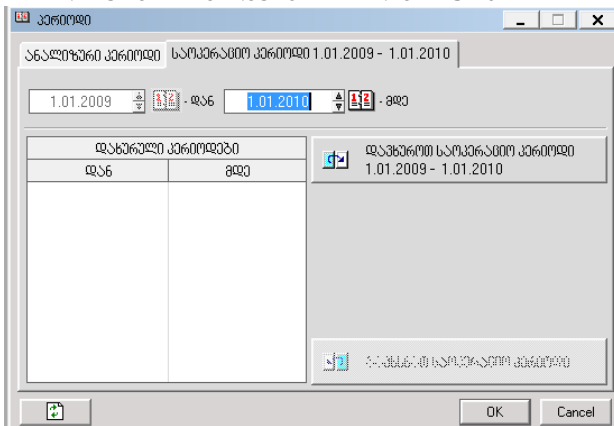
პერიოდის დასაყენებლად უნდა ავირჩიოთ ძირითადი მენიუს ქვეშ მოთავსებული ღილაკი

ანალიზური პერიოდი 01.01.2009 - 01.01.2010
საოპერაციო პერიოდი 1.01.2009 - 1.01.2010

„საოპერაციო პერიოდის“ არჩევის შემდეგ გამოვა შემდეგი ფანჯარა:

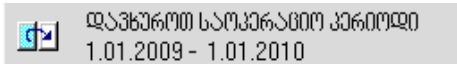

სადაც ვირჩევთ „საოპერაციო პერიოდს“. ეკრანზე გამოდის დღის რჩევა, მისი დახურვის შემდეგ კი იხილავთ ფანჯარას:

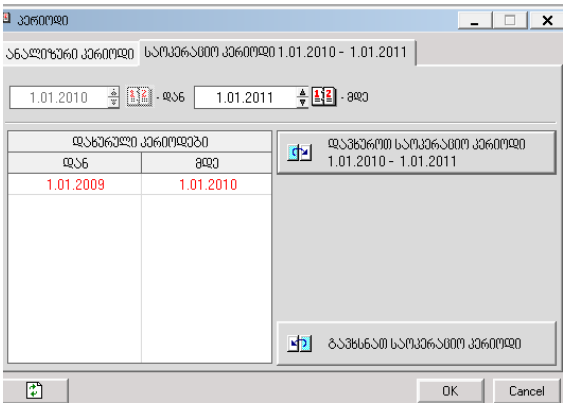

საოპერაციო პერიოდის პირველი თარიღის შეცვლას ვერ შეძლებთ, მეორე თარიღის შეცვლა კი შეგიძლია ღილაკებით ან , რომლებითაც შეგიძლიათ დააყენოთ თქვენთვის სასურველ თარიღზე.

მაგალითისთვის დახურვით ეკრანზე არჩეული დიაპაზონი. ამისათვის დააჭირეთ ღილაკს —

, რომელზეც ასახულია არჩეული საოპერაციო პერიოდი. გამოდის ფანჯარა, სადაც დავაჭერთ OK-ს და მივიღებთ შემდეგ ფანჯარას:

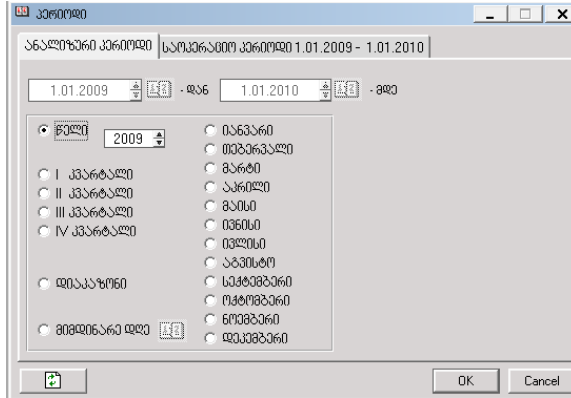

როგორც ვხედავთ, ველში დახურული პერიოდები, გაჩნდა თარიღები, ხოლო საოპერაციო პერიოდის პირველ თარიღში ავტომატურად ჩაჯდა 1.01.2010, ანუ დახურული პერიოდის ბოლო თარიღი, რაც ნიშნავს იმას, რომ საბუღალტრო ოპერაციების შესრულება შეგეძლებათ ამ თარიღიდან.

ანალიზური პერიოდი გამოიყენება უკვე შესრულებული საბუღალტრო ოპერაციების ანალიზისთვის, ნებისმიერი პერიოდისათვის, რომელიც მოიცავს დახურულ საოპერაციო პერიოდებსაც; ანუ პროგრამა, მიუხედავად დახურული საოპერაციო პერიოდებისა, ანალიზური პერიოდის მიხედვით გაჩვენებთ ეკრანზე საბუღალტრო ოპერაციებს და მათგან გამომდინარე შედეგებს, რათა შეძლოთ გარკვეული ანალიზის ჩატარება ამ პერიოდის მონაცემებზე. ოღონდ, თუ ოპერაცია (გატარება) შედის დახურულ საოპერაციო პერიოდში, ვერ შეგძლებთ მასზე ზემოქმედებას.

ანალიზური პერიოდის ცვლილებას შევძლებთ ღილაკით –

საოკეანეთო კერიოლოგი 1.01.2009 - 1.01.2010, რომლის
არჩევის შემდეგ ვიხილავთ შემდეგ ფანჯარას:

მოცემულ ეკრანზე შეგვიძლია მოვნიშნოთ ნებისმიერი პერიოდი. რის შემდეგაც პროგრამა გვაჩვენებს ამ პერიოდში შესრულებულ გატარებებს და შესაბამისად ამ გატარებებიდან გამომდინარე ნაშთებს, ბრუნვებს და ა.შ. მაგალითად, თუ მოვნიშნავთ თებერვლის თვეს, მაშინ გატარებების ეკრანზე გამოჩნდება მხოლოდ თებერვლის თვის თარიღებით შესრულებული გატარებები და შესაბამისად საბოლოო შედეგებიც (ნაშთები, ბრუნვები, ანგარიშის ბარათი და ა.შ.) გეჩვენათ ამ გატარებებიდან გამომდინარე.

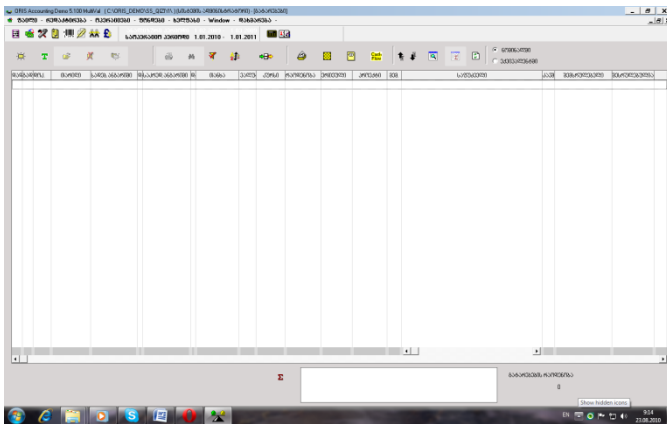
ზემოთ მოცემულ ეკრანზე OK და Cancel-ის გასწვრივ არის ღილაკი „ღიაპაზონში ბრუნვების ხელახალი გადათვლა“, რომელსაც შემდეგი დანიშნულება აქვს: თუ თქვენს მიერ რომელიმე ანალიზური პერიოდისთვის, ეკრანზე არაკორექტულად ჩანს გატარებების შესაბამისი შედეგები, მაშინ

უნდა დააჭიროთ ამ ღილაკს და იგი პროგრამას თავიდან გადათველებს ბრუნებს მოცემულ დიაპაზონში. რის შემდეგაც ეკრანზე გამოტანილი უზუსტობები გასწორდება. საოპერაციო პერიოდის დაყენების შემდეგ პროგრამაში შესაძლებელია საბუღალტრო ოპერაციების შესრულება.

საბუღალტრო გატარებები

პროგრამაში საბუღალტრო გატარებების შესასრულებლად ძირითადი ეკრანის ინსტრუმენტების პანელზე აირჩიეთ ღილაკი

– , რის შემდეგაც გაიხსნება შემდეგი ფანჯარა:

მოცემულ ფანჯარაში შეიძლება ნებისმიერი შინაარსის საბუღალტრო გატარებების შესრულება, ხოლო შემდეგ მათზე მანიპულირება (კორექტირება, წაშლა, დუბლირება, ბეჭდვა, გაფილტვრა ან დალაგება რაიმე კომპონენტის მიხედვით და ა.შ.).

დავუშვათ, პროგრამის საშუალებით გვინდა დავაფიქსიროთ შემდეგი სამეურნეო ოპერაცია: 2010 წლის 3 მაისს მასალების შესაძენად თიბისი ბანკიდან სალაროში გამოტანილია 1000 ლარი.

მისი შესაბამისი საბუღალტრო გატარება შემდეგი სახის იქნება:

ღებეტი	1110 ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	1000 ლარი
კრედიტი	1210 4 თიბისი ბანკი	1000 ლარი

ენახოთ, როგორ შეიძლება პროგრამაში ამ ოპერაციის შესრულება:

ახალი გატარების დასამატებლად გამოვიყენოთ ნაცნობი ღილაკი . გაიხსნება ფანჯარა:

მიღებულ ფანჯარას ვავსებთ შემდეგნაირად:

დოკუმენტის N – იმ დოკუმენტის ნომერი, რომელიც თან ახლავს ამ გატარებას. ეს შეიძლება იყოს სალაროს შემოსავლის ან გასავლის ორდერის, საგადასახადო დავალების, ანგარიშ-

ფაქტურის და ა.შ. ნომერი. ამ შემთხვევაში ეს არის სალაროს შემოსავლის ორდერის ნომერი. აკრიფეთ ველში 1.

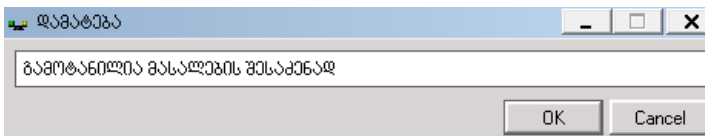
თარიღი შეიძლება ნებისმიერი იყოს, თუკი იგი ხვდება საოპერაციო პერიოდის დიაპაზონში. გატარების დროს კომპიუტერიდან ავტომატურად ჯდება მიმდინარე თარიღი, მისი შეცვლა შეიძლება.

სადებეტო ანგარიში – უნდა შევიდეს გატარების სადებეტო ანგარიშის ნომერი. თუ ვიცით ზეპირად ეს ნომერი, პირდაპირ ავკრეფთ შესაბამის ველში; თუ არა, მის გასწვრივ შევდივართ შემდეგი ღილაკით ანგარიშთა გეგმაში, მოვძებნით ჩვენთვის სასურველ ნომერს, მოვნიშნავთ და OK-ს საშუალებით გადავიტანთ აღნიშნულ ველში. ჩვენ შემთხვევაში ის არის 1110 – ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში.

საკრედიტო ანგარიში – იგივენაირად ივსება. ჩვენ შემთხვევაში ის არის 1210 4 თიბისი ბანკი.

თანხა – უნდა შევიტანოთ გატარების თანხა. მოცემულ შემთხვევაში 1000 ლარი.

საფუძველი – უნდა შევიტანოთ გატარებების შინაარსი. მას გვერდით აქვს ღილაკი – . მისი საშუალებით შევდივართ ცარიელ ველში, შემდეგ კი დამატების ღილაკით ვხსნით ფანჯარას:

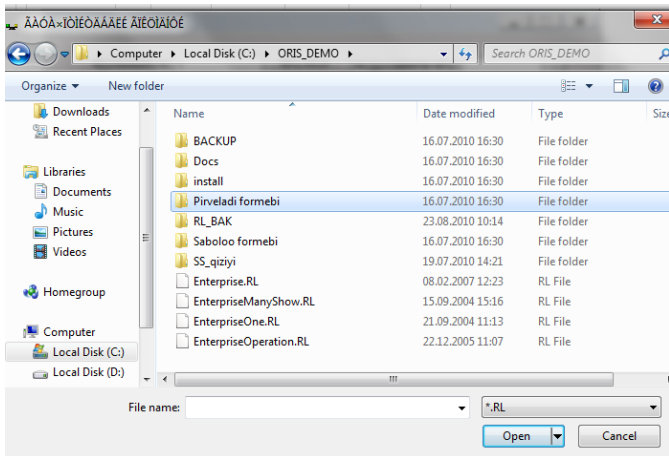

სადაც შევიტანთ საფუძვლის შინაარსს – „გამოტანილია მასალების შესაძენად“.

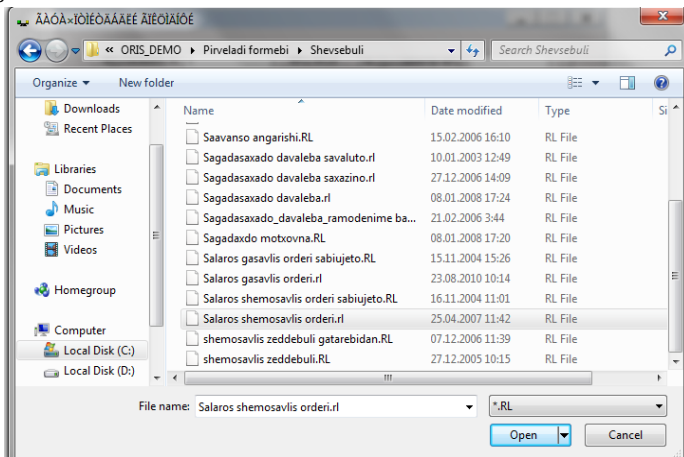
ბეჭდვა – გამოყენებული იქნება იმ შემთხვევაში, თუკი გატარებებს თან უნდა მოჰყვეს პირველადი დოკუმენტების ბეჭდვა. პროგრამას აქვს ყველანაირი საბუღალტრო ფორმა, რომლებიც დაჯგუფებულია ორ კატეგორიად – პირველადი ფორმები და საბოლოო ფორმები. შემოსავლის ორდერი მიეკუთვნება პირველად ფორმებს და ამიტომ იქ უნდა მოვებნოთ.

გატარებასთან ერთად, ორდერის დასაბეჭდად მოვნიშნოთ ველი „ბეჭდვა“. მის ქვემოთ გამოჩნდება ცარიელი ველი – „დოკუმენტის ფორმა“.

ჩამოვშალოთ ეს ველი შემდეგი ღილაკით – . ვიხილავთ ფანჯარას:

პირველადი ფორმების არჩევის შემდეგ, ვირჩევთ საქალაქს — „შევესებული“, შემდეგ კი სალაროს შემოსავლის ორდერს:

საბოლოოდ, გატარებების ფანჯარა მიიღებს ასეთ სახეს:

ბატარების დაბატება

ფორმის N 1 მოქმედი ... დაუკავშირეთ მოქმედი ...

თარიღი 3.05.2010

კრიტიკა ამ.წიბი

გემორიალი 0

სადგამო ანგარიში 1 1 1 0 ნაღდი ფული მომხმედი კალბატაში

საგომბო ანგარიში 1 2 1 0 4 123456 - ძ. თბილისი, სს "თბილისი ბანკი"

თანხა 0 GEL

საშუამდგომელი გამომბანილია მასალების შესაქმნად

ანგარიში ველი

გაშუამდგომელი მარანა კონტაქტი

მოქმედების ფორმა C:\DRIS_DEMO\Fiveladi formeb\Shevsebuli\salaros shemosavili orden.it

დადასტურებული გადამდებული OK Cancel შემოვიძიე >>

საბოლოოდ, დავაჭიროთ OK-ს და ამით გატარება დასრულებულია. ეკრანზე მივიღებთ დასაბეჭდი შემოსავლის ორდერის ფორმას:

სს "ქიზიში"
სს აგომ, მრანსოვანი

სალარს შემოსავლის ორდერი N 1

რიცხვი	თბი	2010 წ.
3.05.2010		

გამომბანილია	ანგარიში	თანხა	მონეზი
1 2 1 0 4		1,000.0	GEL

მიმბედი ნისა: **123456 - ძ. თბილისი, სს "თბილისი ბანკი"**

საშუამდგომელი: **გამომბანილია მასალების შესაქმნად**

მრთი ამბანი ლარი და 00 თბიბი ლარი

სიმბიბი

მთბანი ბულბბი

მრლარი

სს "ქიზიში"
სს აგომ, მრანსოვანი

პიბიბი

სალარს შემოსავლის ორდერი N **1**

მიმბედი: **123456 - ძ. თბილისი, სს "თბილისი ბანკი"**

საშუამდგომელი: **გამომბანილია მასალების შესაქმნად**

1,000.0

მრთი ამბანი ლარი და 00 თბიბი

სიმბიბი

3.05.2010

ბა

მთბანი ბულბბი

მრლარი

გატარების დასრულების შემდეგ, ეკრანზე გამოჩნდება სტრიქონი:

დაფა/დღ/დოკ.	თარიღი	საღბ.	დასახელება (ღბ.)	საქრძელ	დასახელება (ქრძელ)	თანხა	ვალუტა
1	3.05.2010	1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	1210 4	123456 - ძ. თბილისი, სს "თიბისი ბანკი"	1,000.00	GEL

არასწორად შესრულებული გატარების კორექტირება შეიძლება დილაკის გამოყენებით, წაშლა დილაკით.

სასარგებლოა დილაკის გამოყენება იმ შემთხვევაში, თუკი ვასრულებთ ისეთ გატარებას, რომლის მსგავსიც ადრე არის შესრულებული.

მაგალითად, 2010 წლის 30 მაისს სალაროში თიბისი ბანკიდან კიდევ გამოტანილია 700 ლარი, ხოლო ბანკი ქართუდან – 500. შევასრულოთ გატარებები წინა გატარებების ანალოგიურად. საბოლოოდ გვექნება შემდეგი გატარებები:

დაფა/დღ/დოკ.	თარიღი	საღბ.	დასახელება (ღბ.)	საქრძელ	დასახელება (ქრძელ)	თანხა	ვალუტა
1	3.05.2010	1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	1210 4	123456 - ძ. თბილისი, სს "თიბისი ბანკი"	1,000.00	GEL
1	3.05.2010	1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	1210 4	123456 - ძ. თბილისი, სს "თიბისი ბანკი"	1,000.00	GEL
2	30.05.2010	1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	1210 4	123456 - ძ. თბილისი, სს "თიბისი ბანკი"	700.00	GEL
3	30.05.2010	1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	1210 5	234567 - ძ. თბილისი, სს "ბანკი ქართუ"	500.00	GEL

დავალება

1. გახსენით ორგანიზაცია და დაარქვით თქვენთვის სასურველი სახელი;
2. 1210 ანგარიშზე (ეროვნული ვალუტა რეზიდენტ ბანკში) შექმენით ბანკის სახეობის ოთხი ქვეანგარიში.
1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია
1210 2 თბილუნივერსალბანკი
3. შეიტანეთ სასტარტო ნაშთები
 - ვითიბი ბანკი ჯორჯია 30 000 ლარი
 - თბილუნივერსალბანკი 10 000 ლარი
 - გრძელვადიანი სესხი 40 000 ლარი (ანგარიში 4140).
4. გახსენით ანალიზური და საოპერაციო პერიოდების ფანჯარა, დააყენეთ ანალიზურ პერიოდად მთელი მიმდინარე წელი;
5. გახსენით გატარებების ფანჯარა.
6. შეასრულეთ შემდეგი ოპერაციები:
 - 1) „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-დან გამოტანილია სალაროში 700 ლარი. შეასრულეთ გატარება და დაბეჭდეთ სალაროს შემოსავლის ორდერი. გატარების დროს დაამატეთ საფუძველი „გამოტანილია ბანკიდან სამეურნეო ხარჯებისათვის“.
 - 2) სალაროდან გადახდილია ტელეფონის გადასახადი 200 ლარი (გამოიყენეთ ანგარიში 7430 – საკომუნიკაციო ხარჯი). შეასრულეთ გატარება და ამობეჭდეთ სალაროს გასავლის ორდერი. დაამატეთ ახალი საფუძველი „გაწეულია სამეურნეო ხარჯი“.

- 3) სალაროდან ნაღდი ანგარიშსწორებით, 100 ლარად შეტანილია კომპიუტერის აქსესუარები (ანგარიში 7445 – კომპიუტერის ხარჯი). შეასრულეთ გატარება და დაბეჭდეთ სალაროს გასვლის ორდერი. აირჩიეთ წინა გატარებაში შექმნილი საფუძველი.
- 4) „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-დან სალაროში კიდევ არის გამოტანილი 800 ლარი (გატარება + შემოსავლის ორდერი). ოპერაცია შეასრულეთ მე-2 შესრულებული გატარების დუბლირების გზით.
- 5) სალაროდან „თბილუნივერსალბანკში“ შეტანილია 400 ლარი (გატარება + გასვლის ორდერი).

7. აღმოჩნდა, რომ თბილუნივერსალბანკში შეტანილი თანხა ყოფილა არა 400, არამედ 500 ლარი. შესაბამისად გადააკეთეთ გატარება.

8. ბარათიდან 800 ლარის გატარება („ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-დან სალაროში თანხის გამოტანა) გადააკეთეთ 900 ლარად. როგორი გახდა საბოლოო ნაშთი 1110-ზე?
(-----)

თქვენი საბოლოო ნაშთები ასეთი უნდა იყოს:

ანგარიში	დასახელება	ფინანსური ნაშთი	
		დებეტი	კრედიტი
1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	800	
1210 1	ვითიბი ბანკი ჯორჯია	28 400	
1210 2	თბილუნივერსალბანკში	10 500	
4140	გრძელვადიანი სესხი		40 000
7430	საკომუნიკაციო ხარჯი	200	
7445	კომპიუტერის ხარჯი	100	
	სულ	40 000	40 000

ანგარიში +	დასახელება	ფინანსური	
		ფაქტი	კრედიტი
1000	მომდინარე აქტივები	39,700.00	
1100	ნაღდი ფული საღარიბო	800.00	
1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	800.00	
1200	ფული საბანკო ანგარიშებზე	38,900.00	
1210	ეროვნული ვალუტა რეზიდენტ ბანკში	38,900.00	
1210 6	43243 - ქ. თბილისი, სს "ვითიბი ბანკი ჯორჯია" - ს მთაწმინდის	28,400.00	
1210 7	3454 - ქ. თბილისი, სს "თბილევუკრსალბანკი"	10,500.00	
4000	ბრკელვადიანი ვალდებულებები		40,000.00
4100	ბრკელვადიანი სასესო ვალდებულებები		40,000.00
4140	ბრკელვადიანი სესხები		40,000.00
7000	საოპერატიო ხარჯები	300.00	
7400	საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	300.00	
7430	კომუნალური ხარჯები	200.00	
7445	კომპიუტერის ხარჯები	100.00	
		40,000.00	40,000.00

1. ანგარიშთა გეგმიდან გამოიტანეთ სასტარტო ნაშთები. შეიცვალა თუ არა ანგარიშებზე სასტარტო ნაშთების მნიშვნელობა? (კი/არა) (-----)
2. დაათვალიერეთ ნაშთები. რისი ტოლია 1110 ანგარიშზე ნაშთის მნიშვნელობა? (-----)
3. დაათვალიერეთ ბრუნვები. რისი ტოლია „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს ბრუნვის საწყისი და საბოლოო ნაშთები? (-----) დებეტური და კრედიტული ბრუნვები.
4. გამოიტანეთ 1110 ანგარიშის ბარათი. რას უდრის სადებეტო ბრუნვების ჯამი? (-----) საბოლოო ნაშთი? (-----).

ლაბორატორიული სამუშაო №6

თანამშრომლის სახეობის ანგარიშები

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ ანგარიშის გახსნა.
- ✓ ერთი და იმავე თანამშრომლის ანგარიშის გახსნა რამდენიმე ანგარიშზე;
- ✓ გატარებების შესრულება.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

როგორც ცნობილია, ორგანიზაციას შეიძლება საკუთარ პერსონალთან ჰქონდეს გარკვეული მოთხოვნები ან ვალდებულებები.

მოთხოვნის მაგალითებია:

- ✓ მომუშავეს კრედიტით მიეყიდა რაიმე საქონელი;
- ✓ მომუშავეზე გაიცა სესხი;
- ✓ მუშაკზე გაიცა სამივლინებო თანხა და მან უნდა წარმოადგინოს ამ თანხის ხარჯვის საბუთები, ხოლო აუთენსიკაციის თანხა დააბრუნოს სალაროში და სხვ.

ვალდებულების მაგალითები:

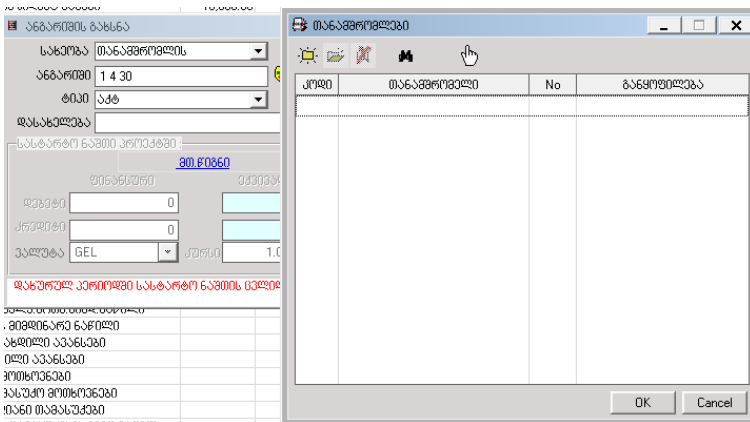
- ✓ მუშაკმა საკუთარი თანხით შეიძინა საქონელი ან დაფარა გარკვეული ხარჯები და ორგანიზაცია ვალდებულია მას აუნაზღაუროს ეს თანხა;
- ✓ ორგანიზაციამ პერსონალს დაარიცხა ხელფასი და ეს ასახა ვალდებულებების ანგარიშზე და სხვ.

ამიტომ, თითოეულ თანამშრომელზე მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ანალიზური აღრიცხვის მიზნით, გახსნილი უნდა იყოს სათანადო ანგარიში.

თანამშრომელთა მოთხოვნებისა და ვალდებულებების აღსარიცხავად გამოიყენება ანგარიშის სახეობა – „თანამშრომელი“.

დავამატოთ ვინმე სალომე კაკაშვილი, რომელზეც საქვეანგარიშო თანხების გაცემა ხდება და შესაბამისად საჭიროა მასთან მოთხოვნების (ან ვალდებულებების) აღრიცხვა.

ანგარიშთა გეგმიდან, სასტარტო ნაშთების ფანჯარაში 1430 ანგარიშზე (მოთხოვნები საწარმოს პერსონალის მიმართ) დავამატოთ ახალი ქვეანგარიში და ავირჩიოთ სახეობა – თანამშრომელი. ეკრანზე მივიღებთ ფანჯარას:

თანამშრომლის სიაში დავამატოთ ახალი ჩანაწერი და გამოტანილი ფანჯარა შევავსოთ შემდეგნაირად:

დაბატება

თანამშრომელი | მისამართი | საკასოტო მონაცემები | ბანკი

კოდი: 0001

გვარი: კაკაშვილი

სახელი: სალომე

გამის სახელი:

ბანკოფილია: ...

რბითი ნომერი: [-სატაბელო ნომერი]

დაბადების თარიღი:

მოსვლის თარიღი:

თანამდებობა:

კომენტარი:

OK Cancel

ამ ეტაპისთვის საკმარისია მხოლოდ გვარი-სახელი. დანარჩენი ინფორმაცია, რაც ხელფასების დაანგარიშების დროს გვჭირდება, მოგვიანებითაც შეიძლება შევიტანოთ.

დავხუროთ ფანჯარა OK ღილაკით და ამით თანამშრომლის ბარათის შეტანა დამთავრდება. ეკრანზე გამოჩნდება ეტაპობრივად შემდეგი ფანჯრები:

თანამშრომლები

☰ 📁 ✖ 🖱

კოდი	თანამშრომელი	No	ბანკოფილია
0001	კაკაშვილი ს.		

ანგარიშის ბაზსნა

სახეობა: თანამშრომლის

ანგარიში: 1 4 30 0001

ტიპი: აკტ

დასახელება: კაკაშვილი სალომე

სასტარტო ნაშთი პროექტში: **მთ.წიბნი**

	ფინანსური	მეხივალეები
დებიტი	0	0
კრედიტი	0	0
ვალუტა	GEL	კურსი 1.00000000

OK Cancel

განვიხილოთ მაგალითი: კაკაშვილზე წინა წელს გაცემული იყო სამიველინებო თანხა 500 ლარი, რომლის ხარჯვის საბუთები ჯერ არ წარმოუდგენია.

ამიტომ პირველი იანვრის მდგომარეობით (რა თარიღითაც დავიწყეთ სასტარტო ნაშთების შეტანა) ორგანიზაციას კაკაშვილთან აქვს მოთხოვნა, რაც შესაბამისად, სასტარტო ნაშთის სახით უნდა იქნეს აღრიცხული. ამიტომ, ანგარიშის გახსნის პროცესში დებუტის უჯრაში შევიტანოთ 500 ლარი

ანგარიშის ბაზსნა

სახეობა: თანამშრომლის

ანგარიში: 1 4 30 0001

ტიპი: აკტ

დასახელება: კაკაშვილი სალომე

სასტარტო ნაშთი პროექტში: **მთ.წიბნი**

	ფინანსური	მეხივალეები
დებიტი	500	500
კრედიტი	0	0
ვალუტა	GEL	კურსი 1.00000000

OK Cancel

საბოლოოდ, ეკრანზე მივიღებთ:

1330	აბტ	ბრკელვად ინვესტიციების მიმდინარე ნაწილი	
1390	აბტ	სსკა მოკლევადიანი ინვესტიციები	
1400	აბტ	მოკლევადიანი მოთხოვნები	500.00
1410	აბტ	მოთხოვნები მიწოდებიდან და მომსახურებიდან	
1415	პას	საბაჟო მოთხოვნების კონტაქტორება	
1420	აბტ	მოთხოვნები მკაპოში საწარმოს მიმართ	
1430	აბტ	მოთხოვნები საწარმოს კონტაქტორების მიმართ	500.00
1430 0001	აბტ	კაპაშილი სალონი	500.00
1440	აბტ	მოთხ. ხელშეკრულება სამშენ.ობ.წევრ. მიმართ	
1450	აბტ	მოთხ. პარტნიორებზე გაცემული სესხებიდან	

ბიჯები: ბალანსი 10.500.000 ი 000 343

ცხადია, ამ შემთხვევაში დაირღვევა ბალანსი, რადგან თავიდანვე, როდესაც სასტარტო ნაშთები შევიტანეთ, მასში გათვალისწინებული არ იყო კაკაშვილის ნაშთი.

ერთი და იმავე თანამშრომლის ანგარიშის ბასხნა რამდენიმე ანგარიშზე

ერთსა და იმავე თანამშრომლის მიმართ შეიძლება არსებობდეს ხან მოთხოვნა (მაგალითად, მასზე გაიცა ავანსი ფასეულობის შესაძენად, ან ხარჯების დასაფარად), ხან კი ვალდებულება (მან საკუთარი ფული დახარჯა იმავე საქმეზე და ორგანიზაცია ვალდებულია, აუნაზღაუროს მას). ამიტომ ერთი და იგივე თანამშრომელი, ერთი და იმავე კოდითა და დასახელებით შეიძლება გაიხსნას 1430-სა და 3160 (ვალდებულებები საწარმოს პერსონალის წინაშე) ანგარიშზე.

ამისათვის ანგარიშთა გეგმიდან სასტარტო ნაშთების ფანჯარაში მოვნიშნოთ ანგარიში 3160 და მასზე დავამატოთ თანამშრომლის სახეობის ანგარიში. თანამშრომლების სიიდან უბრალოდ ავირჩიოთ უკვე დამატებული კაკაშვილი და გადმოვიტანოთ ანგარიშთა გეგმაში, მივიღებთ:

ანბარების ბაზსა

სახეობა: მანამფორმლის

ანბარები: 3 1 60 0001

თიპი: პას

დასახელება: კაკაშვილი სალონი

სასტარტო ნაშთი პროცენტი: 30.00%

ფინანსური ეკვივალენტი

დებიტი: 0 კრედიტი: 0

კოდი: 0 კოდი: 0

ვალუტა: GEL კურსი: 1.00000000

OK Cancel

თუკი სასტარტო ნაშთების შეტანის პროცესში არსებობდა რაიმე ვალდებულება, შესაბამისად თანხა უნდა შევიტანოთ კრედიტის უჯრაში (მოცემულ შემთხვევაში არ არის საჭირო). ბოლოს მივიღებთ:

3140	პას	როიალტი
3150	პას	საკომისიო გადასახდებელი
3160	პას	ვალდებულებები საწარმოს კურსორნალის წინაშე
3160 0001	პას	კაკაშვილი სალონი
3170	პას	ვალდებულებები მკაკაშვილი საწარმოს წინაშე
3190	პას	სხვა მოკლევადიანი ვალდებულებები
3200	პას	მოკლევადიანი სესხები
3210	პას	მოკლევადიანი სესხები
3220	პას	სესხები პარტნიორებისგან
3230	პას	ზოგადვალიანი სესხების მიმართ ნაწილი
3300	პას	სანადასახადო ვალდებულებები

ბალანსი: ბალანსი 10.000.00 0.00 343

გატარებების უმსრულეობა

შევასრულოთ შემდეგი ოპერაციები:

1. კაკაშვილმა (რომელსაც 500 ლარი დავალიანება ჰქონდა) წარმოადგინა 400 ლარის დახარჯვის საბუთები, ხოლო 100 ლარი დააბრუნა სალაროში.

ბუღალტრულად ეს ოპერაცია ასე გატარდება:

დებიტი	7490 სხვა საერთო ხარჯი	400
დებიტი	1110 ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	100
კრედიტი	1430 კაკაშვილი	500

კომპიუტერში ეს გატარება ასე შეიძლება შევასრულოთ. გამოვიტანოთ გატარებების ფანჯარა, დავამატოთ ახალი გატარება და პირველი ფანჯარა ასე შევავსოთ:

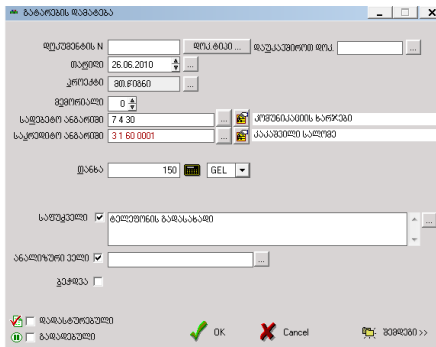
გატარების დასასრულებლად და მომდევნო გატარების შესასრულებლად ვიყენებთ ღილაკს – „შემდეგი“, რომლის შემდეგ ახალ ფანჯარაშიც იგივე მონაცემები დარჩება. მასში დავამატოთ შემოსავლის ორდერის ნომერი და ჩავერთოთ ორდერის ბეჭდვის ბრძანება. საბოლოოდ გატარების ფანჯარა ასეთ სახეს მიიღებს:

2. იმავე კაკაშვილმა თავისი ფულით გადაიხადა ტელეფონის გადასახადი 150 ლარი.

დებეტი	7430 კომუნიკაციის ხარჯი	150
კრედიტი	3160 კაკაშვილი	150

ამ ოპერაციის შემდეგ, ორგანიზაციას კაკაშვილის მიმართ წარმოექმნა ვალდებულება, რომელიც უნდა აღირიცხოს ვალდებულებების ვეგუშში 3160 ანგარიშზე (ვალდებულებები საწარმოს პერსონალის წინაშე).

ამ მიზნით გამოვიყენოთ ანგარიში 3160 001 კაკაშვილი და გატარებას ასეთი სახე მივცეთ:

დავხუროთ ფანჯარა OK ღილაკით და ამით ოპერაცია დასრულებულია.

ანგარიშებზე მდგომარეობა შეიძლება ანგარიშთა გვემიდან ნაშთების ფანჯარაში ვნახოთ.

ნაშთი	საბუღალტრო აღნიშვნა	საბუღალტრო აღნიშვნა	საბუღალტრო აღნიშვნა
1400	მოკლევამდინე მოთხოვნები		
1430	მოთხოვნები საწარმოს პერსონალის მიმართ		
1430 0001	კაკაშვილი სალონი		
3000	მიმდინარე ვალდებულებები		
3100	მოკლევამდინე ვალდებულებები	150.00	
3160	ვალდებულებები საწარმოს პერსონალის წინაშე	150.00	
3160 0001	კაკაშვილი სალონი	150.00	
7000	საკომუნიკაციო ხარჯები	550.00	
7400	საერთო და ამონის-ტრანსფერული ხარჯები	550.00	
7430	კომუნიკაციის ხარჯები	150.00	
7490	სხვა საერთო ხარჯი	400.00	

როგორც ჩანს, ნაშთებში აღარ ფიგურირებს 1430 0001 ანგარიშის ნაშთი, რადგან კაკაშვილმა სრულად დაფარა თავისი

დავალიანება, ხოლო 3160-ზე ჩანს ნაშთი 150 ლარი, რაც ნიშნავს, რომ ამჯერად ორგანიზაციას აქვს კაკაშვილის ვალი.

დავალება

გახსენით ორგანიზაცია და დაარქვით თქვენთვის სასურველი სახელი;

1. 1430 ანგარიშზე გახსენით თანამშრომლის სახეობის ორი ანგარიში: ა) ჩაჩანიძე; ბ) ტუხაშვილი;
2. იგივე ტუხაშვილი გახსენით 3160 ანგარიშზეც;
3. წლის დასაწყისისათვის ჩაჩანიძეს ჰქონდა ნაშთი 400 ლარი (მიღებული ჰქონდა სამივლინებო თანხა). დასვით სასტარტო ნაშთებში;
4. ტუხაშვილის წინაშე ორგანიზაციას 600 ლარის ვალდებულება აქვს (მან გადაიხადა წყლის გადასახადი, რომელიც ჯერ კიდევ არ აუნაზღაურებია ორგანიზაციას). დასვით შესაბამისი სასტარტო ნაშთი;
5. „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს სასტარტო ნაშთია 30000 ლარი;
6. გრძელვადიანი სესხი 40 000 ლარი (ანგარიში 4140)
7. ჩაჩანიძემ სალაროში დააბრუნა 400 ლარი. შეადგინეთ სალარო შემოსავლის ორდერი და შესრულეთ გატარება;
8. ტუხაშვილს აუნაზღაურდა ვალის ნაწილი – 300 ლარი. გააკეთეთ გატარება და შეადგინეთ სალაროს გასვლის ორდერი.
9. გაასწორეთ სასტარტო ნაშთებში ბალანსი „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ს სასტარტო ნაშთის ხარჯზე;

ლაბორატორიული სამუშაო №7

სასაქონლო გატარება

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ სასაქონლო გატარება.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

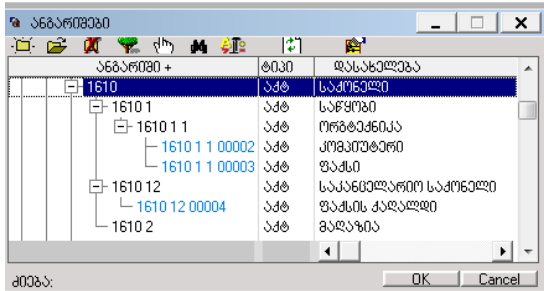
მაგალითისათვის შევასრულოთ შემდეგი ოპერაცია:

დავუშვათ, ორგანიზაციამ თანხის შემდგომი გადახდით მომწოდებლისაგან შეიძინა 4 ყუთი ფაქსის ქაღალდი 188,80 ლარად და 3 ცალი პრინტერი 2832 ლარად დღგ-ს ჩათვლით. ამ ოპერაციის შესასრულებლად უნდა შესრულდეს შემდეგი გატარებები:

დოკ.№	დებიტი	კრედიტი	თანხა	რაოდენობა	საფუძველი
2	1610	3110	155 GEL	4 ყუთი	შეძენილია მომწოდებლისაგან ფაქსის ქაღალდი
2	1610	3110	2322 GEL	3 ცალი	შეძენილია მომწოდებლისაგან პრინტერი
2	3340	3110	543 GEL		დოკ. №2, დღგ

ამ გატარებების შესასრულებლად გატარებების ეკრანში დაამატეთ ახალი გატარება და შეავსეთ ველები შემდეგნაირად:

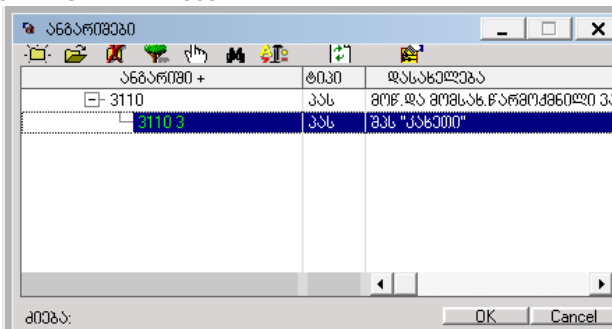
სადებიტო ანგარიშის ველში აკრიფეთ 1610 და დააჭირეთ მის გასწვრივ მოთავსებულ ღილაკს ეკრანზე იხილავთ 1610-ზე გახსნილ ქვეანგარიშებს:

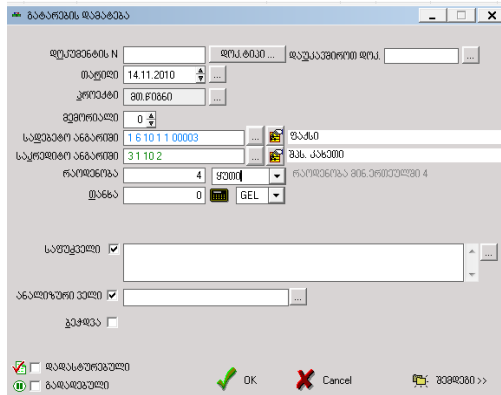
როგორც ხედავთ, შესაძენი საქონელი – ფაქსის ქაღალდი ანგარიშთა გეგმაში უკვე გახსნილია (ჩვენ ეს წინა პარაგრაფებში გავხსენით). მონიშნეთ ანგარიში 1610 00004 – ფაქსის ქაღალდი და აირჩიეთ იგი - ლილაკის მეშვეობით OK-ზე დაჭერით. მონიშნული ანგარიში ჩაჯდება შესაბამის ველში.

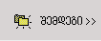

სასაქონლო სახეობის ანგარიშის არჩევის შემდეგ ეკრანზე გაჩნდა ველი „რაოდენობა“, ხოლო მის გვერდით – ამ საქონლის მინიმალური ერთეული.

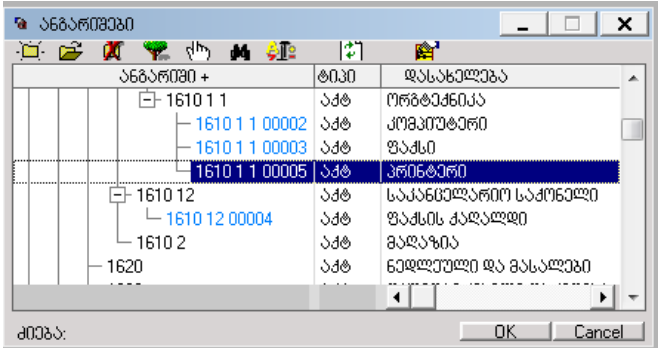
საკრედიტო ანგარიშის ველში აკრიფეთ 3110 და იმავე მეთოდით შედით მის ქვეანგარიშებში, როგორც შეხვედით საღებულო ანგარიშის შემთხვევაში და აირჩიეთ მომწოდებელი ორგანიზაცია შპს „კახეთი“, რომელიც ჩვენ წინა პარაგრაფებში დავამატეთ ანგარიშთა გეგმაში.

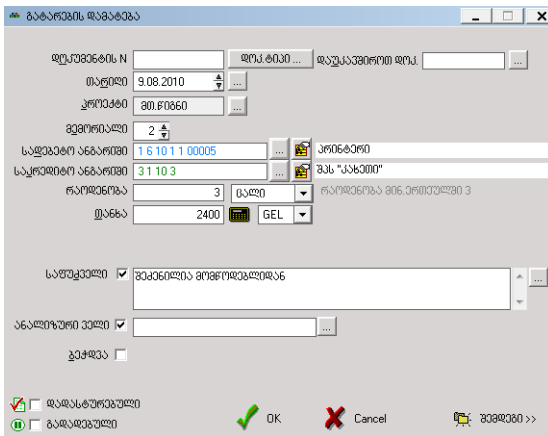
ეს ანგარიში ჩაჯდება საკრედიტო ანგარიშის ველში. შემდეგ ველში – „რაოდენობა“ აკრიფეთ 4, ხოლო ერთეულში – ყუთი.

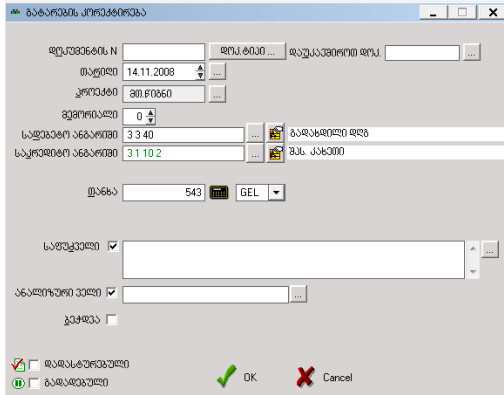
ამით დასრულდა ფაქსის ქალაქის შექმნის გატარების დამატება. მომდევნო, ანუ პრინტერის შექმნის გატარების დასამატებლად დააჭირეთ ღილაკს - . სადებეტო ანგარიშის ველის გასწვრივ დააჭირეთ ღილაკს - . იხილავთ ანგარიშთა გეგმას, სადაც უნდა გავხსნათ ახალი სასაქონლო ანგარიში დასახელებით – „პრინტერი“, რადგანაც ასეთი სასაქონლო ანგარიში არ არის ანგარიშთა გეგმაში. აქედან გამომდინარეობს ის, რომ საჭირო ანგარიშის გახსნა პროგრამაში შესაძლებელია უშუალოდ გატარების დამატების დროსაც. რადგან დასამატებელი საქონელი მიეკუთვნება ორგტექნიკას, ამიტომ, მონიშნეთ ანგარიში 1610 1 1 „ორგტექნიკა“ და დაამატეთ ახალი სასაქონლო სახეობის ანგარიში დასახელებით – „პრინტერი“, ზუსტად იმავე წესით, როგორც განხილულია წინა პარაგრაფებში „ანგარიშთა გეგმის მომზადება და სასტარტო ნაშთების დასმა“. ანგარიშის დამატების შემდეგ, ანგარიშთა გეგმას ექნება სახე:

აირჩიეთ ახლად გახსნილი ანგარიში. დაინახეთ, რომ იგი ჩაჯდება გატარების დამატების ველში ხოლო ეკრანის დანარჩენი ველები შეავსეთ შემდეგნაირად:

დღე-ს გატარების დასამატებლად კვლავ დააჭირეთ ლილაკს – „შემდეგი“ და შეავსეთ ველები შემდეგნაირად:

დაასრულეთ საქონლის შექმნის ოპერაცია OK ღილაკის საშუალებით.

ამით დასრულდა საქონლის შექმნის ოპერაცია.

დავალება

შექმენით ნებისმიერი ორგანიზაცია, დასვით შემდეგი სასტარტო ნაშთები:

1. 1210 ანგარიშზე (ეროვნული ვალუტა რეზიდენტ ბანკში) შექმენით ბანკის სახეობის ორი ქვეანგარიში.
 - 1210 1 პროკრედიტ ბანკი
 - 1210 ბილუნივერსალბანკი
2. შეიტანეთ სასტარტო ნაშთები

პროკრედიტ ბანკი	20 000 ლარი
თბილუნივერსალბანკში	15 000 ლარი
გრძელვადიანი სესხი	35 000 ლარი

(ანგარიში 4140)
3. 1430-ზე დაამატეთ თანამშრომლის ანგარიში.
4. 1620-ზე მასალებს დაამატეთ სასაქონლო ანგარიშები: ქალაქი და საღებავები.

შეასრულეთ შემდეგი სასაქონლო გატარებები:

1. კაკაშვილზე სალაროდან გაიცა 800 ლარი ქალაქისა და სალესის შესაძენად;
2. კაკაშვილისგან მიღებულია:
 5 ყუთი ქალაქი, ღირებულებით $300+54$ (18%-დღგ)=354 ლარი;
 20 ბოთლი სალესი, ღირებულებით $200+36$ (დღგ)=236 ლარი;
3. კაკაშვილისგან კიდევ არის მიღებული
 20 კგ ქალაქი, ღირებულებით $80+14.4$ (დღგ)=94.4.

საბუღალტრო გატარებებს ექნება შემდეგი სახე:

1.

დებეტი	1430 კაკაშვილი	800
კრედიტი	1110 ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	800

2.1

დებეტი	1620 მასალები (ქალაქი) 5 ყუთი	300
დებეტი	3340 გადახდილი დღგ	54
კრედიტი	1430 კაკაშვილი	354

2.2

დებეტი	1620 მასალები (სალესი) 20 ბოთლი	200
დებეტი	3340 გადახდილი დღგ	36
კრედიტი	1430 კაკაშვილი	236

3.

დებეტი	1620 მასალები (ქალაქი) 20 კგ	80
დებეტი	3340 გადახდილი დღგ	14.4
კრედიტი	1430 კაკაშვილი	94.4

ლაბორატორიული სამუშაო №8

პირველადი დოკუმენტები

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ საგადასახადო დავალების შედგენა.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

ორგანიზაციებთან სამუშაოდ საჭიროა პირველადი დოკუმენტაციის წარმოება. ერთ-ერთი პირველადი დოკუმენტი საგადასახადო დავალების შედგენაა. ამისათვის შეიძლება რამდენიმე მეთოდის გამოყენება.

განვიხილოთ პირველი მათგანი

მაგალითი: თიბისი ბანკიდან შპს „კახეთს“ გადაერიცხა კრედიტორული დავალიანების თანხის (რაც სასტარტო ნაშთებში იყო დაფიქსირებული) ნაწილი 1500 ლარი.

შესაბამის საბუღალტრო გატარებას ექნება ასეთი სახე:

დებეტი	3110 კახეთი	1500
კრედიტი	1210 თიბისი ბანკი	1500

ოპერაციის შესასრულებლად გავხსნათ გატარებების ფანჯარა, დავამატოთ ახალი გატარება და გავხსნილი ფანჯარა შევაკსოთ:

საფაქტო ანბარში	31103	...	შპს "კახეთი"
საკრედიტო ანბარში	12104	...	123456 - ქ. თბილისი, სს "თიბისი ბანკი"

თანხა GEL

ამის შემდეგ ისეთივე წესით, როგორც ეს იყო სალაროს შემოსავალ-გასავლის ორდერების შემთხვევაში, მოვნიშნოთ ველი „ბეჭდვა“, ლილაკით ჩამოვშალოთ საქალაქების სია, გამოტანილ საქალაქებში ავირჩიოთ „საგადასახადო დავალება“.

☐	საგადასახადო ორდერი.RL	15.02.2008 10:10	RL File
☐	Sagadasaxado davaleba savaluto.rl	10.01.2003 12:49	RL File
☐	Sagadasaxado davaleba saxazino.rl	27.12.2006 14:09	RL File
☒	Sagadasaxado davaleba.rl	08.01.2008 17:24	RL File
☐	Sagadasaxado_davaleba_ramodenime ba...	21.02.2006 3:44	RL File
☐	Sagadaxdo motxovna.RL	08.01.2008 17:20	RL File
☐	Salaros gasavlis orderi sabiujeto.RL	15.11.2004 15:26	RL File
☐	Salaros gasavlis orderi.rl	23.08.2010 10:14	RL File

საბოლოოდ, გატარების ფანჯარა ასეთ სახეს მიიღებს:

OK ლილაკზე დაჭერით შესრულდება გატარება და შემდეგ ეკრანზე გამოვა საგადასახადო დავალების მაკეტი. დავათვალიეროთ, თუკი ყველაფერი სწორადაა შევსებული შეგვიძლია გამოვბეჭდოთ. საგადასახადო დავალებას აქვს ასეთი ფორმა:

სავადაზღო დავალება N _____
2010 წლის 11 აგვისტო

<p>ვადამზღლის დასახელება: სს "ჭიჭიჭი"</p> <p>ანგარიში (ფილიალი): 123456</p> <p>ვადამზღლის ბანკი: ქ. თბილისი, სს "თიბისი ბანკი" ბანკის კოდი: 220101830</p> <p>იქვება მხოლოდ სახელწოდო ხაზინაში ვადაზღვის დროს</p> <p>ვადასხადას ვადამზღლის დასახელება: _____</p> <p>ვადასხადას ვადამზღლის საიდენტიფიკაციო ნომერი: _____</p> <p>საბიუჯეტო შემოსულობების სახის კოდი: _____</p> <p>მიმღების დასახელება: შპს "კახეთი"</p> <p>ანგარიში (კრედიტი): 3802002305</p> <p>მიმღების ბანკი: ქ. თბილისი, კბ "საქართველო" ბანკის კოდი: 220101719</p> <p>ვადაზღის დროშელება: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>დამტებითი ინფორმაცია: _____</p> <p>_____</p> <p>სულმოწერები: <input type="text" value="ა.ა."/></p>	<p>თანხა</p> <p>1500.00</p> <p>თანხა სიტყვებით ერთი ათას ხუთასი ლარი და 00 თეთრი</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>ბანკის აღნიშვნები</p> <p>ბანკში შემოსვლის თარიღი: _____</p> <p>ხელმოწერა: _____</p> <p><input type="text" value="შტამი ადგილი"/></p>
---	--

მეორე მეთოდი

მაგალითი 2. თიბისი ბანკიდან გადარიცხულია იმავე შპს „კახეთისათვის“ თანხის დარჩენილი ნაწილი 500 ლარი.

გატარება შემდეგი სახის იქნება:

ღებები	3110 კახეთი	500
კრედიტი	1210 თიბისი ბანკი	500

გავსხნათ პირველადი დოკუმენტების ფანჯარა ბრძანებათა შემდეგი თანამიმდევრობით: **ოპერაციები** ➔ **პირველადი**

დოკუმენტები ან გამოვიყენოთ ეკრანზე არსებული ლილაკი . ეკრანზე ვიხილავთ:

სანადსახადო დავალება	საკალუბრო დავალება	ანგარიშ - ფაქტურა	ბანკაპლის ფაქტურა	სალოაროს შემოსავლის ორდერი	სალოაროს ბანკაპლის ორდერი			
მომ	თარიღი	N	გამაგმდელი	გამაგმდელის ბანკი	მიმღები	მიმღების ბანკი	თანხა	საშუაგველი

როგორც ვხედავთ, ამ ფანჯარაში მოცემულია პირველადი დოკუმენტების ჩამონათვალი. თავიდანვე გააქტიურებულია საგადასახადო დავალების ჩანართი. დავამატოთ ახალი დოკუმენტი. ეკრანზე ვიხილავთ სურათს:

როგორც ვხედავთ, ფორმაში ავტომატურად აისახა ჩვენი – გადამხდელი ორგანიზაციის რეკვიზიტები.

ამასთან, გადამხდელი ბანკის მონაცემებში აღმოჩნდა პირველივე ბანკი ჩვენი ბანკების სიიდან. თუ გადარიცხვა მოხდა მეორე ბანკიდან – ქართუდან, მაშინ მისი არჩევა შეიძლება

 დილაკის გამოყენებით, ველის „ანგარიში (დებეტი)“

ჩამოშლით. პროგრამა გადაგვიყვანს ანგარიშთა გეგმაში, საიდანაც ავირჩევთ საჭირო ბანკის ქვეანგარიშს.

მიმღები ორგანიზაციის მონაცემები ავირჩიოთ შემდეგნაირად: შპს „კახეთი“ ავირჩიოთ ანგარიშთა გეგმიდან. ველში „თანხა“ კი შევიტანოთ 500 ლარი. როგორც კი კურსორს გავიტანთ თანხის უჯრიდან, შეტანილი რიცხვი ტექსტობრივი სახით ავტომატურად გამოჩნდება ქველა უჯრაში. ოპერაციის შინაარს მივუთითებთ – „გადახდილია მომწოდებლისათვის“; საბოლოოდ, მივიღებთ შემდეგ ფანჯარას:

იმისათვის, რომ პირველადმა დოკუმენტმა გამოიწვიოს გატარებების შესრულებაც, მოვნიშნავთ ლილაკს „შევასრულოთ გატარებები“. ფანჯრის ქველა ნაწილში გაჩნდება დამატებითი ველები:

დეგები		კრედიტი	მომ	თანხა (ფორმულა)	საფუძველი
1 2 10 5	234567	1 2 10 4	123456 - 0	500	GEL გადახდილია მომწოდებლის

როგორც ვხედავთ, საღებულო და საკრედიტო ანგარიშების ველებში ავტომატურად ჩაჯდა საჭირო ანგარიშები. ასევე შევსებულია თანხის ველიც. შევსებული ღირებულება უნდა დაიბეჭდოს პრინტერზე. ამისათვის ვიყენებთ ბეჭდვის ღირებულებას და მივიღებთ ჩვენთვის ნაცნობ სურათს:

საგადახდო დავალება N <u>1</u>		<p>თანხა</p> <p>500.00</p> <p>თანხა სიტყვებით</p> <p>ხუთასი ლარი და 00 თეთრი</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>ბანკის აღნიშვნები</p> <p>ბანკში შემოსვლის თარიღი: _____</p> <p>გაბეჭდვლის თარიღი: _____</p> <p>ხელმოწერა _____</p> <p><input type="text"/></p>
კადასტრული დასახლება <u>2010 წლის 11 სექტემბერი</u>		
სს "ქიზიფი" 187654321		
კადასტრული ნაწი (ფაქტი) 123456	ბანკის კოდი 220101830	
კადასტრული ნაწი (ფაქტი) <u>თბილისი, სს "თბილისი ბანკი"</u>		
კადასტრული დასახლება სს "ქიზიფი"		
კადასტრული ნაწი (ფაქტი) 187654321	საგადახდო ნაწილის კოდი _____	
კადასტრული დასახლება <u>შპს "კახეთი"</u>		
კადასტრული ნაწი (ფაქტი) 3802002305	ბანკის კოდი 220101719	
კადასტრული ნაწი (ფაქტი) <u>თბილისი, კვ "საქართველო"</u>		
კადასტრული დასახლება <u>გ. დანდელიძის მომწოდებლის სათვის</u>		
დამატებითი ინფორმაცია _____		

ხელმოწერები:

საბოლოოდ დავბეჭდავთ ამ ღირებულებას, დავბრუნდებით საგადასახადო დავალების ფორმაში, რომელსაც დავბრუნებთ OK ღირებულებით. ფორმა დაემატება ღირებულებების სიაში და ამასთან შესრულებული მითითებული გატარება (უძვლავისა, სანამ ბანკიდან დასტური არ მოვა თანხის გადარიცხვის შესახებ, გატარების გარეშე დავხუროთ ფანჯარა შემდეგ კი, გავატაროთ).

დავალება

გახსენით ახალი ორგანიზაცია, სახელი თქვენ თვითონ შეარჩიეთ.

გახსენით შემდეგი სასაქონლო ანგარიშები:

1. 1620-ზე (ნელეული და მასალები)– ცემენტი, ქვიშა.
- გახსენით შემდეგი საბანკო ანგარიში:

1. 1210-ზე ინტელექტუალური
ვახსენით ორგანიზაციის ანგარიში:
1. 3110-ზე (მოწოდებიდან და მომსახურებიდან წარმოქმნილი
ვალდებულებები) – შპს „სადირკველი“.

დასვით შემდეგი სასტარტო ნაშთები:

1. ინტელექტუალური 15 000 ლარი
2. გრძელვადიანი სესხი 15 000 ლარი (ანგარიში 4140)

შეასრულეთ შემდეგი ოპერაციები:

1. ინტელექტუალურიდან წინასწარ გადაერიცხა შპს
„სადირკველს“ ქვიშის ღირებულება 1200 ლარი
შევადგინოთ საგადასახადო დავალება და ეკრანზე
გამოვიტანოთ.
2. „სადირკველი“-საგან მიღებულია 1200 ლარის 40 კუბ.მ
ქვიშა.
3. ამჟვერად იმავე „სადირკველი“-საგან კრედიტით მიღებულია
600 ლარის 100 ტომარა ცემენტი.

პირველი გატარების შემდეგ საგადასახადო დავალებას
ექნება სახე:

საბანკო ჩანაწერი №		თარიღი	ფურცელი
გადახდილი: შპს		21.11.2008	ფურცელი N1
		N	
		ფილიალი	მთავალი
კომი	12345678	ა. მადრიტი, სს "ნიმონი ბანკი"	220101000
კომი	12345678	ანაორიპი N	1,200.0
საბანკო ჩანაწერი		კომი	მთავალი
შეღები (ორგანიზაციის-მომხმარებლისთვის)		ანაორიპი N	1,200.0
ა. მადრიტი, სს "ნიმონი ბანკი Xრაქი" - ს		კომი	ანაორიპი N
შეღების განი		600161901	
ნიმონი ანაორიპი N 00 000000			
მთავალი (მთავალი)			
რიტორი			
საბანკო ჩანაწერი			

პ. ა. საბანკო ჩანაწერი
 ბაბარაული " " " 2008 წ.
 მთავალი ბუღალტერი _____ ხელმოწერა _____

ნაშთები კი იქნება ასე:

ანბანობა *	შესახებლება	შინადაური		ფასი	ფასი	
		ფასი	კოეფიციენტი		ფასი	ფასი
1000	შიშინარი აქციები	15,600.00				
1200	ფული საბანკო ანბანობაზე	13,800.00				
1210	პროცენტული კალკულა რეზიდენტი ბანკი	13,800.00				
1210 7	1023 - ნებულებება	13,800.00				
1600	საბაძირული-მბაძირული მარანი	1,800.00				
1620	ნაშთული და მასალები	1,800.00				
1620 00005	მეხენი	600.00		6.00	100,000	
1620 00006	კვირა	1,200.00		30.00	40,000	
3000	შიშინარი ვალდებულებები			600.00		
3100	პროცენტული ვალდებულებები			600.00		
3110	პროც. და პენსია. წარმოქმნილი ვალდებულებები			600.00		
3110 3	საბაძირული			600.00		
4000	რეკლამირანი ვალდებულებები			15,000.00		
4100	რეკლამირანი საბაძირული ვალდებულებები			15,000.00		
4140	რეკლამირანი საბაძირული			15,000.00		
		15,600.00	15,600.00			

ლაბორატორიული სამუშაო №9

პირველადი დოკუმენტები

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ ანგარიშ-ფაქტურის შევსება;
- ✓ სასაქონლო ზედნადების შევსება.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

ანგარიშ-ფაქტურის შესავსებად გავააქტიუროთ ჩანართი ანგარიშ-ფაქტურა, სადაც დავამატებთ ახალ დოკუმენტს. ეკრანზე მივიღებთ შემდეგ ფორმას:

The screenshot shows a software window titled "საბუღალტრო" (Accounting) with a sub-window "ანგარიშ - ფაქტურა N: 2" (Invoice - N: 2) dated 28.11.2010. The form contains the following fields:

- ბუღალტერი 1: ბუღალტერი 2
- მიმწოდებელი:
- ქალაქი: თბილისი
- ქუჩა: ჭავჭავაძის 10
- ანგარიშის N: კოდით
- ბანკი: ქ. თბილისი, სს "ვიითიბი ბანკი ჯორჯია" - ს მთავრინდელს ფ
- გადასმული:
- ქალაქი:
- ქუჩა:
- ანგარიშის N: კოდით
- ბანკი:

Buttons at the bottom: , ,

შევარჩიოთ გადასმული ორგანიზაცია და დავამატოთ მაგალითად:

კომპიტირება

ანბანრიზ - ფაქტურა N: თარიღი

გვერდი 1 | გვერდი 2

მიმწოდებელი

ქალაქი

ქუჩა

ანბანრიზის N: კოდი

ბანკი

გადამხდელი

ქალაქი

ქუჩა

ანბანრიზის N: კოდი

ბანკი

მოცემულ ფანჯარაში უნდა დაემატოს მიწოდებული (ან მისაწოდებელი) საქონლის ჩამონათვალი, მაგალითად, კომპიუტერი. ამისათვის გადავდივართ გვერდი 2 ჩანართზე და ვაჭერთ დამატების ლილაკს. მიღებული ფანჯარა ასე გამოიყურება:

დამატება

დასახელება

ჯოშა

რაოდენობა

ღირებულება

თანხა

შევაგებთ შესაბამის ველებს შემდეგნაირად:

დაგაბება

დასასქელება: კომპიუტერი

ზომა: ცალი

რაოდენობა: 6

ღირებულება: 50.00

თანხა: 300.00

OK Cancel

საბოლოოდ, ანგარიშ-ფაქტურა ასე გამოიყურება:

მისამართი 12345678, ვაჰი დასახლებული პუნქტი მისამართი №10 ახ. N 12345678 600161901 კურობი 220101666 დ. თბილისი, სს "საერთაშორისო ანგარიშ-ფაქტურა" - ს მთავრობის ფონდში		ანგარიშ - ფაქტურა N: 2 თარიღი 28.11.2010 საკომპიუტერო მომსახურება	
მისამართი საკომპიუტერო მომსახურება		სასტუმრო N:	მისამართი N:
დასახლებული პუნქტი მისამართი №5 ახ. N		განკარგულება აქვს საკომპიუტერო მომსახურება	
მისამართი მისამართი რაოდენობა		მისამართი	
სასტუმრო / მისამართი N: 200_ფ	მისამართი მისამართი	განკარგულება მისამართი N:	
დასახლებული პუნქტი			
სასტუმრო დასახლებული პუნქტი	რაოდენობა 6	ღირებულება 50.00	მისამართი კომპიუტერი
		თანხა 300.00	

სასაქონლო ზედნადების შევსება.

მაგალითი. მყიდველს მიეწოდა მოთხოვნილი საქონელი – 50 კომპიუტერი.

(დაეუშვათ, კომპიუტერის გასაყიდ ფასში – 800 ლარში შედის დღე 18%).

ეს არის საქონლის რეალიზაციის ოპერაცია, რომლის შესაბამისი ტიპური საბუღალტრო გატარებები ასეთი სახით იქნება:

დებეტი	3120 შპს „პლანეტა“	40000
კრედიტი	6110 შემოსავალი რეალიზაციიდან	
კრედიტი	3330 გადასახდელი დღგ	

ამას მაშინვე უნდა მოჰყვეს მარაგის ჩამოწერის გატარება

დებეტი	7210		?
კრედიტი	1640 კომპიუტერი	50 ცალი	?

საქონლის რეალიზაციისა თუ გადაადგილების დროს საჭიროა სასაქონლო ზედნაღების გამოწერა, რაც ასევე შესაძლებელია პირველადი დოკუმენტების ფანჯრიდან. თუ დავამატებთ ახალ ზედნაღებს, ეკრანზე ვიხილავთ ფორმას:

ამ ფანჯარაში პირველი განყოფილება – რეკვიზიტები. მასში ავტომატურად შევიდა ჩვენი ორგანიზაციის მონაცემები – დასახელება, კოდი, მისამართი (ქალაქი, ქუჩა, ტელეფონი), რაც შეეხება მყიდველს (საქონლის მიმღებს) და მის მონაცემებს, მისი

არჩევა შეიძლება ამავე ფანჯარაში, ანგარიშთა გეგმიდან ღილაკით.

თუ გვინდა, რომ მყიდველი ორგანიზაციის ანალოგიური მონაცემებიც ავტომატურად შევიდეს ზედნაღებში, საჭიროა ამ ორგანიზაციაზე ქვეანგარიშის გახსნის დროს ბარათში წინასწარ შევიდეს ეს მონაცემები. მაგალითად, თუ 3120 ანგარიშზე დავამატებთ ორგანიზაციის სახეობის ანგარიშს და შევიტანთ ასეთ მონაცემებს:

მაშინ ზედნაღების პირველ ფანჯარაში (რეკვიზიტები)

ღილაკით ანგარიშთა გეგმიდან 3120 ანგარიშის შპს „კლანეტა“-ს ქვეანგარიშის არჩევის შემთხვევაში, მყიდველის მონაცემებიც ავტომატურად გადმოვა ფორმაში:

რეკვიზიტები | საკონტაქტო | გაბარება

სასაქონლო ჯამრთაველი N

გამყიდველი: სა. "მინიონი" მისამართი: უს. კლავდაა
 სტრუქტურული ერთეული: სტრუქტურული ერთეული მართლმადიდებელი ეკლესიის მსახურის სამსახური

ძირითადი მფლობელი: სა. "მინიონი" ბანკის სახელი: უს. კლავდაა
 სტრუქტურული ერთეული: სტრუქტურული ერთეული მართლმადიდებელი ეკლესიის მსახურის სამსახური

გამყიდველის ბანკის მისამართი: სა. "მინიონი" მისამართი: უს. კლავდაა
 სტრუქტურული ერთეული: სტრუქტურული ერთეული მართლმადიდებელი ეკლესიის მსახურის სამსახური

ფორმალური მფლობელი: საკაპიტალიზაციო / სარეზერვუო / სხვა
 სურათსაპორტის საზ. მარკა და ნომ. მას. მოწოდების სურათ. და ნომ.

არსებითი ბაზისი გარდასახვად

ბაზისი და	ბაზისი და
შეფუთვით, გაცივით	შეფუთვით, გაცივით
გონებით-გონება	გონებით-გონება

არსებითი ბაზისი მიმდევრად (ბაზისი მიმდევრად)

ბაზისი და	ბაზისი და
შეფუთვით, გაცივით	შეფუთვით, გაცივით
გონებით-გონება	გონებით-გონება
რაბატის ნორმით	რაბატის ნორმით
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო
საპროცენტო	საპროცენტო

საქონლის უზღუდეს ღირებულება

გასაყიდი საქონლის მითითება ხდება მეორე ფანჯარაში – საქონელი.

სანაწიბო	დასასკილება	რაიონდება	ერთეული	ფასი	ფაქტ	აქტიუი	თანხა

ღავამატოთ გასაყიდი საქონელი მივიღებთ, შემდეგ სურათს:

მაგისტრატა

მიუთითიბი სასაქონლო ანბარები ან საქონელი

სასაქონლო ანბარები

საქონელი

რაიონდება

ერთეული

ერთეულის ფასი ფაქტ. და აქტიუის გარეშე
 ფაქტ.
 აქტიუი

ერთეულის ფასი ფაქტ. და აქტიუის რაოდენობით

თანხა

ლილაკით ანგარიშთა გეგმიდან ავირჩიოთ საქონელი (პროდუქცია) – კომპიუტერი და შევიტანოთ გასაყიდი რაოდენობა 50. განზომილების ერთეული და გასაყიდი ფასი ავტომატურად გადმოვა საქონლის მონაცემებიდან. ფანჯარა მიიღებს სახეს:

როგორც ვხედავთ, ავტომატურად შეივსო ყველა უჯრა. ყურადღება გავამახვილოთ ერთ საკითხზე. საქონლის ღირებულება შეიძლება მოცემული იყოს დღვ-ს გარეშე, ან დღვ-ს ჩათვლით. პროგრამას შეუძლია ერთი ფასის მიხედვით, მეორეს ანგარიში. ამიტომ თუ ვთვლით, რომ 800 ლარი არის ერთეულის ფასი დღვ-ს ჩათვლით, უჯრაში „ერთეულის ფასი დღვ და აქციზის გარეშე“ არსებული რიცხვი წავშალოთ. გასუფთავდება მომდევნო უჯრებიც. ამის შემდეგ მოვნიშნოთ ველი „დღვ“ და მის გვერდით გამოჩენილ უჯრაში ჩავსვათ დღვ-ს განაკვეთი -18. მხოლოდ ამის შემდეგ შევიტანოთ უჯრაში „ერთეულის ფასი დღვ-სა და აქციზის ჩათვლით“ თანხა 800 ლარი. ქვედა (ან ნებისმიერი სხვა) უჯრის გააქტიურებისთანავე მოხდება გაანგარიშება

დაზღაბვა

მუდმივი სასაქონლო ანაზღაურებელი სააქონლო

სასაქონლო ანაზღაურებელი: 1 640 000.00

საბრუნო: კომპიუტერი

რაოდენობა: 50

ჯირის ერთეული: ტალი

ერთეულის ფასი დღგ-ს და აკრძის ბარეში: 677.97

დღგ 18% = 6,101.69

აკრძი

ერთეულის ფასი დღგ-ს და აკრძის ჩათვლით: 800.00

თანა: 40,000.00

OK Cancel

როგორც ვხედავთ, ერთი კომპიუტერის ფასი დღგ-ს გარეშე გამოვიდა 677,97 ლარი. დავხუროთ ფანჯარა OK ღილაკით და გადავიდეთ მესამე განყოფილებაში – გატარებები:

დაზღაბვა

დაზღაბვა სააქონლო ბაზარზე

საქონლი ანაზღაურებელი

შემოსული რაოდენობა: 6 110

გამოსული სააქონლო: 7 210

გამოსახული მთლიანი: 3 330

გამოსახული აკრძი: 3 350

თარიღი: 12.08.2010

კომპანი: შპს "სადავო"

რეკვიზიტები: ტანკა: სს "სადავო" / თანა: 500.00

ჩაიწიოს მითითი:

დედატი	კანონი	ბიზ	თანა	სადავო	რაოდენობა	ცანალი

შეიძლება გატარებები რეკვიზიტების დღგ-ს და აკრძის, ანაზღაურებელი სასაქონლო რეკვიზიტების დასადავოება შესაძლებელია შემოსული განსაკუთრებული თანხებით უფრო დასადავოება

OK Cancel

მოვნიშნოთ ველი – შევასრულოთ გატარებები და ვინილავეთ სურათს:

დავალება

გახსენით ახალი ორგანიზაცია, სახელი თქვენ თვითონ შეარჩიეთ.

გახსენით შემდეგი სასაქონლო ანგარიშები:

2. 1620-ზე (ნელეული და მასალები)– ცემენტი, ქვიშა.

გახსენით შემდეგი საბანკო ანგარიში:

2. 1210-ზე ინტელექტბანკი

გახსენით ორგანიზაციის ანგარიში:

2. 3110-ზე (მოწოდებიდან და მომსახურებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებები) – შპს. „საძირკველი“.

დასვით შემდეგი სასტარტო ნაშთები:

3. ინტელექტბანკი 15 000 ლარი
4. გრძელვადიანი სესხი 15 000 ლარი (ანგარიში 4140).

შეასრულეთ შემდეგი ოპერაციები:

4. ინტელექტბანკიდან წინასწარ გადაერიცხა შპს „საძირკველს“ ქვიშის ღირებულება 1200 ლარი. შევადგინოთ საგადასახადო დავალება და ეკრანზე გამოვიტანოთ.
5. „საძირკველი“-საგან მიღებულია 1200 ლარის 40 კუბ.მ ქვიშა.
6. ამჯერად, იმავე „საძირკველი“-საგან კრედიტით მიღებულია 600 ლარის 100 ტომარა ცემენტი.
7. შპს „მშენებელზე“ გამოიწერა ანგარიშ-ფაქტურა 500 ცალი ბლოკზე. ერთი ცალი ბლოკის ღირებულებაა $60+12(დღ)=72$ თეთრი.
8. შპს „მშენებელისაგან“ გადმორიცხულია ინტელექტბანკში მთლიანი თანხა (თანხა იპოვეთ ნაშთებიდან).
9. მიეწოდა შპს „მშენებელს“ 500 ცალი ბლოკი (რეალიზაცია), გამოწერეთ სასაქონლო ზედნაღები.

ლაბორატორიული სამუშაო №10

საცდელი ბალანსი. მოგება-ზარალი

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

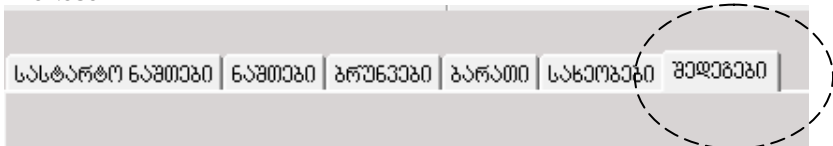
სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ საცდელი ბალანსის მიღება;
- ✓ მოგება-ზარალის მიღება.

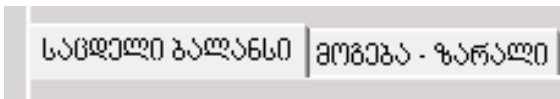
3. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

პროგრამაში გათვალისწინებულია მოგება-ზარალისა და საცდელი ბალანსის ავტომატურად მიღების საშუალება. მხოლოდ შეიძლება წინასწარ გარკვეული სამუშაოს ჩატარება იყოს საჭირო, რათა ეს ანგარიშგებები ჩვენთვის სასურველი ფორმით იქნეს მიღებული.

გამოვიტანოთ ანგარიშთა გეგმა და გავხსნათ ჩანართი „შედეგები“

მასში გათვალისწინებულია კიდევ ორი ჩანართი:

იმისათვის, რომ შევადგინოთ საცდელი ბალანსი და ვნახოთ ორგანიზაციის მოგება-ზარალი, განვიხილოთ ჩვენთვის კარგად ნაცნობი ამოცანა.

დავალება

გახსენით ახალი ორგანიზაცია, სახელი თქვენ თვითონ შეარჩიეთ.

შეასრულეთ შემდეგი ოპერაციები:

- 1 სექტ.** – გიორგის მიერ საწარმოს ანგარიშზე ბანკში 180,000-ის შეტანით (1210, 5220).
- 3 სექტ.** – გიორგიმ ოფისისათვის შეიძინა მიწის ნაკვეთი 141,000-ად. (2110, 1210).
- 5 სექტ.** – გიორგი ყიდულობს ასაწყობ შენობას 36,000-ად. 15,000-ის წინასწარი გადახდა, დარჩენილი 21,000 დავალიანების 90 დღეში დაფარვით (2130, 1210, 3110).
- 10 სექტ.** – გიორგიმ გაყიდა მიწის გამოუყენებელი ნაწილი ზუსტად იმ ფასად (11,000), რა ფასადაც იგი იყო შეძენილი ერთი კვირის წინ (1410, 2110).
- 14 სექტ.** – 5,400-ად გიორგი კრედიტით იძენს ოფისის ავეჯსა და მოწყობილობას საწარმო „ჯენერალ ექუიფმენტი“-საგან (2160, 3110).
- 20 სექტ.** – ავთიკაიდან გიორგი კაკაშვილმა მიიღო 1,500 სავაჭრო მოთხოვნების ნაწილობრივ დასაფარავად (1210, 1410).
- 30 სექტ.** – გიორგი უხდის „ჯენერალ ექუიფმენტს“ 3,000-ს (3110, 1210).
- 1 ოქტ.** – გადახდილ იქნა 360 გაზეთში დაბეჭდილი სარეკლამო განცხადებისათვის (7310, 1210).
- 6 ოქტ.** – გამომუშავებული და მიღებულია 2 250-ის ტოლი საკომისიო შემოსავალი, რომელიც წარმოადგენს კლიენტისათვის ბინის გაყიდვასთან დაკავშირებული მომსახურების საფასურს (1210, 6200).
- 16 ოქტ.** – 270-ად გაზეთში გაშვებულ იქნა რეკლამა. ფულის გადახდა მოხდება 30 დღეში (7310, 3110).
- 20 ოქტ.** – გამომუშავებულ იქნა 8 390-ის ტოლი საკომისიო შემოსავალი. კლიენტის მიერ ფულის გადახდა მოხდება 60 დღის განმავლობაში (1410, 6200).

31 ოქტ. – გაიცა მომუშავეთა ოქტომბრის თვის ხელფასი 7 100-ის ოდენობით (7320, 1210).

31 ოქტ. – მიღებულ იქნა ანგარიში სატელეფონო მომსახურების შესახებ. კომპანიამ 10 ნოემბრამდე უნდა გადაიხადოს 144-ის ტოლი სატელეფონო მომსახურების გადასახადი (7430, 3110).

31 ოქტ. გიორგიმ პირადი მომსახურებისათვის ბიზნესიდან ამოიღო 1800 (5220, 1210).

ამოცანის სწორად შესრულების შემდეგ ნაშთები, საცდელი ბალანსი და მოგება-ზარალი ასე გამოიყურება:

ანგარიში +	დასახელება	ფინანსური	
		დებეტი	კრედიტი
1000	მიმდინარე აქტივები	213,380.00	
└ 1100	ნაღდი ფული საბანკოში	180,000.00	
└└ 1110	ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	180,000.00	
└ 1200	ფული საბანკო ანგარიშებზე	15,490.00	
└└ 1210	ეროვნული ვალუტა რეზიდენტ ბანკში	15,490.00	
└ 1400	მოკლევადიანი გიროვნები	17,890.00	
└└ 1410	მოთხოვნები მიწოდებელზე და მომსახურებელზე	17,890.00	
└ 2000	ბრძანდებიანი აქტივები	171,400.00	
└└ 2100	ქირითადი საფუძვლები	171,400.00	
└└└ 2110	მიწის ნაკვეთები	130,000.00	
└└└ 2130	შენიშვნები	36,000.00	
└└└ 2160	ოფისის აღჭურვილობა	5,400.00	
└ 3000	მიმდინარე ვალდებულებები		23,814.00
└└ 3100	მოკლევადიანი ვალდებულებები		23,814.00
└└└ 3110	მიწ. და მომსახ. წარმოქმნილი ვალდებულებები		23,814.00
└ 5000	საკუთარი კაპიტალი		358,200.00
└└ 5200	პარტნიორების (გაზ. კონ. კასუს. ავტორიზ. საზ.)		358,200.00
└└└ 5210	პარტნიორთა კაპიტალი		180,000.00
└└└ 5220	გირითი კაპიტალი		178,200.00
└ 6000	საკომპანიო შემოსავლები		10,640.00
└└ 6200	საკომპანიო შემოსავალი		10,640.00
└ 7000	საკომპანიო ხარჯები	7,874.00	
└└ 7300	მიწოდების ხარჯები	7,730.00	
└└└ 7310	რეკლამის ხარჯები	630.00	
└└└ 7320	შრომის ანაზღა. და საკომპანიო გასაშვებელი	7,100.00	
└ 7400	საერთო და ამდინისტრაციული ხარჯები	144.00	
└└ 7430	კომუნიკაციის ხარჯები	144.00	
		392,654.00	392,654.00

კატეგორია	მანძი	კატეგორია და აღწერა	მანძი
მიმდინარე კამპიები		მიმდინარე კამპიები	
1100 ნაღდი ფული საბანკოში	180,000.00	3110 შიშ და შიშის ჩარეგნებითი კამპიები	23,814.00
1200 ფული საბანკო ანგარიშზე	15,690.00	სულ მიმდინარე კამპიები	23,814.00
1410 ფინანსური მომსახურების და შიშ	17,890.00	საბანკო აკრედიტა	
სულ მიმდინარე კამპიები	213,380.00	5300 კარგე კამპიების შესახებ ინფორმაცია	358,200.00
მიმდინარე კამპიები		5330 საანგარიშგებო კომისიის შედეგად	2,765.00
2110 შიშის ნაკადები	130,000.00	სულ საწინააღმდეგობრივი	360,965.00
2130 ინვესტირება	36,000.00	სულ კამპიების და კამპიების	364,780.00
2160 მომსახურების ხარჯები	5,400.00		
სულ მიმდინარე კამპიები	171,400.00		
სულ კამპიები	384,780.00		

სამდელი ბალანსი		მომხმარებელი - ზარალი
კომპენსირებული ხარჯები	7,730.00	
ადამინისტრირებული ხარჯები	144.00	
ჯამი	7,874.00	
საწინააღმდეგობრივი მიღებული მოგება	7,874.00	

ლაბორატორიული სამუშაო №11

ძირითადი საშუალებები, ცვთის დარიცხვა

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

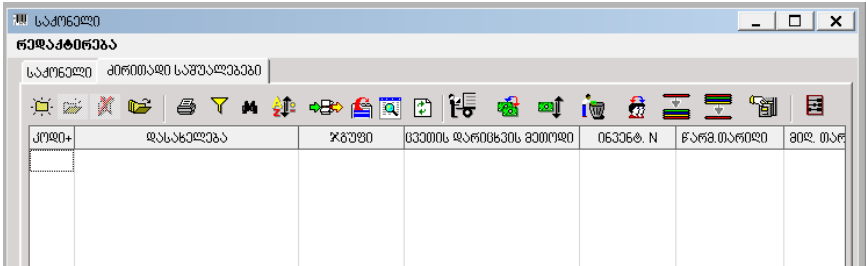
სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ ძირითადი საშუალებების სიის მომზადება;
- ✓ ცვთის დარიცხვა.

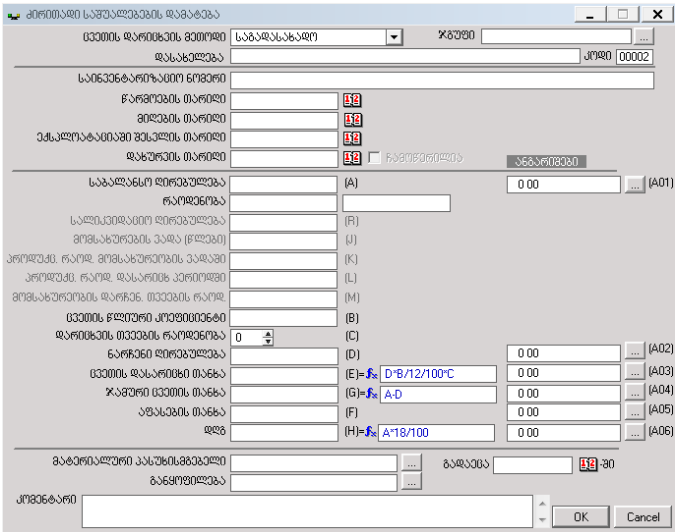
2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

ძირითადი საშუალებების ანგარიშთა გეგმაში ასახვისათვის, საჭიროა გაიხსნას მათი შესაბამისი სასაქონლო სახეობის ანგარიშები. ძირითადი საშუალებების დასამატებლად შევლივართ

შემდგენიარად: ფონდები → სასაქონლო სია → ძირითადი საშუალებები. მივიღებთ შემდეგ ფანჯარას:

იმისათვის, რომ ძირითადი საშუალება დავამატოთ, ვაჭერთ დამატების ლილასს, რის შემდეგაც ვიხილავთ შემდეგ ფანჯარას:

ჩვენ შემთხვევაში, ველები შევავსოთ შემდგენიარად:
ცვლით დარღვევის მითითი: საგადასახლო
დასახელება: სკანერი
საინვენტარიზაციო ნომერი: 1204

წარმოების თარიღი: 7.01.2009

მიღების თარიღი: 7.01.2010

ექსპლუატაციაში შესვლის თარიღი: 7.01.2010.

დახურვის თარიღი: აქ დამატების დროს არაფერს ვწერთ. ვუთითებთ მოგვიანებით, როდესაც რეალურად დადგება აღნიშნული ძირითადი საშუალების დახურვის დრო.

საბალანსო ღირებულება: აქ მიეთითება დღგ-ს გარეშე საბალანსო ღირებულება, ამ ველის გასწვრივ მითითებულ უნდა იქნეს ანგარიში, რომელსაც ძირითადი საშუალების დამატების შემდეგ გაუხსნება სასაქონლო ქვეანგარიში, მოცემული ძირითადი საშუალების კოდითა და დასახელებით. ჩვენ შემთხვევაში – 2160.

რაოდენობა: მიუთითეთ აღნიშნული ძირითადი საშუალების რაოდენობა. მაგალითად, ორგანიზაციამ შეიძინა 2 ცალი სკანერი 750 ლარის ღირებულებით. ამ შემთხვევაში, საბალანსო ღირებულებაში ჩაიწერება 1500 ლარი (750*2), ხოლო რაოდენობის ველში 2.

ცვეთის წლიური კოეფიციენტი: 20.

დარიცხვის თვეების რაოდენობა: 12.

ნარჩენი ღირებულება: აქ ავტომატურად განმეორდება საბალანსო ღირებულების ველში მითითებული თანხა.

ცვეთის დასარიცხი თანხა: ამ თანხის ავტომატურად გამოსათვლელად, ისარგებლეთ მის მიერ გვერდით მოთავსებული fx ღილაკით. რის შემდეგაც პროგრამა გამოითვლის ცვეთის დასარიცხ თანხას.

ჯამური ცვეთის თანხა: ჩვენ შემთხვევაში, აქ არაფრის მითითება არ არის საჭირო. ყოველი ცვეთის დარიცხვის ოპერაციის შესრულების შემდეგ ამ ველში ავტომატურად ჩაიწერება ჯამური ცვეთის თანხა.

„დღგ“: ძირითადი საშუალების საბალანსო ღირებულების მითითების შემდეგ აღნიშნულ ველში ავტომატურად ჩაიწერება

მოცემული ძირითადი საშუალების დღგ-ს თანხა, რომელიც გამოითვლება აღნიშნული ველის გასწვრივ მდებარე fx ფორმულის ველში მითითებული ფორმულით.

მატერიალური პასუხისმგებელი: აქ მიუთითებთ გვარს, თანამშრომელთა სიიდან.

გადაეცა: მატერიალური პასუხისმგებელი პირისათვის აღნიშნული ძირითადი საშუალების გადაცემის თარიღი – 01.12.2010.

განყოფილება: უნდა მიუთითოთ მატერიალური პასუხისმგებლის განყოფილება. დაამატეთ აღმინისტრაცია.

კომენტარი: მიუთითეთ ნებისმიერი კომენტარი ძირითად საშუალებაზე

საქონლის აღწერა	საბუღალტრო ღირებულება	დაბეგვების კოდი	დაბეგვების კოდი
საბუღალტრო ღირებულება	1,500.00	(A)	21.60
რაოდენობა	2,000	(ააფ)	
საბუღალტრო ღირებულება		(F)	
ფორმის აღწერა		(G)	
კომპლექსი		(K)	
კომპლექსი		(L)	
ფორმის აღწერა		(M)	
ცვლილის ფორმის კომპლექსი	20.00	(B)	
დაბეგვების თვეების რაოდენობა	12	(C)	
ნაწილი ღირებულება	1,500.00	(D)	0.00
ცვლილის დასაბეგვების თანხა	300.00	(E)- f_x	$D*B/12/100^C$ 0.00
ჯამური ცვლილის თანხა		(G)- f_x	$A-D$ 2.2.60
აბაღის თანხა		(F)	0.00
ფა	270.00	(H)- f_x	$A*18/100$ 0.00

დავაცქერთ Ok-ს და იხილათ ეკრანს:

კოდი	დასახელება	ჯგუფი	ცვლითს დარჩენილი მთლიანი	ივანიძე N	ქარშ.თარიღი	მიღ.თარიღი	
00002	სკანერი	საოფისო ტექნიკა	საგადასახადო		1205	7.01.2009	7.01.2009

ანგარიშთა გეგმაში თუ გადავალთ, ვნახავთ, რომ სკანერს გაეხსნა ანგარიშები.

ცვეთის დარიცხვის ოპერაციის შესასრულებლად ძირითადი საშუალებების ეკრანში უნდა ისარგებლოთ ღილაკით .

ცვეთის დარიცხვა შეიძლება შესრულდეს როგორც მონიშნულ, ისე ყველა ძირითად საშუალებაზე ერთად.

საღირებულო ანგარიში	საკრედიტო ანგარიში	მცხ.	თანხა (ფორმულა)	საშუალებელი
74.55	804	0	E	

იმისათვის, რომ დავრწმუნდეთ შეასრულა თუ არა ცვეთის დარიცხვა, შევაძლოთ ძირითადი საშუალებების – სკანერის ბარათი. მოვნიშნოთ და დავაჭიროთ კორექტირების ღილაკს. ვიხილავთ შემდეგ ფანჯარას:

კომპიუტერული საბუღალტრო სისტემა

ცვლითი დარღვევის მიზეზი: საბუღალტრო | წიგნი: საბუღალტრო | მანძილი: 00002

დასაბუღებელი: საქართველო | კომპი: 00002

სანაწარმოებისათვის მიზეზი: 1800

წარმოების თარიღი: 7.01.2009 | [F9]

მიღების თარიღი: 7.01.2010 | [F9]

დასაბუღებისათვის მიზეზი: 7.01.2010 | [F9]

დასაბუღების თარიღი: [F9] | ჩამოშვების: საბუღალტრო

საბუღალტრო ფორმულა: 1,500.00 (A) | 2 1 60 | (A01)

რაოდენობა: 2,000 (ცალი)

სალოტოებისათვის ფორმულა: (F)

ფორმულისათვის კოდი (ქვენი): 0 (G)

კომპლემენტარული მიხედვით: (K)

კომპლემენტარული მასშტაბით: (L)

მიხედვით: (M)

ცვლითი ფორმული კომპლემენტარული: 20.00 (B)

დასაბუღების მიხედვით რაოდენობა: 12 (C)

ნაწილი ფორმულა: 360.00 (D) | 0 0 0 | (A02)

ცვლითი დასაბუღების მიხედვით: 192.00 (E) | D*B/12/100°C | 0 0 0 | (A03)

წიგნის ცვლითი მიხედვით: 540.00 (G) | A-D | 2 2 60 | (A04)

აბსოლუტური მიხედვით: (F) | 0 0 0 | (A05)

შედეგი: 270.00 (H) | A*18/100 | 0 0 0 | (A06)

მატიმალური კასუსის მიხედვით: კასუსის მიხედვით | ბაღის მიხედვით: 1.12.2010 | [F9] 30

კომპლემენტარული: აბსოლუტური | [OK] | [Cancel]

როგორც ეკრანზე ხედავთ, შეიცვალა როგორც ნარჩენი ღირებულება, ისე ცვეთის დასარიცხი და ჯამური ცვეთის თანხები. დააჭირეთ Cancell-ს და დახურეთ ფანჯარა. გარდა ამისა, სისტემამ შეასრულა ცვეთის დარიცხვის გატარებები. გამოიძახეთ

იგი დილაკით – . ეკრანზე იხილავთ:

DRIS Accounting Demo 5.100 MultiVal [C:\DRIS_DEMO\vrsl] (სისტემის ადმინისტრატორი) - [საბუღალტრო რეპორტი]

შედეგი - რეაგირება - რეპორტი - ფორმის - ხელახალი - Window - დახმარება -

საბუღალტრო კვირის 1.01.2010 - 1.01.2011

შედეგი: აქტივი

სისტემის ადმინისტრატორი

ანგარიშის ფორმული კომპლემენტარული

ფორმული კომპლემენტარული

სალოტები

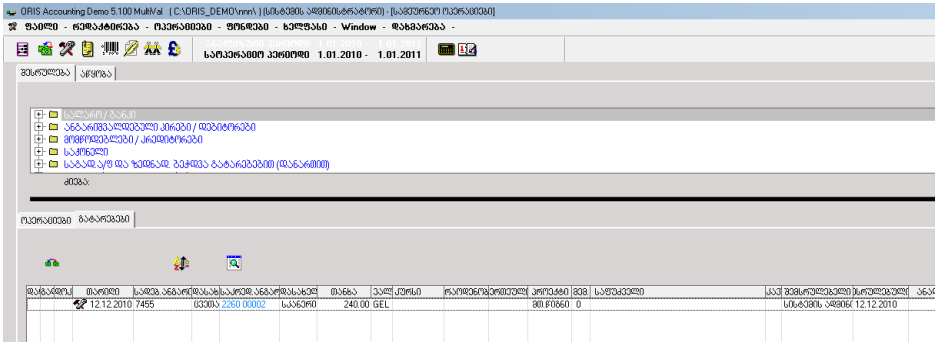
საბუღალტრო და ხელახალი ბუღალტრული დასაბუღების (დასაბუღების)

მიხედვით:

რეპორტი: საბუღალტრო

დასაბუღების თარიღი	კომპი	მიხედვით / რეპორტის კომპლემენტარული	შედეგი
12.12.2010	80.01060	ცვლითი დარღვევა	სისტემის ადმინისტრატორი 2
12.12.2010	80.01060	ცვლითი დარღვევა	სისტემის ადმინისტრატორი 3

ეკრანის ქვედა ნაწილში მონიშნეთ შესრულებული ოპერაცია „ცვეთის დარიცხვა“ და აირჩიეთ ბარათი „გატარებები“. ეკრანზე იხილავთ ამ ოპერაციის შესაბამის გატარებებს:

დავალება

გახსენით ნებისმიერი ორგანიზაცია

1. წლის დასაწყისისათვის ორგანიზაციას ჰქონდა ძირითადი საშუალება, რომლის მონაცემები ასეთია:

დასახელება	ტრაქტორი
ცვეთის დარიცხვის მეთოდი	წრფივი
ჯგუფი	მანქანები
საბალანსო ღირებულება	10000 ლარი
სალიკვიდაციო ღირებულება	2000 ლარი
მომსახურების ვადა	10 წელი
ცვეთის დარიცხვის თვეების რაოდენობა	12
ნარჩენი ღირებულება	7000
ჯამური ცვეთის თანხა	? (გამოიანგარიშეთ)
ანგარიშები	2150, 2250

2. საბალანსო ღირებულება და ჯამური ცვეთის თანხა გადაიტანეთ სასტარტო ნაშთებში. დარღვეული ბალანსი

გაასწორეთ გრძელვადიანი სესხის სასტარტო ნაშთის კორექტირების გზით;

3. აგვისტოს დასაწყისში შპს „ელექტრონიკა“-საგან შექმნილია:

ა) გენერატორი, რომლის მონაცემები ასეთია:

ცვეთის დარიცხვის მეთოდი	წრფივი
ჯგუფი	ელექტრომანქანები
საბალანსო ღირებულება	$3000+540(\text{დღე})=$ $=3540$ ლარი
სალიკვიდაციო ღირებულება	400 ლარი
მომსახურების ვადა	10 წელი
ცვეთის დარიცხვის თვეების რაოდენობა	5
ანგარიშები	2150, 2250

ბ) კონდინციონერი

ცვეთის დარიცხვის მეთოდი	წრფივი
ჯგუფი	ოფისის აღჭურვილობა
საბალანსო ღირებულება	$5000+900(\text{დღე})=$ $=5900$ ლარი
სალიკვიდაციო ღირებულება	1000 ლარი
მომსახურების ვადა	10 წელი
ცვეთის დარიცხვის თვეების რაოდენობა	5
ანგარიშები	2160, 2260

4. წლის ბოლოს, ყველა ძირითად საშუალებას დაერიცხა ცვეთა.

ლაბორატორიული სამუშაო №12

პროექტები

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ პროგრამაში პროექტების დამატება და მათი აღრიცხვა;
- ✓ რამდენიმე პროექტის არსებობის შემთხვევაში, მათი ცალკე-ცალკე აღრიცხვა;
- ✓ პროექტების გაერთიანება მთავარ წიგნთან ერთად;
- ✓ პროექტის ნაშთის ნახვა;
- ✓ პროექტების ჯამური ნაშთის ნახვა.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, რომლებიც ძირითადად გრანტების საფუძველზე არსებობენ და აქვთ დაფინანსების სხვადასხვა წყარო, სარგებლობენ პროექტით. ასეთ შემთხვევაში საჭიროა დონორებისაგან მიღებულ ცალკეულ გრანტებთან დაკავშირებული შემოსავლებისა და ხარჯების როგორც განცალკევებულად, ისე მთლიანობაში აღრიცხვა.

მაგალითი: ორგანიზაციამ მიიღო ორი დაფინანსება (ერთი და იგივე, ან განსხვავებული წყაროსაგან).

პროექტი 1 – „გარემოს უსაფრთხოების პროექტი“ - 200000 ლარი, რომელიც ჩაირიცხა „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ში.

პროექტი 2 – „რეგიონების ინფრასტრუქტურის განვითარების პროექტი“ - 80000 ლარი, რომელიც ასევე ჩაირიცხა „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“-ში.

ცხადია, შესაბამის საბუღალტრო გატარებებს ასეთი სახე ექნება:

პროექტი 1

დებეტი	1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია	200000 ლარი
კრედიტი	5490 სხვა რეზერვები და დაფინანსება	200000 ლარი

პროექტი 2

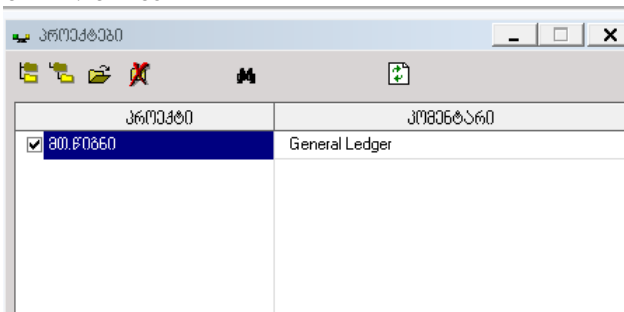
დებეტი	1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია	80 000 ლარი
კრედიტი	5490 სხვა რეზერვები და დაფინანსება	80 000 ლარი

ეს ოპერაციები შემდეგი თანამიმდევრობით შევასრულოთ:

1. დავამატოთ ეს პროექტები პროგრამაში ასეთი ბრძანებით:

ფონდები / პროექტები

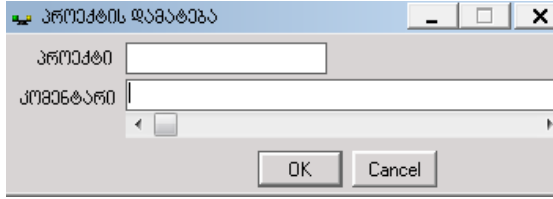
ვიხილავთ ეკრანს:

ყოველ ახლად გახსნილ ორგანიზაციაში თავიდან მხოლოდ ერთი პროექტი არსებობს – „მთავარი წიგნი“.

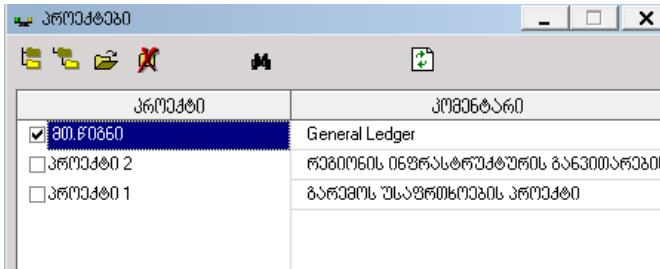
დავამატოთ ჩვენი ახალი პროექტები № (პროექტის დამატება) ღილაკით.

ვიხილავთ ეკრანს:

ველში „პროექტი“ შევიტანოთ მოკლე დასახელება, მაგალითად „პროექტი 1“, კომენტარში კი მისი სრული დასახელება. შემდეგ, იმავე პრინციპით დავამატოთ მეორე პროექტი.

საბოლოოდ, პროექტების სია ასე შეიძლება დაფიქსირდეს:

პროექტს შეიძლება ჰქონდეს ქვეპროექტები/მათი დამატება შესაძლებელია მეორე დილაკით – ქვეპროექტის დამატება.

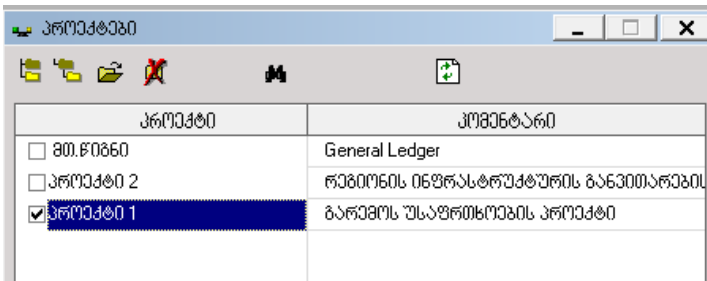
ამის შემდეგ, შესაძლებელია გატარებებში პროექტების გამოყენება.

შევასრულოთ ბანკში პროექტების თანხების ჩარიცხვის გატარებები. ამისათვის შევიდეთ ჩვენთვის უკვე ნაცნობ გატარებების ფანჯარაში და დავამატოთ ახალი გატარება:

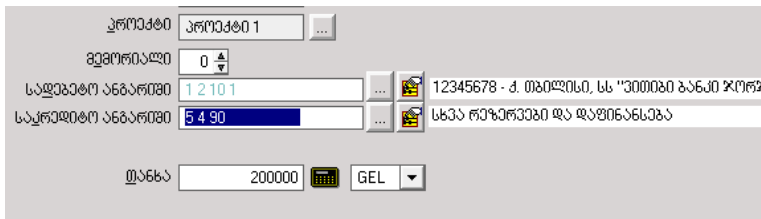
ყურადღება მივაქციოთ თარიღის ქვეშ მოთავსებულ ველს „პროექტი“, რომელიც აქამდე არ გამოგვიყენებია.

ჩამოვშალოთ ეს ველი. გავალთ პროექტების უკვე ნაცნობ სიაში. ავირჩიოთ „პროექტი 1“. შევნიშნავთ, რომ ამისათვის

მხოლოდ ლურჯი ფერით მონიშენა საკმარისი არ არის. უნდა მონიშნოს პროექტის დასახელების წინ თეთრი კვადრეტი:

საბოლოოდ, პროექტის არჩევა ხდება OK ღილაკით. არჩეული პროექტის დასახელება გადავა გატარების ფანჯარაში. დანარჩენი ველები შევავსოთ ჩვეულებრივად. საბოლოოდ, შეიძლება მივიღოთ ასეთი სახით შევსებული გატარების ფანჯარა:

დავხუროთ ფანჯარა OK ღილაკით. ამით ბანკში პირველი პროექტის თანხის მიღების ოპერაცია დასრულებულია.

ანალოგიურად შევასრულოთ მეორე პროექტის თანხის მიღების გატარება.

შემდგომში, ყოველ პროექტთან დაკავშირებული ოპერაციების აღრიცხვის დროს, გატარებაში ასეთი სახით უნდა მიეთითოს პროექტის სახელი.

მაგალითი. თითოეულ პროექტზე გაწეულია შემდეგი სახის ხარჯები:

პროექტი 1

ხარჯები	თანხა (ლარი)	დებეტი	კრედიტი
ვითიბი ბანკი ჯორჯიადან გამოტანილია სალაროში	16000	1110	1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია
შეძენილია საოფისე ინვენტარი	1200	7425	1110
კონსულტანტებზე გადახდილია ხელფასი	2000	7410	1110
კონფერენციის მოსაწყობად გადახდილია დარბაზის საიჯარო ქირა	1000	7420	1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია

ცხადია, მეორე პროექტს შეიძლება ჰქონდეს როგორც ანალოგიური, ისე განსხვავებული შემოსავლები და ხარჯები. მაგალითად:

პროექტი 2

ხარჯები	თანხა (ლარი)	დებეტი	კრედიტი
ვითიბი ბანკი ჯორჯიადან გამოტანილია სალაროში	27000	1110	ვითიბი ბანკი ჯორჯია
შეძენილია საოფისე ინვენტარი	200	7425	1110
გარემონტდა ოფისი	4000	7440	1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია
კონფერენციის მოსაწყობად გადახდილია დარბაზის საიჯარო ქირა	900	7420	1210 1 ვითიბი ბანკი ჯორჯია
მოწვეულ თანამშრომელზე გაიცა ხელფასი	9000	7410	1110

ეს ოპერაციები ჩვეულებრივი გზით შეიძლება შესრულდეს, როგორც აქამდე ვასრულებდით. როგორც ჩვენთვის, ისე სპონსორისათვის საჭიროა დეტალური ანგარიშების მიღება, თუ რა შემოსავლები და ხარჯებია გაწეული თითოეულ პროექტზე, რა თანხები დარჩა ასათვისებელი. ამისათვის გამოვიძახოთ ანგარიშების ფანჯარა და მასში გავაქტიუროთ ნაშთები ვიზილაუტ:

ანბანობა	დასახელება	ფინანსური		ფაქტი	ფაქტი
		ფაქტი	კრედიტი		
1000	მიზანდარაჯობა	74,000.00			
1100	საბიუჯეტო საფარები	25,500.00			
1200	ფული საბაზო პროცენტები	48,100.00			
1210	პროცენტული კაპიტალი	48,100.00			
1210 1	12345678 - 4. მოდული, სს "ვიტორი ბანკი ჯორჯია"	48,100.00			
5000	საბიუჯეტო კაპიტალი		80,000.00		
5400	რეზერვები და დაფინანსება		80,000.00		
5430	სხვა რეზერვები და დაფინანსება		80,000.00		
7000	საბიუჯეტო მარჯვებები	6,000.00			
7400	საბიუჯეტო და ავტომატურად სარგებები	6,000.00			
7410	პროცენტი, ანაზღაურება	900.00			
7420	საბიუჯეტო აირა	900.00			
7425	საბიუჯეტო მარჯვებები	200.00			
7440	რეზერვები	4,000.00			
		80,000.00	80,000.00		

ნაშთები ასახავს მეორე პროექტის მდგომარეობას (ეს განპირობებულია იმ გარემოებით, რომ ბოლო გატარებაში სწორედ ეს პროექტი 2 იყო გამოყენებული). ამას უჩვენებს ეკრანის ზედა მარჯვენა კუთხეში ველი პროექტი: პროექტი2 .

მაგალითად, 1210 1 (თიბისი ბანკი) ანგარიშის ნაშთი გვიჩვენებს, რომ მეორე პროექტისათვის გამოყოფილი თანხიდან ასათვისებელია კიდევ 48 100 ლარი. 7400 ანგარიშებზე კი ჩანს, რა სახისა და მოცულობის ხარჯია გაწეული ამ პროექტში. ახლა ვნახოთ, როგორია პირველი პროექტის ნაშთები. ამისათვის ჩამოვშალთ ზემოთ აღნიშნული ველის პროექტი: პროექტი2 ფანჯარა. ამის შემდეგ, ისევ გამოვა პროექტების სია. როგორც ვხედავთ, ამჟამად მონიშნულია „პროექტი 2“. პირველი

პროექტის ნაშთების სანახავად მოვნიშნეთ „პროექტი 1“. მაგრამ ყურადღება მივაქციოთ იმ ფაქტს, რომ ამ დროს მონიშნული დარჩება „პროექტი 2“--იც. ამ შემთხვევაში, ნაშთები გვიჩვენებს ორივე პროექტის ჯამურ ნაშთებს:

ანბნობა	მსახელება	ფინანსური		ფასი	მზება
		მზება	კოეფიციენტი		
1000	მიმდინარე აბონივები	268,800.00			
1100	გაღები ფული სალაგოში	38,700.00			
1110	გაღები ფული პროცენტულ ვალდებულებებში	38,700.00			
1200	ფული საბანკო ანბანში	231,100.00			
1210	პროცენტული ვალდებულებები რეკონსტრუქციისთვის	231,100.00			
1210 1	12345678 - 4 თვედანი სს "უნივერსიტეტი ბანკი"	231,100.00			
5000	საერთაშორისო კაპიტალი		280,000.00		
5400	რეკონსტრუქციის და აღმშენებლის		280,000.00		
5490	სხვა რეკონსტრუქციის და აღმშენებლის		280,000.00		
7000	საოპერატიული ხარჯები	10,200.00			
7400	საოპერატიული და აღმშენებლის ხარჯები	10,200.00			
7410	ფონდის ანაზღაურება	2,900.00			
7420	საინჟინერო ღირსე	1,900.00			
7425	საოპერატიული ინვესტირება	1,400.00			
7440	რეზერვები	4,000.00			
		280,000.00	280,000.00		

ამიტომ „პროექტი 2“-ს უნდა მოვუხსნათ მონიშვნა. OK ღილაკზე დაჭერით, მივიღებთ ნაშთებს:

ანბნობა	მსახელება	ფინანსური		ფასი	მზება
		მზება	კოეფიციენტი		
1000	მიმდინარე აბონივები	195,800.00			
1100	გაღები ფული სალაგოში	12,800.00			
1110	გაღები ფული პროცენტულ ვალდებულებებში	12,800.00			
1200	ფული საბანკო ანბანში	183,000.00			
1210	პროცენტული ვალდებულებები რეკონსტრუქციისთვის	183,000.00			
1210 1	12345678 - 4 თვედანი სს "უნივერსიტეტი ბანკი"	183,000.00			
5000	საერთაშორისო კაპიტალი		200,000.00		
5400	რეკონსტრუქციის და აღმშენებლის		200,000.00		
5490	სხვა რეკონსტრუქციის და აღმშენებლის		200,000.00		
7000	საოპერატიული ხარჯები	4,200.00			
7400	საოპერატიული და აღმშენებლის ხარჯები	4,200.00			
7410	ფონდის ანაზღაურება	2,000.00			
7420	საინჟინერო ღირსე	1,000.00			
7425	საოპერატიული ინვესტირება	1,200.00			
		200,000.00	200,000.00		

ამჯერად, ნაშთების ფანჯარაში გამოტანილია მხოლოდ პირველი პროექტის ნაშთები. მაგალითად, აქედან ვგებულობთ, რომ ასათვისებელი თანხა შეადგენს 183 000 ლარს.

განსხვავებული პროექტების არსებობის შემთხვევაში, საჭიროა პროექტების როგორც ცალკე აღრიცხვა, ისე მათი გაერთიანება მთავარ წიგნთან, რომ გამოჩნდეს ორგანიზაციის მთლიანი ნაშთები. ამისათვის ნაშთების ფანჯარაში ისევ ჩამოვშალოთ პროექტების სია და მონენიშნოთ ყველა პროექტის სტრიქონი. ნაშთების სურათი გვიჩვენებს, რომ ორგანიზაციას ვითიბი ბანკი ჯორჯიაში სულ (საკუთარი და პროექტების თანხები) 231 100 ლარი აქვს.

კომპანიი [v.v.v](#)

სასტარო ნაშთები ნაშთები | ჯიშნავენი | ბარათი | საბიჯი | ზღვრები

ბონუსის საბიჯი ნაშთი კოდი

ანგარიში +	დასახელება	ფინანსური		ფასი
		დებიტო	კრედიტო	
[-] 1000	მიმდინარე აკონივები	284,800.00		
[-] 1100	ნაღდი ფული საბიჯი	38,700.00		
[-] 1110	ნაღდი ფული ბიზნესი კალენდარი	38,700.00		
[-] 1200	ფული საბიჯი ანგარიშები	246,100.00		
[-] 1210	ფორმული კალენდარი ფინანსები	246,100.00		
[-] 12101	12345678 - კ. თბილისი, ს. "უიითი ბანკი ჯორჯია"	231,100.00		
[-] 12107	1023 - ინვესტიციები	15,000.00		
[-] 4000	ბრუნებადები კალენდარი		15,000.00	
[-] 4100	ბრუნებადები საბიჯი კალენდარი		15,000.00	
[-] 4140	ბრუნებადები სესხები		15,000.00	
[-] 5000	საკუთარი კაპიტალი		280,000.00	
[-] 5400	რეზერვები და დანახარები		280,000.00	
[-] 5490	სესა რეზერვები და დანახარები		280,000.00	
[-] 7000	საბიჯი ბიზნესი	10,200.00		
[-] 7400	საკუთარი და ბიზნესი ბიზნესი	10,200.00		
[-] 7410	ბიზნესი ანგარიშები	2,900.00		
[-] 7420	საკუთარი ბიჯი	1,900.00		
[-] 7425	საკუთარი ინვესტიციები	1,400.00		
[-] 7440	რეზერვები	4,000.00		
		295,000.00	295,000.00	

პროექტების მითითება ასევე შეიძლება ხელფასებისა და ძირითადი საშუალებების ცვეთის დარიცხვის გატარების, აგრეთვე სამეურნეო ოპერაციების შესრულების დროს.

დავალება

გახსენით ორგანიზაცია და დაარქვით თქვენთვის სასურველი სახელი.

თქვენ მიერ შექმნილმა ორგანიზაციამ მიიღო დაფინანსება სამ პროექტზე.

პროექტი 1 – „რეგიონში მცირე ბიზნესის განვითარების პროექტი“ – 150000 ლარი, რომელიც ჩაირიცხა თბს ბანკში;

პროექტი 2 – „რეგიონის წყლით მომარაგების პროექტი“ – 180 000 ლარი, რომელიც ჩაირიცხა თბს ბანკში;

პროექტი 3 – „რეგიონში პედაგოგთა კვალიფიკაციის ამაღლების პროექტი“ – 70 000 ლარი, რომელიც აგრეთვე ჩაირიცხა თბს ბანკში.

შეასრულეთ შესაბამისი საბუღალტრო გატარებები.

ქვემოთ მოცემულია აღნიშნული პროექტების ხარჯები.

შეასრულეთ შესაბამისი გატარებები:

პროექტი 1

1. თბს ბანკიდან სალაროში გამოტანილია 50 000 ლარი;
2. შეძენილია საოფისე ინვენტარი – 3 000 ლარი;
3. მოწვეულ თანამშრომელზე გადახდილია ხელფასი 1200 ლარი;
4. კონფერენციის მოსაწყობად გადახდილია დარბაზის საიჯარო ქირა 800 ლარი.

პროექტი 2

1. თბს ბანკიდან სალაროში გამოტანილია 70 000 ლარი;
2. შეძენილია საოფისე ინვენტარი – 2 000 ლარი;
3. გადახდილია კომუნიკაციის ხარჯი – 500 ლარი;
4. კონფერენციის მოსაწყობად გადახდილია დარბაზის საიჯარო ქირა 800 ლარი;
5. მოწვეული კონსულტანტისთვის გადახდილია 1000 ლარი;

პროექტი 3

1. თბს ბანკიდან სალაროში გამოტანილია 50 000 ლარი;

2. შეძენილია საოფისე ინვენტარი – 15 000 ლარი;
3. გადახდილია კომუნიკაციის ხარჯი – 300 ლარი;
4. კონფერენციის მოსაწყობად გადახდილია დარბაზის საიჯარო ქირა 700 ლარი;
5. მოწვეული კონსულტანტისთვის გადახდილია 1000 ლარი;
6. გადახდილია რეკლამის ხარჯი – 300 ლარი.

შეამოწმეთ ნაშთები (სამივე პროექტისთვის ერთად) და ნახეთ სალაროში გამოტანილი თანხიდან, რა თანხა დარჩა გასახარჯი.

ლაბორატორიული სამუშაო №13

სამუშაო ოპერაციები

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

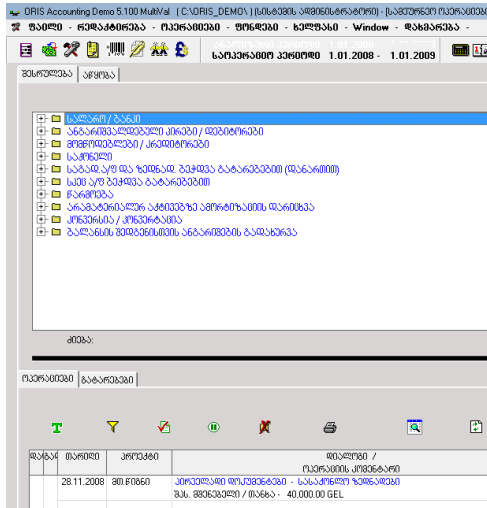
- ✓ სამეურნეო ოპერაციები.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

სისტემაში არსებობს სამეურნეო ოპერაციის ცნება, რომელიც გულისხმობს ერთი ან რამდენიმე გატარების ავტომატურ შესრულებას, საჭირო თანხების გამოსათვლელად მათემატიკური მოქმედებების გამოყენებას, სხვადასხვა საბუღალტრო დოკუმენტების დაფორმირებას, ამა თუ იმ ანგარიშების ავტომატურ შექმნას (გახსნას) და სხვ. პროგრამა საშუალებას გაძლევთ ერთხელ დააფიქსიროთ თქვენი ორგანიზაციის საქმიანობიდან გამომდინარე საჭირო ოპერაციების შესაბამისი გატარებები და შემდეგ სამეურნეო ოპერაციით, რომელიც დიალოგის სახით მიმდინარეობს, შეასრულოთ იგი. პროგრამის ამ შესაძლებლობით მარტივდება ბუღალტერიის წარმოება, მინიმუმამდე დადის გატარებების შესრულებისას დაშვებული შეცდომები, მცირდება დრო და, რაც მთავარია, შესრულებული ოპერაციები ხდება გასაგები, რაც აიოლებს მათ შემდგომ ანალიზს.

სამეურნეო ოპერაციების გამოძახება შეიძლება მენიუდან –

ოპერაციები → სამეურნეო ოპერაციები, ან . გამოძახების შედეგად ეკრანზე ვიზილავთ პროგრამაში არსებული ოპერაციების ჩამონათვალს – მენიუს:

ფანჯარა შედგება ორი კორიზონტალური ნაწილისაგან. ზედა ნაწილში მოთავსებულია ოპერაციების ჩამონათვალი, რომლებიც შეიძლება შესრულდეს, ხოლო ქვედაში – უკვე შესრულებული ოპერაციები. ქვედა ფანჯარაში თავს იყრის ის ოპერაციებიც, რომლებიც შესრულებულია გატარების ფანჯრის გამოყენების გარეშე – ხელფასიდან, ძირითადი საშუალებების ფანჯრიდან და პირველადი დოკუმენტებიდან.

მაგალითისთვის შევასრულოთ შემდეგი ოპერაცია:

ვითიბი ბანკი ვორჯიყიდან სალაროში გამოტანილი 700 ლარი.

ამისათვის ოპერაციის ჩამონათვალში შევდივართ და ჩამოვშლით სალარო/ბანკი-ს განყოფილებას, სადაც ვირჩევთ:

 სალაროში ბანკიდან ნაღდი ფულის შემოტანა

მისი გახსნის შემდეგ დაიწყება ოპერაციის შესრულება დიალოგურ რეჟიმში. პირველი ფანჯარა გამოიყურება ასე:

თარიღი	პროცედი	ღირებულება / ოპერაციის კომენტარი	შემსრულებელი
28.11.2008	მომწოდებელი	კორექტივი მოუხმებია - სასაქონლო ჯამბაჯანი	სისტიმის ადმინისტრატორ
25.12.2008	მომწოდებელი	სალარი / ბანკი სალაროში განაძღვან ნაღდი ფულის გამოტანა ს/ფ-ის N5, თანხა-700GEL.	სისტიმის ადმინისტრატორ

როგორც დაინახეთ, შესრულებული გატარების სადებეტო და საკრედიტო ანგარიშები არ გამოვყენებთ. ამდენად, ყოველივე ეს აჩქარებს, ამარტივებს და საიმედოს ხდის მუშაობას.

განვიხილოთ კიდევ ერთი ოპერაცია:

შპს „საძირკველი“-საგან შეძენილია 200ც ბლოკი, ღირებულებით 400 ლარი (დღგ-ს გარეშე) და 50 ლ საღებავი, ღირებულებით 300 ლარი (დღგ-ს გარეშე).

თუ გადავხედავთ მენიუს, მივხვდებით, რომ საჭირო ოპერაცია მოთავსებულ უნდა იქნეს მენიუში – **მომწოდებლები/კრედიტორები → „შეძენილია მომწოდებლისაგან“ → მასალები**. მას გავხსნით და შემდეგი ეტაპები თქვენთვის უკვე ნაცნობია. დასრულებულ ოპერაციას ექნება შემდეგი სახე:

მომწოდებლები / კრედიტორები შექმნილია მომწოდებლისგან მასალები (ნაძღვეული) ა/ფ-ის N112122, საბიძგველი, საღებავი, თანხა-700, დღგ-140
--

თუ გვანტიერებს რა გატარებები შესრულდა, მონიშნით აღნიშნული ოპერაცია და გადავიღეთ გატარებების დილაკზე. ეკრანზე ვიხილავთ:

საბიძგველი	თარიღი	საღებავი	ნაძღვეული	საბიძგველი	თანხა	ვალუტა	რეგისტრაციის თარიღი	პროცედი	მხმ.	საფაქტო	
საი	25.12.2008	1620	00007	გლოსი 3110 3	საბიძგველი	400.00 GEL	200.000	ცალი	მომწოდებელი	0	შეძენილი
საი	25.12.2008	1620	00008	საღებავი 3110 3	საბიძგველი	300.00 GEL	50.000	ლოტი	მომწოდებელი	0	შეძენილი
საი	25.12.2008	3340		გადახე 3110 3	საბიძგველი	140.00 GEL			მომწოდებელი	0	საი12122

დავალება

გახსენით ორგანიზაცია და მასში სამეურნეო ოპერაციების გამოყენებით შესრულებულ შემდეგი ოპერაციები:

1. პროკრედიტ ბანკიდან გამოტანილია სალაროში 2000 ლარი;
2. შპს „კახეთი“-საგან კრედიტით შეძენილია 600 ტომარა ქვიშა, ღირებულებით 1000 ლარი (დღგ-ს გარეშე) და 900 კგ ცემენტი, ღირებულებით 3800 ლარი (დღგ-ს გარეშე). ჯამური დღგ თვითონ იანგარიშეთ;
3. მძღოლზე გაიცა ხელფასი 500 ლარი;
4. ტრანსპორტირების ხარჯში გადახდილია 400 ლარი;
5. საკომუნიკაციო ხარჯში გადახდილია 50 ლარი;
6. სალაროდან პროკრედიტ ბანკში შეტანილია 300 ლარი.
დარღვეული ბალანსი გაასწორეთ.

ლაბორატორიული სამუშაო №14

ხელფასის დარიცხვა

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ კადრების სიის მომზადება;
- ✓ ხელფასის დარიცხვა;
- ✓ დარიცხვის ველების დანიშნულება;
- ✓ ხელფასის დათვლა;
- ✓ ხელფასის უწყისის ბეჭდვა.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

ხელფასი

ორგანიზაციები, როგორც წესი, პერსონალთან შრომის ანაზღაურებას ხელფასის სახით აწარმოებენ.

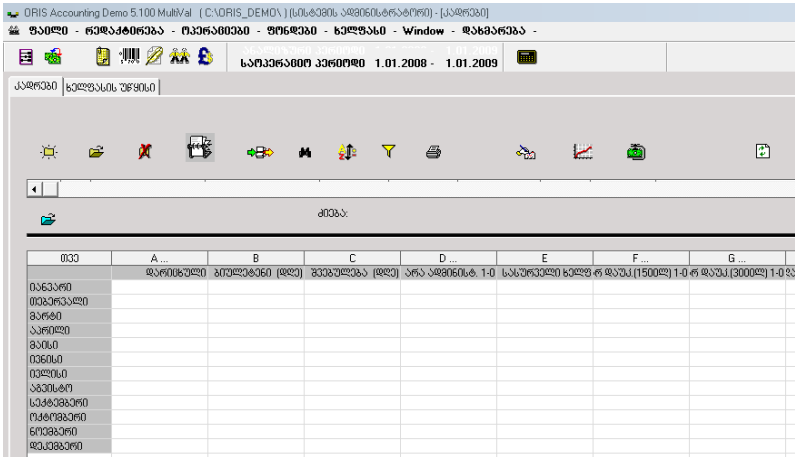
ორგანიზაციამ ხელფასი რომ გასცეს, უნდა შეავსოს და იანგარიშოს ხელფასის დარიცხვის უწყისი, რომელშიც ნაჩვენებია თანამშრომელთა სია, თითოეული თანამშრომლის მიხედვით დარიცხული ხელფასი, დაკავებები ხელფასიდან (საშემოსავლო გადასახადი და სხვ.), აგრეთვე, ხელზე გასაცემი თანხა.

სისტემა საშუალებას გვაძლევს შევადგინოთ თანამშრომელთა სია, თითოეულს დაუფიქსიროთ დარიცხული ხელფასი, შევადგინოთ ხელფასის დარიცხვის უწყისი და მივიღოთ იგი როგორც თითოეული განყოფილებისთვის, ისე მთლიანად ორგანიზაციისათვის.

ხელფასის სისტემის საშუალებით შეიძლება ვაფორმიროთ უწყისები სხვადასხვა ტიპის ორგანიზაციების სპეციალური მოთხოვნის (თანამშრომლების ნამუშევარი დღეების, საათების, ჩინისა და სტატუსის, სადღესასწაულო დღეების,

ზედმეტად ნამუშევარი საათების, სხვადასხვა სახის ავანსებისა თუ დავალიანებების და სხვ.) გათვალისწინებით.

ძირითად მენიუში „ხელფასი“ აირჩიეთ ქვემენიუ „კადრები“ ან ლილაკი „კადრები/ხელფასი - Ctrl +7“. იხილავთ ფანჯარას:

ესენია: კადრები და ხელფასის უწყისი. თავიდანვე გააქტიურებულია ბარათი „კადრები“, სადაც ხდება თითოეული თანამშრომლისათვის ბარათის შედგენა, ხოლო ბარათში „ხელფასის უწყისი“ ნაჩვენები იქნება მიმდინარე თვის დათვლილი უწყისი, მასში შემავალი ყველა თანამშრომლისათვის.

ბარათი „კადრები“ შავი ზოლით გაყოფილია ორ ნაწილად. ზედა ნაწილში შესაძლებელია თანამშრომლების დამატება. ხოლო ქვედა ნაწილში იხილავთ ზემოთ მონიშნული თანამშრომლის დარიცხვის ბარათს.

კადრების სიის მომზადება

ვნახოთ, როგორ ხდება კადრების სიის მომზადება. მაგალითისათვის დავამატოთ ოთხი თანამშრომელი: გურამ ჩაჩანიძე, ქეთევან ნანობაშვილი, გულიკო ჯანელიძე და ბადრი

მეფარიშვილი. კადრების ეკრანის ზედა ნაწილში აირჩიეთ დამატების ღილაკი. იხილავთ ეკრანს:

დამატება

თანამშრომელი | მისამართი | საპასუხოთ მონაცემები | განაი

კოდი

გვარი

სახელი

მამის სახელი

განყოფილება

რეგიონი ნომერი [-სატაბულო ნომერი]

დაბადების თარიღი

მოსვლის თარიღი

თანამდებობა

კომენტარი

OK Cancel

ველში „გვარი“ აკრიფეთ ჩაჩანიძე, „სახელი“ – გურამ, „მამის სახელი“ – გრიგორი. ველში „განყოფილება“ უნდა მიუთითოთ განყოფილება, რომელსაც ეკუთვნის ეს თანამშრომელი. განყოფილების დასამატებლად ან არსებულის ასარჩევად დააჭირეთ ამ ველის გასწვრივ მდებარე ღილაკს. ჩვენი შემთხვევისთვის იხილავთ ეკრანს:

განყოფილება...

განყოფილება

ძიება:

ახალი განყოფილების დამატება შესაძლებელია ღილაკით - , ხოლო არსებულის არჩევა ღილაკით - . ჩვენი მაგალითისთვის აირჩიეთ განყოფილება „მართვის ავტომატიზებული სისტემების მიმართულება“. დაბრუნდებით თანამშრომლის ბარათზე, სადაც ველში „რიგითი ნომერი“ მიუთითეთ 1, „დაბადების თარიღი“ - 1.10.1946, „მოსვლის თარიღი“ - 01.09 1973, „თანამდებობა“ - სრული პროფესორი, ხოლო ველში „კომენტარი“ მიუთითეთ თქვენთვის სასურველი კომენტარი. ველების შევსების შემდეგ ეკრანს ექნება სახე:

კოდი	0002
გვარი	ჩაჩანიძე
სახელი	გურამ
მამის სახელი	ბრიგოლი
განყოფილება	მართ. ავტ.სისტ. მმმ.
რიგითი ნომერი	1 (სატაბელო ნომერი)
დაბადების თარიღი	1.10.1946
მოსვლის თარიღი	1.09.1973
თანამდებობა	სრული პროფესორი
კომენტარი	

ამის შემდეგ, აირჩიეთ ბარათი „მისამართი“. იხილავთ ეკრანს, სადაც შეიტანეთ თანამშრომლის მისამართი. ჩვენი მაგალითისთვის, ეკრანი შეავსეთ შემდეგნაირად:

დამატება

თანამშრომელი | მისამართი | საპასპორტო მონაცემები | ბანკი

საფოსტო ინდექსი

ქალაქი

ქუჩა

ტელეფონი

OK Cancel

აირჩიეთ ბარათი „საპასპორტო მონაცემები“. იხილავთ ეკრანს, სადაც შეიტანეთ თანამშრომლის პასპორტის მონაცემები. ჩვენ შემთხვევაში, ეკრანი შეავსეთ შემდეგნაირად:

დამატება

თანამშრომელი | მისამართი | საპასპორტო მონაცემები | ბანკი

ნომერი

თარიღი

ვის მიერ

OK Cancel

შემდეგ აირჩიეთ ბარათი „ბანკი“. იხილავთ ეკრანს, რომელიც უნდა შეივსოს იმ შემთხვევაში, თუ თქვენს ორგანიზაციაში ხელფასის გაცემა პლასტიკური ბარათების მეშვეობით ხდება. ჩვენ შემთხვევაში, ეკრანი შეავსეთ შემდეგნაირად:

თანამშრომელი	მისამართი	საპასპორტო მონაცემები	ბანკი
ბანკის კოდი <input type="text" value="983762579"/>			
ანგარიში ბანკში <input type="text" value="8403825483"/>			

OK Cancel

დაჭირეთ „OK“-ს. ეკრანზე თქვენ მიერ დამატებულ თანამშრომელს იხილავთ ყველა რეკვიზიტით:

შრო	No	ბაღირთქვანა	ბაღირთქვანი	ბაღირთქვანა	კაპიტალი	მს.საქონ.	მარცხი	ბაღირთქვანი	სააკუმულირაციო	კონტო	საბუღალტრო	ბაღირთქვანი
0003	1	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი

ამის მსგავსად შევსეთ დანარჩენი სამი თანამშრომლის ბარათები.

ხელფასის დარიცხვა

ახლა ვნახოთ, როგორ ხდება თანამშრომლებზე ხელფასის დარიცხვა. ვთქვათ, ჩაჩანბეს უნდა დავურიცხოთ 500 ლარი, ნანობაშვილს – 350, ჯანელიძეს – 400, ხოლო მეფარიშვილს – 450.

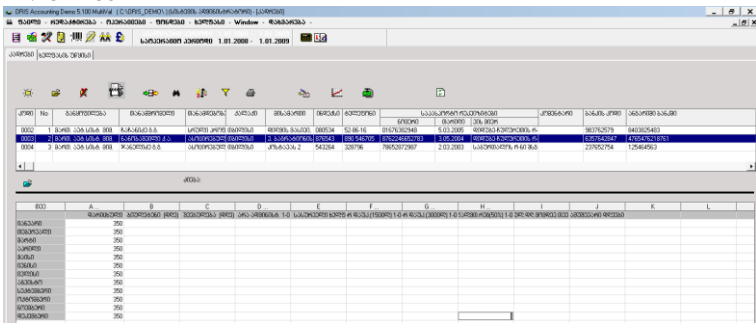
ამისათვის, კურსორით მონიშნეთ თანამშრომელი ჩაჩანბი, დარიცხვების ბარათის სვეტის იანვრის თვის უჯრაში დააჭირეთ „თავი“-ს მარცხენა ღილაკს, ჩაწერეთ 500 და დააჭირეთ „OK“-ს. იხილავთ ეკრანს:

შრო	No	ბაღირთქვანა	ბაღირთქვანი	ბაღირთქვანა	კაპიტალი	მს.საქონ.	მარცხი	ბაღირთქვანი	სააკუმულირაციო	კონტო	საბუღალტრო	ბაღირთქვანი
0003	1	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი	საქონ. კაპიტალი

როგორც ხედავთ თქვენ მიერ მითითებული თანხა ჩაიწერა A სვეტის ყველა თვის უჯრაში. ეს იმიტომ, რომ A სვეტის დასახელების გვერდზე არის „ . . “ - (სამწერტილი), რაც ნიშნავს, რომ ერთ უჯრაში მითითებული მნიშვნელობა, „ENTER“ დილაკზე დაჭერის შემდეგ გამეორდება მის ქვემოთ მდებარე ყველა თვის უჯრებში.

„ . . “ - (სამწერტილი) – ის, ანუ ჩანაწერების გამეორების მოსახსნელად ან ჩასართველად, ორჯერ უნდა დააჭიროთ „თავი“ -ს მარცხენა დილაკით ნაცრისფერ ველზე მოთავსებულ ჩანაწერებს: A, B, C,...Z. მაგალითად, თუ ორჯერ დააჭირეთ „თავს“-ს მარცხენა დილაკით A -ს, დაინახავთ, რომ მას გაუქრება „ . . “ (სამწერტილი), რაც გულისხმობს, რომ თქვენ მიერ ჩაწერილი მნიშვნელობა აღარ გამეორდება სხვა უჯრებშიც.

კვლავ ჩაურთეთ ჩანაწერების გამეორების ბრძანება A სვეტს. შემდეგ მონიშნეთ თანამშრომელი ნანობაშვილი, დარიცხვების ბარათის A სვეტის იანვრის თვის უჯრაზე დააჭირეთ „თავი“-ს მარცხენა დილაკს, ჩაწერეთ 350 და დააჭირეთ „ENTER“ -ს. იხილავთ ეკრანს:

ასევე მოიქეცით დანარჩენი თანამშრომლების (ჯანელიძე 400, მეფარიშვილი 450) შემთხვევაში.

თუ გსურთ ნახოთ თანამშრომლის ერთი კონკრეტული თვის დარიცხვის ბარათის მონაცემები, ამისთვის, უნდა მონიშნოთ სასურველი თანამშრომელი და ისარგებლოთ ეკრანზე ისრით ნაჩვენები კორექტირების ღილაკით (Ctrl+F2) - .

კადრებისა და ხელფასის უწყისის ეკრანებში შესაძლებელია სასურველი თანამშრომლის ძიება ყველა იმ ველის მიხედვით, რომელიც თქვენ შეავსეთ თანამშრომლის ბარათის დამატებისას. ამას შესძლებთ ღილაკით - (F5). თუ გსურთ თანამშრომლის სწრაფი ძიება, ამისათვის, საჭიროა პირდაპირ აკრიფოთ გვარი, რის შემდეგაც ნახავთ, რომ შესაბამისი თანამშრომელი მაშინვე მონიშნება.

შესაძლებელია თანამშრომლების სიის დალაგება თქვენთვის სასურველი ველის მიხედვით. ამას შეძლებთ ღილაკით - (F6).

თანამშრომლების სიის დაბეჭდვას შეძლებთ ღილაკით - (F3).

დარიცხვის ველების დანიშნულება

განვიხილოთ დარიცხვის ფორმულებში გამოყენებული სვეტები.

სვეტში A (დარიცხული) ხდება თანამშრომელზე დარიცხული ხელფასის მითითება.

თანამშრომლის შვებულებაში (ბიულეტენში) გასვლის შემთხვევაში, დარიცხვების ბარათის C (შვებულება) (B (ბიულეტენი)) სვეტის ველებში უნდა მიუთითოთ შვებულების (ბიულეტენის) დღეების რაოდენობა.

თუ გსურთ გამოყოთ არაადმინისტრაციის თანამშრომლები ადმინისტრაციის თანამშრომლებისაგან (ადმინისტრაციის თანამშრომლებისათვის გატარებები შესრულდება 7410 ანგარიშზე, ხოლო განყოფილების თანამშრომლებისათვის 1630 ანგარიშზე),

მაშინ დარიცხვების ბარათის D (არაადმინისტრაცია) სვეტში ასეთ თანამშრომლებს უნდა ჩაუწეროთ 1.

სისტემებში ასევე შესაძლებელია ხელფასის უკუდათვლა, ანუ როდესაც ცნობილია ხელზე ასაღები თანხა და გინდა დაგვიანგარიშით დარიცხული ხელფასი. ამისთვის, E (სასურველი ხელფასი) სვეტის შესაბამისი თვის უჯრაში უნდა ჩაწეროთ ხელზე ასაღები თანხის ოდენობა. ხელფასის დათვლის შემდეგ სისტემა დაიანგარიშებს დარიცხული ხელფასის ოდენობას და ჩაწერს მას A (დარიცხული) სვეტის შესაბამისი თვის უჯრაში.

თუ თანამშრომელს ეკუთვნის საშემოსავლო გადასახადზე შეღავათი 1500, 3000 ან 3000 ლარის 50% ოდენობით, მაშინ ასეთ თანამშრომლებს შესაბამისად F (არ დაუკ. (1500ლ) 1-0), G (არ დაუკ. (3000ლ 1-0) ან H (მაღალმთ.რეგ (50%) 1-0) სვეტების ველებში უნდა ჩაუწეროთ 1.

თუ შვებულების დაანგარიშების დროს შვებულების დღეები გადადის მომდევნო თვეში, მაშინ ხელფასის დაანგარიშების შემდეგ I (შვებულ.დღ.მომდევნ.თვე) სვეტის შესაბამისი თვის უჯრაში ჩაიწერება მომდევნო თვეში გადასული შვებულების დღეების რაოდენობა.

იმ შემთხვევაში, როდესაც თანამშრომელი შვებულებაში გადის შუა თვიდან და გინდათ დაიანგარიშოთ ამ თვეში ნამუშევარი რამდენიმე დღის ხელფასი, მაშინ J (ნამუშევარი დღეები) სვეტის შესაბამისი თვის უჯრაში უნდა მივუთითოთ ამ თვის ნამუშევარი დღეების რაოდენობა.

ხელფასის დაანგარიშების შემდეგ Y (საშემოსავლო) და Z (ჯამური ხელფასი) სვეტების ველებში ავტომატურად ჩაიწერება თვის შესაბამისი საშემოსავლო დაკავება და ჯამური დარიცხული ხელფასი.

დავუბრუნდეთ ზემოთ აღნიშნულ მაგალითს და დავითვალოთ იმ პირთა ხელფასი, რომელთა მონაცემებიც უკვე

შევიტანეთ. ამისათვის გამოვიყენოთ ღილაკი . მასზე დაჭერით იხსნება ფანჯარა, რომელიც ასეთი სახით გამოდის:

OK -ზე ხელის დაჭერით დაიწყება იანვრის ხელფასის დათვლა და გადავალთ ხელფასის მეორე ფანჯარაში – „ხელფასის უწყისი“:

№	ბანკონომარკა	თანამშრომელი	დარიცხული	ანულები	შეკრულება	სულ	დარიც	დარიცხ	ფლ.დ.	საშემოსულო	ჯამური	დაკა	ხელფ
1		ბაილი აბ.სსს.ბ შპს	500.00			500.00	500.00	125.00		125.00			375.00
2		ბაილი აბ.სსს.ბ შპს	350.00			350.00	350.00	87.50		87.50			262.50
3		ბაილი აბ.სსს.ბ შპს	400.00			400.00	400.00	100.00		100.00			300.00

ამ ფანჯარაში ვნახავთ ხელფასის შესახებ სრულ ინფორმაციას – დარიცხვები, დაკავებები და ა.შ.

ასევე შეგვიძლია იგი ვნახოთ საბუღალტრო ფორმის სახით. ამისათვის ხელს ვაჭერთ ბეჭდვის ღილაკს, რის შემდეგაც ვიხილავთ ფანჯარას:

გეჭადვა

ხელფასის უწყისი | თანამშრომლის გარეთი

დარღვევის ფორმა
 ხელფასის ფორმა

ყველა განყოფილება
 ქონარეზერვუმი განყოფილება
 სავსეთი ჯამები

N დამატებითი საბაბელო ნომრები გვარების ნაცვლად

ორნიშნობა

სიზრკეა
 სიზანეა

უქრანა
 არნიტარა

OK Cancel

OK -ზე ხელის დაჭერით ვნახავთ შემდეგ ფორმას:

შპსი
ხელფასი

იანვარი 2008 წ.

განყოფილება: მართ. აპტ. სისტ. 80

შენიშვნა N1

NN No	თანამშრომლის თანამდებობა	მარტული	აპრილი	მაისი	ივნისი	ივლისი	აგვისტო	სექტემბერი	ოქტომბერი	ნოემბერი	დეკემბერი	კომპლ. (შენიშვნა)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	ჩიქინი ბ.ბ.	800.00			800.00	800.00	128.00	128.00	375.00			
2	საბუღალტრო	380.00			380.00	380.00	87.50	87.50	262.80			
3	ინჟინერი	400.00			400.00	400.00	100.00	100.00	300.00			
	ჯამი	1250.00			1250.00	1250.00	312.50	312.50	937.50			

მ. ნანობაძე

როგორც ვხედავთ, ფორმაში მოცემულია დათვლილი ხელფასის სრული ინფორმაცია.

დაუბრუნდეთ წინა ფანჯარას და გავააქტიუროთ „ხელფასის ფორმა“ და დავაჭიროთ OK -ს, მივიღებთ:

გვ. 1

შპსი შნშინი N 1

სოფლისი იანვარი 2008 წ. ბანკოვინძობა-ბარძ. აბრ. სისტ. ში

N	თანამშრომელი	თანაბა	სოფლოშობა
1	ჩარანძი ბ. ბ.	375.00	
2	ნანობაშვილი ძ. ა.	262.50	
3	ჯანელიძე ბ. ბ.	300.00	
ჯამი		937.50	

ძ. ნანობაშვილი _____

ბაღაშვილი _____

ბაღაშვილი ანაბოლა _____

შპსის მფლობელ ბუღალტერი. _____

აქ უკვე მოცემულია ის ინფორმაცია, რაც ესაჭიროება ხელფასის გამცემს (მაგალითად, მოლარეს) – მხოლოდ გვარები და გასაცემი ხელფასი.

დავალბა

გახსენით ორგანიზაცია თქვენთვის სასურველი სახელით.

დარიცხეთ ხელფასი შემდეგ თანამშრომლებზე:

1. კაკაშვილი გიორგი 350 ადმინისტრაციული, დეკანატი განყოფილება;
2. ტაკაშვილი ვალერი 450 ადმინისტრაციული, დეკანატი განყოფილება;
3. ლვინევაძე გელა, ხელზე უნდა მიიღოს 500 ლარი, ინფორმატიკის ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი.

ლაბორატორიული სამუშაო №15

ხელფასის უწყისის გაგზავნა პლასტიკურ ბარათზე; ხელფასის არქივი

1. ლაბორატორიული სამუშაოს დანიშნულება

სამუშაოს დანიშნულებაა შევისწავლოთ:

- ✓ დათვლილი ხელფასის უწყისის გადაგზავნა პლასტიკურ ბარათზე ინტერნეტით;
- ✓ დათვლილი ხელფასის წინა თვეების უწყისების ნახვა სისტემაში.

2. მეთოდური მითითებები ლაბორატორიული სამუშაოს შესასრულებლად

სისტემაში შესაძლებელია ხელფასის დათვლილი უწყისის გაგზავნა „საქართველოს ბანკი“-ს პლასტიკურ ბარათზე ინტერნეტით. ამ სერვისის გასააქტიურებლად უნდა დარეგისტრირდეთ „საქართველოს ბანკში“, სადაც გადმოგეცემთ თქვენთვის განკუთვნილი პაროლი და დისკი. პროგრამაში უნდა გქონდეთ შეტანილი თითოეული თანამშრომლის ბანკის რეკვიზიტები, რომლებიც „კადრების სიის მომზადებისას“ შევისწავლეთ.

დაითვალეთ მიმდინარე თვის ხელფასის უწყისი ღილაკით -

, ამის შემდეგ ბარათში „ხელფასის უწყისი“ აირჩიეთ

ღილაკი „კავშირი ბანკთან“ - . ჩამოიშლება კონტექსტური მენიუ, სადაც აირჩიეთ „უწყისის გაგზავნა საქართველოს ბანკში ინტერნეტით“. რის შემდეგაც, კუთვნილი პაროლის მითითების და „საქართველოს ბანკში“ გადმოცემული დისკის გამოყენების შემდეგ

დათვლილი ხელფასის უწყისი გადაიგზავნება „საქართველოს ბანკი“-ს ინტერნეტ გვერდზე.

იმ მომხმარებლებს, რომლებიც სარგებლობენ კომპანია „ალტას“ ე.წ. ბანკი-კლიენტის პროგრამით, გარდა „საქართველოს ბანკისა“, ხელფასის უწყისების გაგზავნა შეუძლიათ სხვა დანარჩენ ბანკებშიც. ამისათვის, ამ შემთხვევაშიც საჭიროა შეტანილი გქონდეთ თითოეული თანამშრომლის ბანკის რეკვიზიტები.

დაითვალეთ მიმდინარე თვის ხელფასის უწყისი ღილაკით -

, ამის შემდეგ ბარათში „ხელფასის უწყისი“ აირჩიეთ

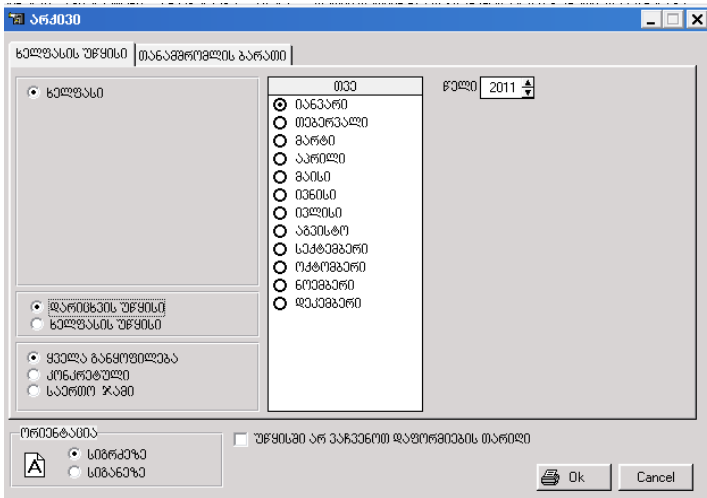

ღილაკი „კავშირი ბანკთან“ - . ჩამოიშლება კონტექსტური მენიუ, სადაც აირჩიეთ „უწყისის ექსპორტი შპს „ალტა სოფტვეარს“ B@nk Client ფორმატში“. უპასუხეთ გამოსულ შეკითხვებზე, რის შემდეგაც სისტემა შექმნის „ალტა სოფტვეარს“ B@nk Client-ისთვის განკუთვნილ ფორმატის ფაილს დასახელებით – **Salary4Plastic_XX-XX-XXXX.txt**, სადაც „XX-XX-XXXX“-ს მაგივრად ჩაიწერება უწყისის გაგზავნის თარიღი, რომელსაც მიუთითებთ აღნიშნული ოპერაციის შესრულების დროს. ეს ფაილი შეგიძლიათ ნახოთ მარშრუტით: C:\ORIS ფოლდერში (ანუ იმ ფოლდერში, რომელშიც დაინსტოლირებულია სისტემა). ამ ფაილში მოცემულია ხელფასის უწყისში შემაჯავლი თითოეული თანამშრომლის შესახებ ინფორმაცია.

არქივი

სისტემაში დათვლილი ხელფასის წინა თვეების უწყისები შეგიძლიათ იხილოთ „არქივში“. ამისათვის, ძირითადი მენიუდან

„ხელფასი“ აირჩიეთ ქვემენიუ „არქივი“ ან ბარათში „ხელფასის უწყისი“ დააჭირეთ ღილაკს „არქივი“ - . იხილავთ ეკრანს:

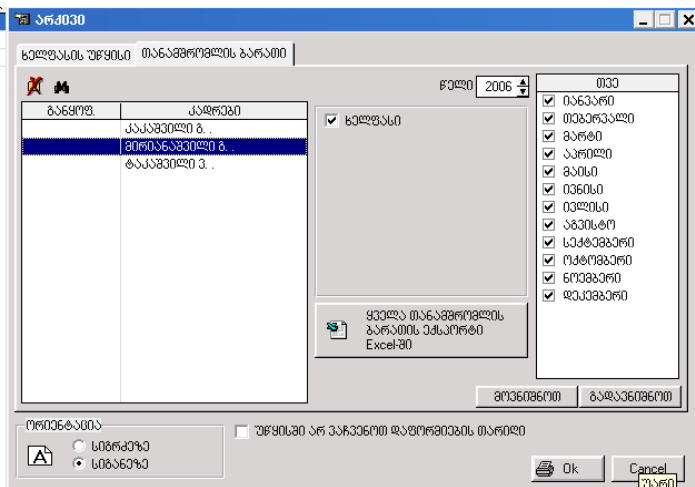
როგორც ხედავთ, აღნიშნული ეკრანი შედგება ორი ბარათისაგან: „ხელფასის უწყისი“ და „თანამშრომლის ბარათი“.

ბარათში – „ხელფასის უწყისი“ შეგიძლიათ იხილოთ ნებისმიერი წლის და თვის დათვლილი უწყისები ყველა თანამშრომლისათვის ერთად. მოდით ვნახოთ, 2006 წლის იანვრის თვის ხელფასის უწყისი. ამისათვის, მონიშნეთ ველი „ხელფასის უწყისი“, ხოლო სვეტში „თვე“ - „იანვარი“, დააჭირეთ „OK“-ს. იხილავთ ეკრანს:

ხელვაში		იანვარი 2008 წ.							ჯამური
№	თანამშრომელი	მომსახურე	მომსახურე	მომსახურე	ნაშრომელი	მომსახურე	მომსახურე	მომსახურე	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	საკაპოლი გ. . .	480.00			480.00	480.00	112.80	112.80	337.80
2	შირინაშვილი გ. . .	688.67			688.67	688.67	168.67	168.67	500.00
3	ტაკაშვილი ვ. . .	360.00			360.00	360.00	87.60	87.60	262.80
	სულ	1468.67			1468.67	1468.67	369.07	369.07	1100.00

გაითვალისწინეთ, რომ ხელფასის უწყისის ფორმა სხვადასხვა განყოფილებისათვის მოცემული იქნება სხვადასხვა გვერდზე.

ბარათში – „თანამშრომლის ბარათი“ შეგიძლიათ იხილოთ თითოეული თანამშრომლის ბარათი წლების და თვეების მიხედვით ცალ-ცალკე. აირჩიეთ ბარათი – „თანამშრომლის ბარათი“, იხილავთ ეკრანს:

როგორც ხედავთ, ეკრანის მარცხენა მხარეს მოცემულია ყველა იმ თანამშრომლის გვარები, რომლებიც იყო შეტანილი კადრების სიაში. არქივიდან შესაძლებელია წაშალოთ ნებისმიერი თანამშრომლის შესახებ არსებული მთელი ინფორმაცია, თუ აირჩევთ ღილაკს „წაშლა“ - , ან თქვენთვის სასურველი თანამშრომელი განყოფილების ან კადრების სიის მიხედვით მოძებნოთ ღილაკით „ძიება“ - .

ეკრანის მარჯვენა მხარეს მოცემულია თვეების ჩამონათვალი, რომელთა წინ ზის ნიშანი - , რაც გულისხმობს, რომ ეკრანზე იხილავთ არჩეული თანამშრომლის ყველა მონიშნული თვის ბარათს (თუ, რა თქმა უნდა, ეს თანამშრომელი მოხვდა ამ თვეების დათვლილ უწყისში). ყველა თვის ერთდროულად მონიშვნას ან გადანიშვნას შეძლებთ შესაბამისად ღილაკებით - „მონიშნოთ“ ან „გადანიშნოთ“. ასლავნახოთ ერთი კონკრეტული თანამშრომლის მაგ.: კაკაშვილის 2006 წლის ბარათი. ამისათვის, მონიშნეთ თანამშრომელი კაკაშვილი და დააჭირეთ ღილაკს „OK“-ს. იხილავთ ეკრანს:

ბარათი კაკაშვილი ვ. .

	მარცხენა	მთელი	მთელი	სულ	მარცხენა	მარცხენა	მარცხენა	მარცხენა	მარცხენა
	1	2	3	4	5	6	7	8	
სულ/ვასი	ინაგვარი 2006 წ.	450.00			450.00	450.00	112.50	112.50	337.50

თუ გსურთ თანამშრომლის ბარათის დაბეჭდვა აირჩიეთ
ლილაკი „ბეჭდვა“ - . ჩვენ შემთხვევაში, დასურეთ ეკრანი
ლილაკით „უარი“ - .
არქივის ეკრანიდან გამოსასვლელად დააჭირეთ „Cancel“-ს.

დავალება

გახსენით ორგანიზაცია თქვენთვის სასურველი სახელით.
დარიცხეთ ხელფასი შემდეგ თანამშრომლებზე:

1. კაკაშვილი გიორგი 450 ადმინისტრაციული, დეკანატი
განყოფილება;
2. ტაკაშვილი ვალერი 550 ადმინისტრაციული, დეკანატის
განყოფილება;
3. ტუხაშვილი ლუკა, ხელზე უნდა მიიღოს 600 ლარი,
ინფორმატიკის ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი.
4. გააგზავნეთ უწყისები პლასტიკურ ბარათებზე.
5. ნახეთ პროგრამაში წინა წლის დარიცხული ხელფასების
უწყისი.

ლიტერატურა

1. ნანობაშვილი ქ. საბუღალტრო აღრიცხვის ავტომატიზებული სისტემების თეორიული საფუძვლები. საერთაშორისო-სამეცნიერო ჟურნალი „ინტელექტი“ №2(28), თბილისი, 2007.
2. აბესაძე თ. სასწავლო კურსი კომპიუტერულ საბუღალტრო პროგრამა ORIS-ბუღალტერიაში. თბილისი 2008.
3. www.oris.ge

რედაქტორი ი. სემიკინა

გადაეცა წარმოებას 25.03.2011. ხელმოწერილია დასაბეჭდად
29.03.2011. ქალაქის ზომა 60X84 1/16. პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 9.
ტირაჟი 100 ეგზ.

საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი,
კოსტავას 77

Verba volant,
scripta manent